

Republica Moldova

CURTEA DE CONTURI

HOTĂRÎRE Nr. RAP
din 03.04.1998

**RAPORT Curții de Conturi a Republicii Moldova
privind rezultatele controlului efectuat în anul
1997 asupra administrării și utilizării resurselor
materiale și financiare publice**

Publicat : 03.09.1998 în Monitorul Oficial Nr. 081 Promulgat : 03.04.1998

S U M A R

Cuvînt introductiv

Capitolul I. Încălcările depistate de aparatul de control al Curții
de Conturi la obiectele supuse controlului :

Ministerul Finanțelor

Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat

Ministerul Învățămîntului, Tineretului și Sportului

Ministerul Comunicațiilor și Informaticii

Ministerul Serviciilor Comunale și Exploatării Fondului de Locuințe

Ministerul Agriculturii și Alimentației *

Ministerul Culturii

Banca Națională a Moldovei

Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

Întreprinderea de Transport a Cancelariei de Stat

Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului R.M.

Departamentul Arhitecturii și Construcțiilor

Compania de Stat "Teleradio-Moldova"

Departamentul Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică

Departamentul Statisticii

Departamentul Edituri, Poligrafie și Comerțul cu Cărți

Departamentul Control Financiar și Revizie

Inspectoratul Fiscal Principal de Stat

Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun.Chișinău

Direcția executivă a Fondului Social

Centrul Național de Cinematografie

Compania de Stat "Moldenergo"

Comisia de Stat pentru Piața Hîrtilor de Valoare

Ajutor umanitar sub formă de cereale
Ajutoare financiare acordate de Guvernul Olandei
Creditele acordate Guvernului R.M. de către Guvernul Federației Ruse
Creditul extern acordat Corporației "Vininvest" S.R.L.
Creditul extern acordat Ministerului Sănătății
S.A. "Basa-Farm"
S.A. "Franzeļuța"
S.A. "Viorica-Cosmetic"
S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei"
Întreprinderea de Stat "Vibroribor"
Zona Antreprenoriatului Liber "Expo-Business-Chișinău"
Academia de Studii Economice
Ziarul "Moldova Suverană"
Serviciul de Stat pentru supravegherea asigurărilor
Biroul de Inventariere Tehnică Central
Biroul de Inventariere Tehnică al mun.Chișinău
Capitolul II. Măsurile întreprinse pentru lichidarea încălcărilor
depistate în activitatea unităților economice supuse
controlului
Încheiere

* Hotărîrea Curții de Conturi nr.50 din 28.10.97 privind rezultatele controlului asupra activității economico-financiare a Ministerului Agriculturii și Alimentației al Republicii Moldova în anii 1995-1996 a fost atacată la Curtea Supremă de Justiție. Materialele acestui control, incluse în raport, vor fi publicate după luarea deciziei de către Curtea Supremă de Justiție.

CUVÎNT INTRODUCȚIV

Conform Constituției Republicii Moldova, Curtea de Conturi - organ suprem de control financiar de stat, anual prezintă Parlamentului raportul asupra administrării și întrebuițării resurselor financiare publice.

În conformitate cu legislația în vigoare, sarcina Curții de Conturi constă nu numai în efectuarea controlului de stat asupra respectării de către factorii de decizie a actelor normative în vigoare, ceea ce constituie obiectul de control al organelor și serviciilor de control financiar ale Ministerului Finanțelor (Serviciul Fiscal de Stat, Garda Financiară), ci și asupra eficienței gestionării patrimoniului de stat, eficacității formării și raționalității utilizării mijloacelor financiare publice, asupra nivelului de executare a atribuțiilor funcționale de către organele administrației publice centrale și locale, precum și asupra gradului de exercitare a controlului de stat de către celelalte organe și servicii de control de stat.

Conform programului de activitate, Curtea de Conturi a desfășurat controlul la 70 și a examinat rezultatele controalelor efectuate la 49 de obiecte, activitatea cărora se află sub supravegherea Curții de Conturi.

Controlului economico-financiar de stat au fost supuse unele ministere, departamente, alte instituții de rang republican, unități economice ce au un rol important în administrarea, gestionarea și dezvoltarea economiei naționale.

O sarcină importantă a Curții de Conturi, de rînd cu constatarea încălcărilor ordinii și disciplinei economico-financiare, este și prevenirea, lichidarea acestora, luarea de măsuri concrete și eficiente pentru recuperarea prejudiciului cauzat statului, tragerea la răspundere a factorilor de decizie ce au comis încălcări și nu-și îndeplinesc întocmai atribuțiile funcționale privind protejarea intereselor economice ale statului.

Deficiențele, încălcările și abaterile constatate în activitatea economico-financiară a obiectelor supuse controlului, expuse în Raportul privind activitatea de control a Curții de Conturi pe a.1996, n-au fost total lichidate, iar unele recomandări ale Curții de Conturi în vederea înlăturării lor nu și-au găsit realizare deplină în procesul dezvoltării economiei naționale a Republicii Moldova pe parcursul anului 1997.

De aceea cele mai frecvente și tipice încălcări financiare depistate

pe parcursul controalelor efectuate în anii 1995-1996, ce au cauzat prejudicii esențiale statului, mai continuă să aibă loc și în a.1997, fapt ce confirmă iresponsabilitatea factorilor de decizie la îndeplinirea corectă și deplină, conform legislației, a atribuțiilor funcționale, ce a obligat Curtea de Conturi să aplice măsuri aspre față de persoanele vinovate.

În activitatea sa pe parcursul anului 1997 Curtea de Conturi a urmărit scopul asigurării respectării legilor și aplicării principiilor de raționalitate și eficacitate în gestionarea mijloacelor financiare și materiale ale statului, astfel fiind posibilă luarea măsurilor de corectare, determinarea responsabilității părților în cauză, încasarea compensărilor sau întreprinderea unor acțiuni de prevenire a unor astfel de încălcări, pentru excluderea sau cel puțin pentru stoparea lor.

Reieșind din practica de control deja acumulată pe parcursul a 3 ani, e necesar de evidențiat că în activitatea unor ministere, departamente, întreprinderi de stat continuă să persiste folosirea nerațională și contrar destinației a resurselor financiare publice, a creditelor, utilizarea neeficientă a surselor Fondului Social, diminuarea și subevaluarea patrimoniului de stat etc.

Neajunsurile depistate au influențat negativ și asupra rezultatelor îndeplinirii reformelor economice, în special în domeniul sistemului fiscal, procesului de deetatizare și privatizare a sectorului de stat, reducerii volumelor finanțării de stat a ocrotirii sănătății, științei, învățământului, culturii și economiei naționale în ansamblu.

În prezentul raport sînt relevate cele mai tipice încălcări și abateri comise în activitatea economico-financiară a obiectelor supuse controlului, precum și unele măsuri și recomandări privind înlăturarea lor.

CAPITOLUL I

Încălcările depistate de aparatul de control al Curții de Conturi la obiectele supuse controlului

Ministerul Finanțelor, ca organ financiar central al Republicii Moldova, promovează o politică unică de stat în domeniul finanțelor, bugetului și impozitelor. Controlul Curții de Conturi asupra mersului executării bugetului de stat a constatat că în anul 1997 veniturile au fost asigurate la nivelul de 113 la sută (2119,0 mil.lei), iar cheltuielile - la 110,4 la sută (2726,1 mil.lei), cu o depășire a cheltuielilor asupra veniturilor (deficit bugetar) de 607,1 mil.lei față de limita admisă de 350 mil.lei.

La finanțarea deficitului bugetar, în perioada ianuarie-octombrie, au fost utilizate mijloacele creditare ale băncilor comerciale, neprevăzute de legislația în vigoare, în sumă de 96,4 mil.lei, dintre care s-au rambursat doar 80,8 mil.lei. Totodată, pentru deservirea creditelor, au fost nelegitim cheltuiți 1,3 mil.lei.

Neachitarea la timp a impozitelor, vacanțele fiscale, acordarea facilităților neprevăzute de legislația în vigoare au făcut ca restanțele de plăți în buget să crească, constituind la 01.11.97 circa 525 mil.lei, sau cu 164 mil.lei mai mult decît la începutul anului.

Asupra executării părții de venituri a bugetului au influențat negativ facilitățile fiscale, acordate după adoptarea Legii bugetului de stat pe anul 1997, care, conform calculelor efectuate, constituie circa 1031 mil.lei, ori 38,4 la sută din veniturile bugetului consolidat prevăzute pe anul 1997. În același timp, conform acordurilor-memorandum, au fost reeșalonate datoriile agenților economici față de bugetul de stat în sumă totală de 237,9 mil.lei.

Ministerul Finanțelor, bazîndu-se pe Hotărîrea Guvernului nr.699 din 25.07.97, care contravine art.29(6) din Legea bugetului de stat, a dat indicații Departamentului Controlului Vamal privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată și plata pentru efectuarea procedurilor vamale a Întreprinderii "Taxi-service" la importarea a 50 microbuze procurate de la firma coreeană "Hyndai Corporation". Pierderile bugetului de stat de la acordarea nelegitimă a acestor facilități au constituit 683,9 mii lei.

Executînd Hotărîrea Guvernului nr.673 din 18.07.97, care contravine art.5 din Legea bugetului de stat pe anul 1997, Ministerul Finanțelor a alocat credite diferitor agenți economici în sumă de 15 mil.lei, dezafectînd astfel mijloacele bugetare în scopuri neprevăzute de legea nominalizată.

Totodată, eludînd art.26 din Legea bugetului de stat și punctul 1 din Hotărîrea Guvernului RM nr.475 din 22.05.97, ministerul n-a asigurat încasarea trimestrială la buget a veniturilor în sumă de 29,6 mil.lei obținute de S.A. "Termocom" din diferența de tarife la energia termică, conform

rezultatelor activității pe anul 1996, și compensarea cheltuielilor A.R.P. "Termocomenergo" neacoperite cu venituri proprii.

Ignorând ordinea stabilită de legislație, Ministerul Finanțelor a efectuat achitări reciproce între buget - S.A. "Termocom" - alți intermediari, contribuind astfel la dezafectarea mijloacelor financiare ale acestora în folosul unor structuri comerciale care permanent nu-și onorează obligațiunile contractuale față de S.A. "Termocom". Deși achitarea trebuia efectuată direct, la 16.06.97, prin intermediul decontărilor reciproce, ministerul, în baza documentelor falsificate prezentate de S.A. "Termocom", a achitat datoria bugetelor locale în mărime de 5,2 mil. lei față de S.A. "Termocom" în contul datoriei la accize a Combinatului de tutun din Chișinău - 2,6 mil. lei și a Fabricii de vinuri și coniacuri (or. Călărași) - 2,6 mil. lei în schimbul țigărilor și producției vinicole, neținând cont de faptul că la moment S.A. "Termocom" avea datorii la buget. S.A. "Termocom", la rîndul său, a livrat Firmei "Korab și K" țigările și producția vinicolă de 5,2 mil. lei în schimbul materiei prime (cărbone), furnizată de fapt doar în sumă de 0,5 mil. lei, majorînd astfel datoria debitoare față de S.R.L. "Korab și K" (fondul statutar de 1,8 mii lei) pînă la 23,1 mil. lei.

La 01.07.97 Ministerul Finanțelor a admis achitarea reciprocă de 2,9 mil. lei pentru țigările primite de către A.R.P. "Termocomenergo" de la Combinatul de tutun din Chișinău, stingînd datoria acestuia față de buget, cu toate că A.R.P. "Termocomenergo" datora la moment bugetului 5,8 mil. lei, contribuind în mod prioritar și la achitarea datoriilor față de S.R.L. "Filip" cu 2,9 mil. lei.

Ignorînd art.61 din Legea bugetului de stat pe a.1997, Ministerul Economiei și Reformelor, în comun cu Ministerul Finanțelor, alte ministere și departamente cointeresate, n-au reglementat modul de desfășurare a licitațiilor, de procurare a bunurilor materiale pentru instituțiile finanțate din buget. Ca rezultat, cheltuielile legate de achiziționare au fost finanțate fără desfășurarea licitațiilor, astfel acordîndu-le acestora posibilitatea să încheie contracte direct cu furnizorii la prețuri mai mari decît pe piața internă, pierderile bugetului constituind 241,8 mii lei.

Ministerul Finanțelor n-a asigurat restabilirea în buget a mijloacelor creditare alocate agenților economici sub garanția statului.

Astfel, contrar art.62 (2,3) din Legea bugetului de stat pe anul 1997, acesta n-a perceput de la S.A. "Fabrica de sticlă" o plată echivalentă cu rata medie a dobînzii duble a băncii deservente pentru perioada de utilizare a creditului rambursat din contul bugetului, ci a reieșit din rata medie a dobînzii Băncii Naționale, cauzînd în așa mod statului prejudicii în mărime de 2,4 mil. lei.

Deși S.A. "Fabrica de sticlă" n-a respectat condițiile acordului privind rambursarea datoriilor față de buget, care la 01.12.97 constituiau 22,6 mil. lei, ministerul a remis Judecătoriei Economice materialele privind restituirea a numai 7 mil. lei.

Eludînd Legea bugetului de stat pe anul 1997 și Regulamentul privind utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului, aprobat prin Legea nr.1228-XIII din 27.06.97, în baza dispozițiilor Guvernului, ministerul a alocat din fondul de rezervă al Guvernului un împrumut de 500 mii lei S.A. "Moldcarton", pentru completarea mijloacelor circulante, iar unor persoane fizice - 225 mii lei, pentru construcția caselor de locuit și procurarea apartamentelor.

Din contul fondului de rezervă al Guvernului, Ministerul Finanțelor (dl V.Chițan) a plătit Companiei "Audit-Evcor" 140 mii lei pentru efectuarea controalelor-audit asupra activității Companiei de Stat "Moldenergo", Concernului "Moldova-Gaz", A.R.P. "Termocomenergo" și S.A. "Termocom", cu toate că aceasta n-a îndeplinit programul de control înaintat, n-a argumentat corectitudinea formării prețurilor și tarifelor la gazul natural, la energia electrică și termică, neasigurînd nici condiția 6.4 a contractului încheiat privind asigurarea calității controlului și materialelor prezentate.

Lipsa controlului cuvenit din partea ministerului a contribuit la gestionarea neeficientă a mijloacelor statului de către Banca de Economii (BEM). Astfel, din ajutorul financiar de 5300 mil. ruble, acordat BEM la 12.03.93, aceasta a acordat S.A. "Tirex-Petrol" un credit sub garanția statului în sumă de 5,1 mil. lei (reînregistrat la 01.03.96, tot sub garanția de stat, ca fiind al C.S. "Moldenergo"), și un alt împrumut de 200 mii lei Firmei "Independent" (mun. Chișinău) - acționar al BEM. Firma nominalizată nu și-a onorat obligațiunile privind achitarea creditului primit, deși termenul de rambursare a expirat încă la 30.06.96, iar BEM n-a intentat nici o acțiune în organele de resort.

Ca rezultat, pierderile cauzate statului au constituit 404 mii lei. Totodată, BEM n-a inclus la venituri suma penalităților de 128,6 mii lei, primite de la S.A. "Tirex-Petrol" pentru utilizarea mijloacelor statului, iar Ministerul Finanțelor n-a asigurat verificarea utilizării conform destinației a veniturilor de 17,7 mil. lei, acumulate de BEM.

Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat, ca organ central al puterii de stat care realizează politica de stat în domeniul deestatizării și privatizării patrimoniului de stat, a comis în activitatea sa încălcări grave ale legislației în vigoare privind privatizarea patrimoniului de stat contra bonuri patrimoniale (BP), precum și contra mijloace bănești.

Încălcările depistate sînt o consecință a controlului insuficient asupra procesului de privatizare și a neîntreprinderii măsurilor necesare pentru lichidarea încălcărilor depistate în cadrul controalelor precedente efectuate de Curtea de Conturi.

După primul control efectuat asupra activității ministerului în anul 1995 situația privind legalitatea desfășurării procesului de privatizare practic nu s-a schimbat, încălcările depistate fiind și mai grave. Răspunsurile și lămuririle ministerului referitor la lichidarea lor poartă deseori un caracter formal sau de justificare a încălcărilor comise, în unele cazuri concluziile și cerințele expuse în hotărârile Curții de Conturi fiind ignorate.

Încălcîndu-se prevederile legislației în vigoare privind privatizarea, o parte din patrimoniul preconizat privatizării contra bonuri patrimoniale a fost comercializat ilicit, fapt ce a acutizat dezechilibrul dintre valoarea estimativă a patrimoniului real propus pentru privatizare contra BP și volumul de bonuri patrimoniale repartizate populației. Ca urmare a acestui fapt, Ministerul a luat decizii privind modul de determinare a prețului inițial al obiectelor supuse privatizării, care au pus deținătorii de bonuri patrimoniale în situație inegală.

Procurarea fără concurs a patrimoniului de stat supus privatizării contra bonuri patrimoniale de către colectivele de muncă în cadrul limitei de 20% a fost însoțită de încălcări ale legislației în vigoare, printre care diminuarea valorii estimative a întreprinderii, excluderea lucrătorilor concediați și a pensionarilor din procesul privatizării întreprinderilor, incluzînd concomitent persoanele ce n-au activat la unitățile economice în cauză.

În procesul de reorganizare a întreprinderilor de stat în societăți pe acțiuni Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat neîntemeiat a confirmat mărimea nejustificată a produsului de arendă. Diverse modalități de majorare ilicită a produsului de arendă și de diminuare neîntemeiată a patrimoniului de stat au fost utilizate de către circa 120 de întreprinderi de arendă reorganizate în societăți pe acțiuni și privatizate ulterior. Materialele controalelor efectuate, inclusiv ale celor efectuate de către comisia creată de Guvernul R.M., mărturisesc despre denaturarea calculelor în baza cărora au fost confirmate aceste cuantumuri ale produsului de arendă. Reorganizarea întreprinderilor de stat în societăți pe acțiuni și privatizarea lor de asemenea s-a efectuat și cu încălcări ale actelor normative în vigoare.

Diminuarea valorii estimative a patrimoniului statului supus privatizării prin diverse falsificări (indicarea incorectă a anului dării în exploatare, neinclusiunea intenționată a unei părți a patrimoniului în actele de estimare, majorarea neîntemeiată a ratelor de amortizare, substituirea coeficienților de indexare etc.), în complex cu depunerea contribuțiilor bănești ale colectivului în fondurile statutare, a dus la obținerea de către multe colective a pachetului de control asupra unor societăți pe acțiuni, fapt ce denotă, în fond, micșorarea intenționată a rezultatelor estimative.

Prin controlul selectiv asupra legalității estimării patrimoniului, efectuat la 15 societăți pe acțiuni reorganizate din întreprinderi comerciale și de alimentație publică, s-a constatat ignorarea art.11(a) din Legea cu privire la Programul de Stat de privatizare pentru anii 1995-1996 și diminuarea ilicită a proprietății de stat cu 1,2 mil. lei.

Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat a comis încălcări flagrante în procesul privatizării contra BP a obiectelor din sfera ocrotirii sănătății, comerțului, alimentației publice, serviciului de deservire publică și obiectelor din alte ramuri ale economiei naționale. La majoritatea obiectelor din ramurile menționate, privatizate prin concurs, patrimoniul statului a fost diminuat prin majorarea ilicită a ratei amortizării, neinclusiunea unei părți a patrimoniului în actele de estimare, înstrăinarea anterioară a patrimoniului la prețuri derizorii etc.

Astfel, în prețul estimativ al farmaciei nr.4 "Recepte" n-a fost inclus localul cu două etaje, construit recent.

La privatizarea contra BP prin concurs, din 432 farmacii, inclus e în lista pentru privatizare, 190 (44%) au fost înstrăinate în componența asociațiilor farmaceutice raionale, fără divizarea anterioară.

S.A. "Nufărul", S.A. "Chișinău-foto", S.A. "Progresul", S.A. "Igiena-Plus" n-au inclus în prețul de vânzare valoarea estimativă a încăperilor arendate în care ele erau amplasate. Numai la S.A. "Nufărul" n-a fost luată în considerație valoarea estimativă a celor 14 încăperi care echivalează cu 177,0 mii lei.

La prețuri derizorii, sub pretextul demolării, a fost privatizată cafeneaua "Balaton" cu o suprafață de 202 m², amplasată într-un bloc cu 5 etaje, contra 18684 mii unități monetare.

În procesul privatizării patrimoniului de stat contra mijloace bănești de asemenea au fost comise încălcări grave ale legislației în vigoare prin diminuarea valorii estimate a obiectelor supuse înstrăinării. Agenții economici supuși controlului de către Curtea de Conturi, în majoritatea cazurilor, au trecut, în mod ilicit, fără indexare, mijloacele fixe la inventar de mică valoare și uzură rapidă.

Astfel, patrimoniul supus privatizării în cadrul magazinului "Haiduc" a fost diminuat, costul unor utilaje fiind apreciat pur simbolic: frigider produs în 1986 - 3,4 lei, mașină de dactilografiat - 1,5 lei, aparat de casă - 10 lei, dulap-frigider - 1,9 lei etc. Încălcări similare au fost depistate și în cadrul privatizării contra mijloace bănești a magazinelor "Bujor", "La plăcintă", "Vara" și altele.

Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat, deși a fost avertizat, în baza rezultatelor controlului precedent al Curții de Conturi, despre necesitatea revizuirii relațiilor cu firmele nestatale, care au admis încălcări flagrante ale legislației în vigoare la pregătirea obiectelor pentru vânzare, nu a întreprins măsurile respective și, ca urmare, pregătirea majorității loturilor pentru privatizare și desfășurarea licitațiilor tradiționale continuau să fie efectuate de firmele intermediare (S.R.L. "NGG-PRINT", S.A. "Moldprivatinvest", bursele "Lara" și "Glia").

Eliberarea de către Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat a permiselor de depunere în gaj a bunurilor întreprinderilor deseori se efectuează în detrimentul statului, subminând integritatea patrimoniului acestuia. Astfel, cu permisiunea ministerului, a fost depus în gaj patrimoniul S.A. "Tirex-Petrol", S.A. "Fabrica de vinuri și coniacuri "Călărași", valoarea căruia depășește de două și mai multe ori sumele creditelor acordate. În unele cazuri patrimoniul depus în gaj este estimat la prețuri diminuate. Astfel, ministerul a admis depunerea în gaj a fondurilor fixe și a mijloacelor circulante ale Combinatului de șampanie și vinuri de marcă "Cricova", valoarea căreia depășește de 1,5 ori cuantumul creditului primit.

Fondurile fixe ale Combinatului nominalizat au fost estimate la valoarea inițială reziduală, fără a fi supuse indexării.

Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat a admis încălcări ale legislației în vigoare la comercializarea patrimoniului de stat neantrenat în procesul tehnologic, inclusiv a mijloacelor de transport, prin diminuarea prețurilor de realizare. Astfel de fapte au avut loc în cadrul Ministerului Agriculturii și Alimentației, Institutului "Urbanproiect", în procesul de lichidare a Asociației "Moldova-Construcția" etc.

Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat nu-și exercită în deplină măsură funcțiile de administrare a proprietății de stat. Practic lipsește evidența tuturor agenților economici ce activează în baza patrimoniului de stat sau îl gestionează, precum și a volumului acestuia, nu funcționează în mod adecvat institutul reprezentantului statului, nu este asigurată utilizarea eficientă a bunurilor statului, în special a celor arendate. Prin urmare, dividendele transferate în bugetul de stat de către cele circa 3200 societăți comerciale, ce utilizează patrimoniu de stat în mărime de 13,5 mld.lei, au constituit în a.1996 doar 4,8 mil.lei din 6 mil.lei prevăzute în bugetul de stat.

Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat nu întreprinde măsuri necesare pentru protejarea intereselor statului în relațiile de arendă a patrimoniului statului, ceea ce este confirmat de numeroasele încălcări ale actelor normative ce reglementează relațiile de arendă (de obicei - diminuarea taxelor plății de arendă), care au fost depistate în majoritatea contractelor controlate de Curtea de Conturi la instituțiile și întreprinderile de stat.

Astfel, prin aprobarea contractului de arendă, conform căruia Stația veterinară din mun. Chișinău transmite în arendă unei persoane fizice pe o perioadă de 50 ani, cu dreptul de răscumpărare, încăperi din clădirea de piatră amplasată pe teritoriul ei, ministerul practic a legiferat acțiunile ilicite ale instituției nominalizate. Valoarea patrimoniului transmis în arendă a fost subapreciată, estimându-se la 300 de lei, plata de arendă fiind stabilită la nivelul de 60 bani pentru un metru pătrat pe an, adică practic a fost diminuată de zeci de ori comparativ cu cuantumul plăților stabilite prin actele normative.

Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat a comis încălcări ale legislației în vigoare în cadrul constituirii întreprinderilor mixte cu participarea capitalului străin, care și-au găsit exprimare în lipsa documentelor ce ar confirma solvabilitatea partenerilor străini și a studiilor de fezabilitate, diminuarea patrimoniului statului inclus în capitalurile statutare, nerespectarea termenelor de achitare a cotelor fondatorilor în capitalurile statutare, includerea proprietății intelectuale în calitate de cotă a investorului străin fără confirmarea dreptului de autor etc.

Astfel, conform Hotărârii Guvernului R.M. nr.302 din 12.05.95 "Cu privire la Societatea pe Acțiuni mixtă moldo-rusă de tip închis "Gazsnabtranzit", patrimoniul aflat la balanța întreprinderilor "Moldovatrangaz" și "Tiraspoltrangaz" a fost transmis în calitate de plată pentru achitarea costului gazelor naturale livrate de Rusia, calculat în dolari SUA, și inclus ca cotă a acesteia în întreprinderea mixtă. Estimarea valorii fondurilor fixe a fost efectuată contrar prevederilor art.9 din Legea privind investițiile străine ce prevede utilizarea în aceste cazuri a prețurilor mondiale. Evaluarea s-a efectuat, conform situației din 01.10.94, în prețurile de la 01.01.94, neluându-se în considerație inflația pe 10 luni ale a.1994. Drept consecință a acestor încălcări automobilul "Moscovi", produs în 1988, a fost estimat la 104 lei, autovehiculul GAZ-2410 (produs în 1988) - la 1244 lei etc.

Privatizarea prin negocieri directe de asemenea a fost însoțită de încălcări ale legislației în vigoare, fapt ce a fost confirmat prin rezultatele controlului exercitat de către comisia specială a Parlamentului, controlul Curții de Conturi și hotărârea respectivă a Judecătoriei Economice din 29.06.97 privind anularea privatizării Sanatoriului-profilactoriu "Legcovic".

Lacunele și încălcările comise în activitatea ministerului au influențat negativ asupra realizării prevederilor Programului de privatizare pentru anii 1995-1996 ce țin de privatizarea contra mijloace bănești, fapt care, la rândul său, a cauzat neîndeplinirea legilor bugetului de stat pe anii 1995 și 1996 în vederea formării veniturilor bugetare provenite din privatizarea și comercializarea patrimoniului statului. Astfel, aceste venituri, pe anii nominalizați, au fost încasate doar în proporție de 30 la sută, ceea ce este o consecință a faptului că planurile și programele, în baza cărora au fost adoptate bugetele pentru anii respectivi, s-au executat necalitativ, precum și a lipsei unei informări ample privind licitațiile de realizare a obiectelor supuse privatizării.

Activitatea economico-financiară a Ministerului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat de asemenea a fost însoțită de unele încălcări ale actelor normative în vigoare. Acestea țin de depășirea cheltuielilor de casă, includerea unor date eronate în darea de seamă asupra îndeplinirii devizului de cheltuieli pe a.1995, decontarea neîntemeiată a unor obiecte și materiale utilizate mai puțin de un an, neachitarea de către unele structuri comerciale a plăților pentru arenda încăperilor.

Conducerea Ministerului Învățământului, Tineretului și Sportului nu asigură îndeplinirea cerințelor Curții de Conturi; nu reglementează editarea și asigurarea cu manuale a instituțiilor subordonate; comite încălcări la exercitarea atribuțiilor privind executarea devizelor de cheltuieli. În permanentă creștere sînt datoriile de debitori și creditori cu prescripția acțiunilor expirate.

La minister lipsește controlul convenit asupra realizării Programului național de dezvoltare a învățământului în Republica Moldova pentru anii 1995-2005, întocmit în baza Legii învățământului nr.547-XII din 21.07.95. Din 101 de măsuri ce țin de această direcție au fost îndeplinite doar 63.

Nu este reglementată editarea și asigurarea cu manuale a subdiviziunilor ministerului și direcțiilor raionale și orașenești de învățămînt. Din 110 titluri, prevăzute de planul editorial în anul 1996, a fost organizată editarea a numai 56 de programe, iar 13 titluri de lucrări n-au fost prezentate spre aprobare din vina specialiștilor ministerului. A scăzut și volumul editării materialelor didactice pentru

elevi.

Instituțiile științifice subordonate ministerului și finanțate din buget nu asigură evidența producției nefinisate, a comenzilor de stat, care au fost apreciate de controlul Curții de Conturi la 01.01.96 în sumă de 736,3 mii lei și la 01.01.97 - 902,1 mii lei, majorându-se pe parcursul anului 1996 cu 165,8 mii lei. Se înregistrează teme începute încă în anii 1993-1994, care necesită o precizare a termenelor de finisare și măsuri practice pentru executarea lucrărilor restante.

Pentru asigurarea activității ramurale devizul de cheltuieli a fost depășit în a.1995 cu 4,9 mil.lei, în 1996 - cu 4,4 mil.lei.

Nu este organizată la nivelul convenit formarea și executarea devizelor de cheltuieli la instituțiile subordonate. În anul 1996 s-a constatat o depășire a cheltuielilor reale față de cele aprobate în sumă de 3984 mii lei, iar față de cele alocate - de 15182 mii lei. N-a fost asigurată nici limita cheltuielilor aprobate pentru întreținerea aparatului central, de la alte măsuri prevăzute în buget fiind sustrate și mijloace financiare în sumă de 14,3 mii lei.

Nu s-a acordat atenția convenită asigurării integrității proprietății de stat. Lipsurile de bunuri materiale pe parcursul ultimilor trei ani (1994-1996) s-au mărit cu 338,7 mii lei, ori cu 72 la sută, la 01.07.97 constituind 809,3 mii lei. Pe parcursul anului 1996 de la persoanele vinovate au fost încasate doar 74 mii lei. De menționat faptul că controale interne asupra integrității proprietății de stat nu s-au efectuat, iar Colegiul Ministerului n-a analizat și n-a examinat starea dificilă în această problemă.

Neasigurând evidența strictă a formularelor de diplome, s-a creat situația când n-au fost înregistrate 280,2 mii exemplare, dintre care 258,7 mii unități în sumă de 49,9 mii lei, printr-un act imperfect, s-au trecut la pierderi.

Pe teritoriul Institutului de Științe Pedagogice (str.M.Kogălniceanu 60) s-au depistat cinci garaje, construite ilegal, ele nefiind proiectate, neevidențiate, neincluse în bilanțul institutului, neînregistrate la Biroul de inventariere tehnică. Totodată, acestea sînt utilizate contrar destinației de persoane particulare, fără plată, pe cînd institutul, dispunînd de aceste încăperi, a închiriat pentru necesitățile proprii din contul mijloacelor bugetare alte încăperi, o parte dintre care mai apoi au fost privatizate de o persoană străină și doi colaboratori ai institutului. Numai pe parcursul a doi ani cheltuielile de arendă, suportate din mijloacele bugetare, au constituit 64,4 mii lei.

Un control nesatisfăcător s-a constatat la utilizarea serviciilor acordate de S.A. "Moldtelecom". Numai în ultimii 2 ani convorbirile telefonice și cheltuielile pe abonament au alcătuit 123,4 mii lei. Legăturile telefonice interurbane și internaționale au adus lunar cheltuieli de peste 5,8 mii lei. Neîntemeiat s-au plătit 2,8 mii lei pentru telefoane neexistente.

Cu consimțămîntul conducerii ministerului, în octombrie 1996, la un preț de 960 lei, a fost realizat microbuzul RAF-2203, deși, conform normelor stabilite, el a fost reevaluat și reflectat în evidența contabilă la costul de 102,4 mii lei.

Ministerul n-a acordat atenția convenită formării și utilizării mijloacelor speciale în ramură. La 01.01.97 soldul mijloacelor speciale, provenite de la acordarea serviciilor prestate, au constituit 3683 mii lei - depășirea veniturilor asupra cheltuielilor care n-au fost virate în bugetul de stat conform ordinii stabilite.

La Ministerul Comunicațiilor și Informaticii, în perioada supusă controlului, au fost admise cazuri cînd cheltuielile legate de întreținerea aparatului central neîntemeiat erau suportate de întreprinderile subordonate. Din contul Î.S. "Moldtelecom" în anul 1996 au fost cheltuiți 282 mii lei la procurarea a trei automobile (1 - Opel Omega; 2 - Opel Vectra), pentru deservirea conducerii Ministerului Comunicațiilor și Informaticii (ministrului și viceministrilor).

Încalcînd prevederile Legii cu privire la antreprenariat și întreprinderi și Legii cu privire la întreprinderea de stat, conducerea ministerului, lezînd drepturile întreprinderilor subordonate de a dispune de sine stătător de mijloacele financiare proprii, a instituit Centrul de Decontări Internaționale (CDI), la conturile bancare ale căruia, în baza hotărîrii ministerului, se acumulează și se păstrează valuta străină obținută de întreprinderile subordonate în calitate de plată pentru serviciile prestate.

Constituirea de către conducerea ministerului a Centrului de Decontări Internaționale dă posibilitate întreprinderilor subordonate să se eschiveze de la plățile curente în bugetul de stat și Fondul Social.

Cea mai mare parte a mijloacelor financiare acumulate de Centrul de Decontări Internaționale îi revine Î.S. "Moldtelecom" (77%), care constant avea datorii față de buget și Fondul Social. La 01.04.96 aceste datorii alcătuiau 13,4 milioane lei. Totodată, în această perioadă de la serviciile prestate de Î.S. "Moldtelecom" pe conturile bancare ale Centrului de Decontări Internaționale au fost acumulați 4,2 milioane lei care au fost utilizați nu pentru achitățile datoriilor față de buget și Fondul Social, ci în alte scopuri, inclusiv 3,1 milioane lei - pentru diferite plăți structurilor comerciale.

Personalul scriptic relativ mic și prestarea serviciilor cu un nivel de rentabilitate de 107-112% dă posibilitate colectivului de muncă al Centrului de Decontări Internaționale să obțină mijloace financiare însemnate, care sînt folosite pentru acordarea diferitor premii și adaosuri, ajutoare materiale, restituirea diferitor cheltuieli colaboratorilor centrului și pentru asigurarea benevolă a lor.

Contrar prevederilor Codului funciar al Republicii Moldova și ale Regulamentului cu privire la modul de transferare a întreprinderilor, asociațiilor, instituțiilor, clădirilor și construcțiilor, Ministerul Comunicațiilor și Informaticii, transmițînd în decembrie 1995 de la bilanțul Centrului Republican de Televiziune și Radiodifuziune la bilanțul Detașamentului de Pază Paramilitară (președintele comisiei de transmitere dl I.Strașnic) proprietatea aflată (din anul 1988) în posesia obiectului cu regim închis de pe strada Colina Pușkin 30, n-a transmis și documentele care confirmă dreptul de posesie și folosință a terenului pe care această proprietate era amplasată. Ministerul Telecomunicațiilor și Informaticii, profitînd de lipsa de control din partea organelor de resort, din ianuarie 1988 și pînă în ianuarie 1996 neîntemeiat a menținut acest obiect sub parafă secretă. Drept rezultat al ascunderii acestui obiect sub parafă secretă și netransmiterii lotului de pămînt ocupat de el, Ministerul Comunicațiilor și Informaticii a tăinuit informația despre fondul funciar disponibil.

Conducerea ministerului cu consimțămîntul Primăriei mun.Chișinău, încălcînd prevederile tuturor actelor normative ce reglementează utilizarea fondului funciar, regulile de planificare și construire a orașului, modul de repartizare a loturilor pentru construcțiile individuale, a folosit nelegitim fondul funciar disponibil pentru construcția de case individuale, inclusiv pentru ea însăși.

La 18.01.96, cînd obiectul de pe strada Colina Pușkin 30 se mai afla sub parafă secretă, Primăria mun.Chișinău a emis, cu titlu de excepție, hotărîrea privind repartizarea unui lot de pămînt pentru construcția unei case de locuit particulare dlui I.Casian pe terenul ocupat de obiectul cu regim închis. Dacă primul lot de construcție pe acest teren a fost repartizat de Primăria mun.Chișinău cu titlu de excepție, următoarele, contrar actelor normative enumerate, au fost repartizate fără acest titlu. În așa mod, nelegitim, pe acest teren au fost repartizate loturi de pămînt pentru fiica dlui I.Strașnic, feciorii președintelui S.A. "Telecom" dl I.Mușuc și directorului Detașamentului de Pază Paramilitară dl E.Jechiu. Toți acești beneficiari nu figurau în ordinea de succesiune la primirea loturilor pentru construcția caselor individuale de pe lîngă preturile mun.Chișinău, deoarece, reieșind din actele normative în vigoare, nu aveau așa drept. Scrisorile semnate de pretorul sectorului Centru dl V.Gurițenco, adresate Primăriei mun.Chișinău, privind repartizarea loturilor de pămînt dnei A.Strașnic și dlui A.Mușuc nu sînt înregistrate în documentația preturii, n-au fost perfectate de colaboratorii respectivi și nici nu au un suport juridic.

Primăria mun.Chișinău, în pofida controlului efectuat de Curtea de Conturi, care a depistat multiple încălcări la repartizarea loturilor pentru construcția caselor particulare pe terenul de pe str.Colina Pușkin 30, la 27.02.97, prin decizia nr.6/20-15, a repartizat, pe acest teren, cu încălcări flagrante, 9 loturi pentru construcția caselor particulare firmei "Extremum" S.R.L. a Centrului comercial "Calea Basarabiei", fără indicarea beneficiarilor concreți și fără a controla necesitatea acestei repartizări.

Pentru îngrădirea terenului de pe str.Colina Pușkin 30, pe teritoriul căruia au fost repartizate 11 loturi pentru construcția caselor individuale, din contul Detașamentului de Pază Paramilitară (DPP) au fost cheltuiți 30,1 mii lei. Întreg terenul, inclusiv loturile pentru construcția caselor individuale, este păzit din contul Detașamentului de Pază Paramilitară.

Risipirea de terenuri care aparțin municipiului Chișinău, prin intermediul ministerului, a avut loc și în alte cazuri. La demersul ministerului, prin hotărîrea Primăriei mun.Chișinău din 03.03.92, a fost

repartizat un lot de 0,2 ha pe strada Vlaicu Pîrcălab, pentru construirea unei stații telefonice cu 20 mii numere de telefon. Ulterior, după demolarea clădirilor, pregătirea acestui lot pentru construcție și îngădirea lui, pentru ce Î.S. "Moldtelecom" a suportat cheltuieli în sumă de 65,0 mii lei, Primăria mun.Chișinău, cu consimțământul Ministerului Comunicațiilor și Informaticii, a anulat deciziile luate anterior și a transmis acest lot de pământ în arendă structurii comerciale "Moldavian Mobile Telephone" ("MMT", președinte -dl I.Mușuc). În așa mod, Î.S. "Moldtelecom" a suportat, fără a fi restituite sau incluse în fondul statutar al S.R.L. "MMT", cheltuieli neîntemeiate în mărime de 65,0 mii lei.

Ministerul Comunicațiilor și Informaticii, încălcând Legea cu privire la întreprinderea de stat, admite cazuri de amestec în activitatea economico-financiară a întreprinderilor subordonate. În baza hotărîrilor colegiului ministerului din 13.08.93 și 16.09.93 a fost formată Întreprinderea mixtă moldo-americană "SUN-TV", cu participarea întreprinderii subordonate ministerului - Centrul Republican de Televiziune și Radiodifuziune (CRTvR). Contractul de constituire a acestei întreprinderi (art.10), elaborat de grupul de specialiști ai ministerului în frunte cu prim-vice ministrul dl C.Secieru și prezentat colegiului, prevede că cota părții moldave în fondul statutar va fi supusă privatizării, iar membrii cîrmuirii și directorul general, ca persoane care au participat direct la crearea întreprinderii mixte, vor privilegia de dreptul la procurarea cotei acestei întreprinderi înaintate pentru privatizare. Conform procesului-verbal al fondatorilor nr.5 din 03.04.95, ca membri ai cîrmuirii Î.M. "SUN-TV" din partea moldavă au fost aleși dnii I.Casian, V.Bădulescu, C.Secieru. Astfel, contractul de constituire prevede un mod de ocolire a privatizării legale a proprietății de stat incluse în fondul statutar al Î.M. "SUN-TV", nu cel stabilit în republică. Mai mult decît atît, încălcînd prevederile hotărîrii colegiului din 16.09.93, ulterior Ministerul Comunicațiilor și Informaticii a permis micșorarea cotei-părți a Centrului Republican de Televiziune și Radiodifuziune de la 50% la 45% în folosul celui de al treilea fondator - S.R.L. "Neocom". Ultima firmă, constituită din trei persoane fizice, inclusiv de fostul prim-vice ministru dl C.Secieru, introducînd în fondul statutar 5% de resurse, a obținut dreptul să primească 20% din beneficiul repartizat fondatorilor (din contul beneficiului destinat CRTvR). S.R.L. "Neocom" a primit în calitate de credit de la firma americană "International Telcel INC" (fondatorul american al firmei "SUN-TV") 40 mii dolari SUA, pe care i-a și introdus în fondul statutar al Î.M. "SUN-TV" Acordul de creditare prevede eliberarea de rambursare a creditului și dobînzii bancare a S.R.L. "Neocom" cu condiția că ultima va efectua reorganizarea în conformitate cu clauzele convenite, și anume: Creditorul și Debitorul vor constitui o întreprindere mixtă de comunicații tip "paging", reieșind din condițiile propuse de Creditor; această întreprindere mixtă va fi asigurată de S.R.L. "Neocom" cu licențele necesare pentru activitate. Îndeplinind aceste condiții, Debitorul, adică S.R.L. "Neocom", l-a ales în calitate de președinte pe unul din fondatorii săi - dl A.Sîrbu, care este, totodată, directorul direcției executive a Î.M. "SUN-TV", anterior - șef de direcție la Ministerul Comunicațiilor. În așa mod, trei persoane (dnii A.Sîrbu, C.Secieru, L.Caisîn) au primit dreptul de a beneficia de 20% din veniturile întreprinderii mixte, neintroducînd în fondul statutar al Î.M. "SUN-TV" nici un bănuț din banii proprii. Încalcînd hotărîrea colegiului, care prevedea acordarea frecvențelor pentru 24 canale de televiziune Centrului Republican de Televiziune și Radiodifuziune, în scopul creării sistemului eter-cablu, pentru a fi introduse ca cotă-parte a lui în fondul statutar al întreprinderii mixte, ministrul dl I.Casian, ca președinte al comisiei de repartizare a frecvențelor, a repartizat aceste canale nu Centrului, ci direct Î.M. "SUN-TV". Î.M. "SUN-TV" a încălcat termenele de formare a fondului statutar. S-au comis încălcări la oglindirea în evidența contabilă a creării fondului statutar și determinării beneficiului impozabil.

În perioada supusă controlului au fost admise și alte cazuri de finanțare a activității structurilor nestatute de către întreprinderile de stat subordonate ministerului. S.R.L. "Garas și C", înregistrată cu fondul statutar în mărime de 1800 lei, în lipsa oricăror garanții, drept plată prealabilă de la întreprinderile de stat - Detașamentul de Pază Paramilitară, "Poșta Moldovei", "Moldtelecom", i-au fost transferate 291 mii lei, inclusiv neîntemeiat, prin angajament trezorerial, 170 mii lei.

Această firmă a fost amplasată în încăperea aflată la balanța altei întreprinderi subordonate

ministerului - Centrul Comunicațiilor Poștale Speciale. S.R.L. "Garas și C", fiind situată în acest sediu, încălcând actele normative ce reglementează activitatea obiectelor cu regim special, toată perioada n-a plătit nici un bănuț pentru arendă, serviciile comunale și de transport prestate. În așa mod, din contul mijloacelor întreprinderilor de stat și bugetului a fost finanțată activitatea firmei sus-numite. Până în prezent soldul neachitat Detașamentului de Pază Paramilitară alcătuiește 128,2 mii lei, iar datoria față de "Poșta Moldovei" în mărime de 57 mii lei a fost stinsă prin livrarea și montarea unor stații de radio din anii 1980-1982 care, din cauză că erau uzate din punct de vedere moral și fizic, în timpul efectuării controlului erau demontate și se păstrau la depozitul întreprinderii. La momentul montării acestor stații S.R.L. "Garas și C" nu dispunea de licența respectivă pentru efectuarea acestor lucrări.

Directorul Centrului Comunicațiilor Poștale Speciale (CCPS) dl A.Guriev, depășindu-și împuternicirile de serviciu, a încheiat un contract, în baza căruia unei structuri nestatale i-au fost realizate în februarie 1996, cu diminuarea prețului de cost în sumă totală de 165,8 mii lei, 7 automate "ACMS", 50 pistoale "Makarov", 7 mii cartușe.

Fondatori ai acestei structuri nestatale sînt conducătorul Firmei "Garas și C" S.R.L. dl M.Garbutz, fost inginer superior al Centrului Comunicațiilor Poștale Speciale, și dl A.Guriev, care era concomitent și conducătorul întreprinderii de stat, și al structurii nestatale.

Cu toate că Ministerul Comunicațiilor și Informaticii a transmis în mod operativ organelor de drept materialele de sustragere nelegitimă a armelor de foc din proprietatea statului, Comisariatul de poliție al sect.Rîșcani, mun.Chișinău (dnii V.Belețchii, I.Public) neîntemeiat a refuzat intentarea dosarului penal privind acest caz (conform materialelor controlului efectuat de Procuratura Generală la rugămintea Curții de Conturi).

În același mod, dl A.Guriev, folosindu-se de asemănarea denumirii filialei întreprinderii de stat condusă de d-lui și a structurii nestatale condusă de asemenea de d-lui, a obținut transferarea a 99,8 mii lei de la Banca Națională pe contul structurii nestatale pentru serviciile prestate de întreprinderea de stat.

Încălcînd prevederile Legii cu privire la arendă, filiala Î.S."Poșta Moldovei" - Centrul Poștal Chișinău (conducător dna R.Stolearova), la insistența prim-vice ministrului dl I.Strașnic, a dat în subarendă casei de schimb valutar S.R.L. "Favorit" încăperea de pe strada Ștefan cel Mare 134, pe care Centrul o arendează pentru necesitățile proprii de la Î.S.

"Moldtelecom". Contabilitatea Centrului Poștal Chisinău, la calcularea plăților de subarendă, nemotivat n-a inclus în calculele perfectate tarifele de arendă, ceea ce a dus la diminuarea beneficiului impozabil cu 6,1 mii lei și la neachitarea în buget a impozitului pe beneficiu în mărime de 1,9 mii lei.

Directorul general al Î.S. "Poșta Moldovei" dl I.Castraveț a decis necesitatea procurării în mun.Chișinău a unui apartament de serviciu, alocînd pentru achitarea lui 125 mii lei, ori aproximativ cu 50% mai mult decît costau apartamentele similare în acea perioadă. Ca urmare, pentru acest apartament a fost plătită suma de 30 mii USD, costul real al acestui apartament alcătuind în medie 17 mii USD. Încălcînd prevederile p.14 al Statutului-model al întreprinderii de stat, aprobat prin hotărîrea Guvernului, acest apartament, fără consimțămîntul fondatorului, a fost dat în arendă (pînă în a.2006) directorului Centrului Poștal Chișinău dl N.Botnaru (asigurat cu spațiu locativ în or.Sîngerei), care, prin intermediul Comisariatului de poliție al Preturii Buiucani, mun.Chișinău, neîntemeiat și-a perfectat viza de reședință permanentă în acest apartament pentru el și 2 membri ai familiei sale. Arenda, începînd din aprilie 1996, n-a fost calculată și achitată.

Contrar documentelor respective, acestui apartament nui-a fost acordat statutul de locuință de serviciu, iar dl N.Botnaru nu face parte din categoriile de lucrători cărora le pot fi acordate locuințe de serviciu; lipsește consimțămîntul colectivului de muncă pentru repartizarea fără rînd a acestui apartament dlui Botnaru în legătură cu transferarea d-lui din orașelul Sîngerei în or.Chișinău, precum și hotărîrea comună a colegiului ministerului și a Comitetului Republican al Sindicatelor.

Din cauza nivelului redus al disciplinei de executare n-a îndeplinit nici prevederile p.2,4 ale Hotărîrii Guvernului nr.581 din 17.08.95, care stipulau reînnoirea licențelor de activitate pentru agenții economici care prestează servicii în

domeniul telecomunicațiilor, n-a fost coordonat cu Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției Regulamentul cu privire la eliberarea licențelor pentru unele genuri de activitate, nu s-a respectat termenul de examinare și eliberare a licențelor.

Încălcând prevederile Hotărârii Guvernului nr.547 din 04.08.95, ministerul, de sine stătător, fără împuternicirile necesare din partea Guvernului, neîntemeiat și-a asumat dreptul de reglementare a prețurilor la serviciile prestate în domeniul comunicațiilor.

MCI, împreună cu Ministerul Economiei, n-a asigurat îndeplinirea de către întreprinderile subordonate a prevederilor Legii privind limitarea activității monopoliste și dezvoltarea concurenței nr.906-XII din 29.02.92. Deși majoritatea serviciilor prestate de MCI poartă un caracter monopolist pe piața republicii, întreprinderile care prestează aceste servicii (Î.S. "Poșta Moldovei", Centrul Republican de Televiziune și Radiodifuziune, CDI ș.a.) nu sînt incluse în lista întreprinderilor monopoliste, în organele împuternicite nu sînt declarate prețurile și tarifele la serviciile prestate de acestea.

O parte din întreprinderile nestatale, care prestează servicii în domeniul activității reglementate de Ministerul Comunicațiilor și Informaticii, sînt nelegitim amplasate în incinta întreprinderilor de telecomunicații de stat cu regim special și au acces la informația secretă de stat.

Ministerul Comunicațiilor și Informaticii, fiind organul administrației publice centrale de specialitate care trebuie să realizeze politica Guvernului în domeniul telecomunicațiilor și să coordoneze activitatea desfășurată de persoanele fizice și juridice în acest domeniu, nu-și îndeplinește pe deplin funcțiile privind reglementarea de stat a telecomunicațiilor.

Pînă la încheierea controlului, în legătură cu neîndeplinirea prevederilor art. 36 din Legea telecomunicațiilor, nu sînt aprobate Regulamentul cu privire la tarife al Ministerului Comunicațiilor și Informaticii și Regulamentul Comisiei de stat pentru frecvențe radio. Din această cauză actualmente nu sînt reglementate tarifele pentru serviciile de telecomunicații prestate de operatori, prevăzute în art.16 din Legea telecomunicațiilor. Încălcînd prevederile art.25 din aceeași lege, ministerul nu asigură publicitatea privind licențele eliberate. Cu unele excepții, eliberarea licențelor nu se efectuează prin concursuri și licitații, nu se asigură încasarea și vărsarea în bugetul de stat a plăților pentru licențele eliberate, cum este prevăzut în art.19.

Primind, prin Legea telecomunicațiilor, împuternicirea de a reglementa activitatea agenților economici în domeniul telecomunicațiilor, Ministerul Comunicațiilor și Informaticii, contrar prevederilor Legii cu privire la antreprenariat și întreprinderi, Legii cu privire la limitarea activității monopoliste și dezvoltarea concurenței, crează condiții neuniforme de activitate pentru ei. O parte din întreprinderile fondate cu participarea foștilor și actualilor colaboratori din sistemul telecomunicațiilor, precum și cu participarea întreprinderilor subordonate, dispun de un șir de facilități, prin intermediul Ministerului Comunicațiilor și Informaticii, în desfășurarea activităților lor. Dacă Întreprinderii mixte moldo-romîne "Moldpac" (cofondatori - Î.S. "Moldtelecom" și Centrul de Informatică al Ministerului Comunicațiilor și Informaticii) licența i-a fost eliberată în decurs de cinci zile, apoi S.R.L. "Relsoft-Țirclevici", care prestează servicii analogice, deși au fost perfectate toate documentele necesare, licența nu i-a fost eliberată pînă la terminarea controlului, cu toate că de la data depunerii cererii au trecut peste 600 de zile. Î.M. "Moldpac", în afară de plata oficială pentru licență, a evaluat primirea licenței prin intermediul Centrului de Informatică al ministerului în mărime de 112 mii lei, considerînd-o drept cotă-parte a Centrului în fondul statutar al întreprinderii mixte. Ca urmare, întreprinderile subordonate ministerului, profitînd de posibilitatea primirii operative a licențelor prin intermediul conducerii ministerului, beneficiază nelegitim de sume mari de bani. În cazul cu Î.M."Moldpac" statul a beneficiat de suma de 900 lei, ca plată pentru emiterea licenței, iar Centrul de Informatică al ministerului - de 112 mii lei, care nici nu și-au găsit reflectare în evidența contabilă a Centrului. Analogic a primit o licență de 40 mii dolari SUA și S.R.L. "Neocom". Iar S.R.L. "Moldavian Mobile Telephone", care a obținut licență de activitate în afara concursului, în anul 1996 a utilizat rețeaua Î.S."Moldtelecom" fără semnarea contractului respectiv și fără achitarea plății. Numai pe 9 luni ale anului 1996 n-au fost achitate plățile pentru utilizarea rețelelor de stat în sumă totală de 149 mii lei.

La eliberarea licențelor s-au încălcat în mod flagrant prevederile Hotărîrii Guvernului nr.581 din 17.08.95 "Cu privire la reglementarea unor genuri de activitate în Republica Moldova" și ale hotărîrilor anterioare în acest domeniu, emise de Guvern, în privința evidenței cererilor și licențelor eliberate, condițiilor de eliberare a licențelor, termenelor de examinare și eliberare a licențelor.

În anii 1994-1995 au fost examinate cererile de eliberare a licențelor la 111 agenți economici. Au fost înregistrate și eliberate 53 de licențe, iar în 58 cazuri, deși au fost luate decizii de eliberare, sub diferite pretexte neîntemeiate, licențele n-au fost eliberate. O parte din licențele eliberate nu sînt înregistrate; sînt admise cazuri de eliberare a licențelor fără plata respectivă, din care cauză în bugetul statului, din vina Direcției de reglementări (dl I.Coșuleanu) și direcțiilor de specialitate (dnii D.Dragudanov, L.Chiriac, V.Coțofană), nu s-au vărsat 52,2 mii lei.

Cererile de eliberare a licențelor sînt examinate în termen de 0,5-2 ani, în loc de cincisprezece zile de la momentul prezentării documentelor. Firmei "Andromeda", care a depus cererea la 22.10.92, licența de activitate i-a fost eliberată la 07.02.95, adică peste 800 de zile. O parte din firme, activitatea cărora este reglementată (din partea statului) de către Ministerul Comunicațiilor și Informaticii, lucrează fără a avea licențele respective și fără a plăti taxa necesară. Astfel, Asociația "Catalan", fără a achita taxa pentru licență, în anii 1995-1996 a activat în domeniul prestării serviciilor de televiziune. Unor agenți economici licențele le sînt eliberate fără studierea existenței bazei tehnico-materiale de prestare a serviciilor.

În lipsa unui control din partea Ministerului Comunicațiilor și Informaticii, Inspectoratul de Stat pentru Frecvențe Radio a încălcat Regulamentul ministerului cu privire la modul de eliberare a licențelor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.581 din 17.08.95, și propriul statut, care prevedeau eliberarea permiselor de procurare a echipamentului cu indicația parametrilor tehnici pentru agenții economici cărora le-au fost eliberate licențe de activitate. S.R.L. "Moldavian Mobile Telephone" (director I.Mușuc) a importat în republică utilajul pentru sistemul mobil de telecomunicații, fără a prezenta setul de documente necesare și fără a avea permisul de procurare.

Încălcîndu-se prevederile propriilor acte normative, la eliberarea autorizației pentru frecvențe S.R.L. "Moldavian Mobile Telephone", condițiile licenței prevăd ca în primii patru ani de activitate plata pentru utilizarea frecvențelor radio să se efectueze nu conform tarifelor stabilite, ci cu un rabat tarifar de 90-30 procente. Conform calculărilor depline, costul anual de utilizare a frecvențelor radio este mai mic decît tarifele stabilite cu 96,5 mii lei (265,7 mii lei-169,2 mii lei).

Deși, conform art.26 din Legea telecomunicațiilor, spectrul de frecvențe radio este patrimoniu național, plata pentru utilizarea frecvențelor radio nelegitim, în contradicție cu art.19(4), 20(2) ale legii nominalizate, nu este vărsată în bugetul de stat, ci folosită pentru necesitățile întreprinderilor subordonate ministerului. Mărimea tarifelor pentru folosirea frecvențelor radio este aprobată nu în conformitate cu art.30 din lege, ci prin ordinele Ministerului Comunicațiilor și Informaticii.

Comisia de stat pentru frecvențe radio în frunte cu ministrul comunicațiilor și informaticii dl I.Casian, profitînd de lipsa de control din partea Guvernului Republicii Moldova, s-a autoeschivat de la îndeplinirea sarcinilor puse în fața sa. După adoptarea Legii telecomunicațiilor, reieșind din prevederile acesteia, n-a fost elaborat și, respectiv, n-a fost aprobat Regulamentul de activitate al acestei comisii. Neîndeplinind prevederile Hotărîrii Guvernului nr.704 din 11.11.93, Comisia de stat pentru frecvențe radio n-a elaborat și, respectiv, n-a aprobat Tabelul național al benzilor frecvențelor radio pentru necesitățile civile, de apărare și de securitate, precum și modul de repartizare a frecvențelor în benzi de utilizare comună. Cu toate că Regulamentul aprobat de Guvern prin hotărîrea indicată prevedea că hotărîrile comisiei sînt valabile dacă pentru ele au votat pro toți membrii comisiei, iar în caz de neajungere la consens chestiunile sînt înaintate Guvernului spre examinare, Ministerul Comunicațiilor și Informaticii în multe cazuri ia decizii și adoptă hotărîri privind utilizarea frecvențelor radio în mod unilateral, iar în unele cazuri au fost luate spre executare decizii ale comisiei, adoptate fără participarea tuturor membrilor. Aceasta dă posibilitate Ministerului Comunicațiilor și Informaticii să comercializeze de sine stătător benzile de frecvențe radio, să stabilească tarifele și să determine folosirea plăților obținute de la

această activitate. Prin procesul-verbal din 09.10.96, aprobat de dl I.Casian în calitate de președinte al Comisiei de stat pentru frecvențe radio, fără participarea a 5 membri ai comisiei din 6, a fost adoptată decizia de repartizare a unor benzi de frecvențe care anterior aparțineau Ministerului Apărării și Ministerului Securității Naționale. Reprezentantul Ministerului Apărării, șeful Direcției de transmisiuni dl I.Budigai, care anterior a semnat scrisoarea de refuz din partea ministerului pentru cedarea acestor frecvențe, fără împunătoritățile necesare, în schimbul a 120 de aparate terminale în calitate de recompensă, semnează acest proces-verbal.

În contradicție cu prevederile Legii contabilității nr.426-XIII din 04.04.95, operațiunile privind veniturile și cheltuielile de organizare a licitației în vederea selectării partenerului pentru înființarea unei întreprinderi mixte de telecomunicații celulare mobile au fost reflectate în evidența contabilă nu a aparatului central al Ministerului Comunicațiilor și Informaticii, ci în evidența contabilă a unei întreprinderi subordonate. La momentul efectuării controlului, din 103,6 mii lei obținuți de la realizarea caietelor de sarcini au fost cheltuiți 72,7 mii lei. Bunurile materiale procurate din contul acestor mijloace n-au fost luate la intrări și în evidența contabilă.

Serviciul economico-financiar al ministerului comite și alte greșeli. Așa, la evidența contabilă n-au fost luate 5 aparate de telefonie celulară de tip "Nokia" în sumă de 9,0 mii dolari SUA, procurate de întreprinderea subordonată "Moldtelecom" și transmise pentru folosință aparatului central al Ministerului Comunicațiilor și Informaticii. Surplusul acestor aparate a fost obținut prin intermediul Cancelariei de Stat care, primind de facto 15 aparate, a plătit costul a 20 de aparate, adică cu 24,5 mii lei mai mult decât bunurile materiale primite.

Fostul Minister al Serviciilor Comunale și Exploatării Fondului de Locuințe al Republicii Moldova, ca organ central al puterii executive, care promova politica de stat în domeniul gospodăriei de locuințe și de servicii comunale în R.M. și purta răspundere de starea și dezvoltarea acesteia, a îndeplinit incomplet sarcinile principale prevăzute în Regulamentul ministerului. În ultimii doi ani situația în ramură continuă să se înrăutățească. În anul 1995 au activat nerentabil 24 de instituții subordonate ministerului, iar în a.1996 - 32, suportând pierderi în mărime de, respectiv, 15,9 mil.lei și 43,1 mil.lei.

Lacunele și neajunsurile comise în procesul de producție au dus la micșorarea volumului alimentării cu apă potabilă, transportării deșeurilor, a numărului de pasageri etc.

Reducerea volumelor de producție și neachitățile au avut drept consecință și înrăutățirea situației financiare a întreprinderilor subordonate ministerului. Datoriile întreprinderilor subordonate ministerului au crescut cu 116,7 milioane lei și la 01.07.97 au alcătuit 414,7 milioane lei, inclusiv: față de buget - 16,7 milioane lei, față de Fondul Social - 10,2 milioane lei, față de complexul energetic - 249,4 milioane lei. Totodată, datoriile întreprinderilor bugetare față de întreprinderile ministerului la această dată constituiau 286,3 milioane lei.

În scopul creării unei surse suplimentare de finanțare, Direcția administrare din componența aparatului central al ministerului a fost reorganizată în persoană juridică de sine stătătoare pe bază de autogestiuie. Această întreprindere a fost autorizată de a încheia contractele de arendă din clădirea administrativă care se află la balanța ministerului. Veniturile obținute nu erau luate în evidență ca mijloace speciale și nu erau îndreptate la micșorarea cheltuielilor bugetare pentru întreținerea aparatului central al ministerului.

Mijloacele obținute erau utilizate de către conducerea ministerului ca o sursă suplimentară la mijloacele bugetare de finanțare a aparatului central al ministerului, pentru acoperirea cheltuielilor de activitate a Direcției administrare, formarea fondurilor de stimulare. În total în anii 1995-1996 în acest mod au fost obținute mijloace financiare în sumă de 315,7 mii lei. Din contul acestor mijloace anual sînt întreținute, pentru necesitățile aparatului central al ministerului, 3-4 automobile de serviciu.

Direcția nominalizată, în perioada supusă controlului, cu consimțămîntul ministerului, a prestat unor firme nestatale servicii de arendă fără plată, adică aceste firme neîntemeiat au beneficiat în mod indirect în această perioadă de o finanțare bugetară. Numai Firma de producție și comerț "Codrenii" S.A., cu consimțămîntul fostului viceministru dl A.Burbulea, a fost eliberată de plata de arendă în sumă de 32,2 mii lei. Datoria totală a diferitor firme nestatale, față de care nu sînt aplicate măsurile prevăzute de legislația în vigoare pentru neachitarea arendei și plății pentru serviciile comunale, la 01.01.97 a alcătuit 127,2 mii lei.

În afară de mijloacele financiare obținute de la darea în arendă a suprafețelor din clădirea administrativă prin intermediul Direcției administrare conducerea ministerului, neîntemeiat, pentru finanțarea aparatului central, a utilizat și alte surse financiare. Din contul Întreprinderii subordonate "Termocomenergo", pentru necesitățile ministerului, a fost procurat automobilul GAZ-310200 cu costul de 123,8 mii lei; din contul mijloacelor financiare prevăzute pentru finanțarea obiectelor de construcție planificate pentru a.1995 a fost procurat pentru minister automobilul VAZ-2121 "Niva" la prețul de 47,1 mii lei. O parte din automobilele vechi, care deserveau ministerul, au fost transmise întreprinderilor subordonate în schimbul automobilelor noi procurate de aceste întreprinderi.

Cu toate că în perioada supusă controlului suplimentar la resursele financiare alocate din buget la întreținerea aparatului central au fost utilizate și alte mijloace financiare, conducerea ministerului n-a asigurat respectarea devizului de cheltuieli aprobat, efectuând pe unele articole de finanțare supracheltuieli.

Ministerul Culturii și instituțiile subordonate (ex-ministrul M.Cibotaru) au organizat insuficient executarea funcțiilor atribuite și a hotărârilor Curții de Conturi, continuând să comită încălcări ale legislației în vigoare privind gestionarea patrimoniului de stat și utilizarea mijloacelor bugetare.

Astfel, ignorând hotărârea precedentă a Curții de Conturi privind rezultatele controlului tematic asupra activității economico-financiare a Operei Naționale, conducerea ministerului n-a asigurat recuperarea prejudiciului cauzat de dl A.Loșovan (director general) în sumă de 11,1 mii lei.

Neîndeplinind cerințele Curții de Conturi privind perfectarea tuturor contractelor de arendă a încăperilor, conducerea ministerului a prezentat informația incorectă, comunicând că contractele de arendă au fost definitivitate și înregistrate la Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat. Astfel, fostul viceministru V.Dolgan a aprobat contractul de arendă nr.10 din 27.12.94, încheiat între Teatrul Dramatic Rus de Stat "A.P.Cehov" și firma "Ștefănel S.R.L.", el fiind nefavorabil, însă măsuri pentru perfectarea lui în corespundere cu hotărârea Ministerului Economiei și pentru înregistrare la Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat n-au fost întreprinse, cu toate că firma n-a achitat nici o sumă în contul arende, care constituia circa 518 mii lei.

Reînnoirea la 20.12.96 a contractului de arendă din 01.10.94 cu firma "Dacia" S.R.L. de către fostul viceministru al culturii a cauzat pierderi ministerului de peste 71,0 mii lei, ele constituind datoria față de minister pentru închiriere la data indicată.

În rezultatul lipsei de control din partea ministerului, 12,5 mii lei din mijloacele bugetare alocate din fondul de rezervă al Guvernului s-au utilizat contrar destinației, pentru desfășurarea Concursului internațional al tinerilor interpreți "Eugen Coca".

Atitudinea neglijentă a specialiștilor Direcției construcții capitale și aprovizionare a contribuit la achitarea cu mijloace bugetare a costului nelegitim exagerat în sumă de 59,5 mii lei al lucrărilor de reconstrucție și reparație efectuate la obiectele ministerului.

Contrar destinației a fost utilizată suma de 10,0 mii lei, menită pentru procurarea utilajului, cumpărându-se de fapt pentru Filarmonica de Stat o ghitară electrică de 7,4 mii lei, iar 2,6 mii lei fiind folosiți pentru necesitățile curente ale Filarmonicii.

Ministerul Culturii n-a respectat Legea bugetului de stat pe anul 1996 (art.31) și n-a transferat integral în buget venitul obținut de la realizarea patrimoniului de stat în sumă de 23 mii lei. În același timp, profitând de postul pe care îl deținea, viceministrul culturii dl V.Dolgan a permis eliberarea gratuită a 3 tone de metal de construcție pentru firma "Dacia" S.R.L., primit din fondul umanitar pentru reconstrucția monumentelor de menire culturală, pricinuind astfel prejudiciul statului.

Banca Națională a Moldovei, ca organ central al stabilizării și promovării în Republica Moldova a politicii monetare, valutare și de credit, a comis în activitatea sa unele încălcări și abateri de la legislația în vigoare.

Ignorând Legea cu privire la bănci și activitatea bancară, BNM n-a stabilit la momentul oportun modalitatea creării de către băncile comerciale a fondurilor de asigurare a depunerilor populației și, ca urmare, depunerile în băncile falimentare "Întreprinzbankă" și "Basarabia" n-au fost asigurate.

Pe parcursul anului 1996 de către BNM au fost comercializate în afara licitațiilor, cu concursul Parlamentului și Guvernului, pentru necesitățile vitale ale statului, credite în mărime de 96,0 mil. lei,

dintre care 16,0 mil. lei au fost acordați băncilor comerciale în baza demersurilor unor persoane din conducerea Guvernului.

BNM nu efectuează în deplină măsură controlul asupra activității băncilor comerciale în aspectul deschiderii conturilor valutare și, ca urmare, unor agenți economici le-au fost deschise conturi valutare în mai multe bănci, pentru expedierea mărfurilor peste hotarele republicii.

Astfel, Întreprinderea de Stat "Combustibil" dispunea de conturi valutare în "Banca Socială", "Petrolbank" și "Eximbanc"; sumele nerepatriate constituiau, respectiv, 73,1 mil. ruble rusești, 74,9 mii USD, 78,7 mii USD.

Fără consimțământul Parlamentului, BNM efectuează cheltuieli neprevăzute în deviz pentru întreținerea Directoratului Liniei de Credit a Băncii Mondiale. Aceste cheltuieli sînt reflectate în bilanțul BNM ca datorii debitoare care la 01.05.97 constituiau 230,9 mii lei.

În anul 1996 BNM a suportat cheltuieli neprevăzute în deviz în sumă de 110,0 mii lei, pentru deplasările persoanelor din organele de stat care n-au activat în sistemul bancar.

Tot în anul 1996, conform hotărîrilor Parlamentului, BNM a transferat direct Aparatului Parlamentului 2925,0 mii lei din venitul obținut.

Cancelaria de Stat a R.M., prin intermediul căreia în perioada supusă controlului (anii 1995-1996) a fost finanțată activitatea Guvernului, aparatul lui și aparatul de lucru al Președintelui R.M., a comis, în contradicție cu legislația în vigoare, un șir de încălcări și lacune care au dus la utilizarea nerațională și contrar destinației a alocațiilor bugetare, la formarea supracheltuielilor față de limitele de finanțare aprobate de Parlamentul R.M. în legile bugetare anuale și față de devizele de cheltuieli aprobate.

O sursă de finanțare a supracheltuielilor admise a servit fondul de rezervă al Guvernului.

Astfel, la compartimentul "Alte cheltuieli" pe anul 1995 au fost prevăzute cheltuieli în sumă de 690 mii lei. Suplimentar, prin deciziile Guvernului, la acest compartiment a fost alocată finanțarea din fondul de rezervă a încă 1425,6 mii lei. Însă și în acest caz cheltuielile reale au fost mai mari decît mijloacele financiare alocate, în legătură cu ce pe acest compartiment în a. 1995 s-au format supracheltuieli în sumă de 224,7 mii lei.

Fără a fi prevăzute în bugetul de stat, prin intermediul Cancelariei de Stat au fost finanțate cu 2,3 mil. lei rutele aeriene speciale, pentru deservirea delegațiilor oficiale ale Republicii Moldova (ex-Prim-ministru dl A. Sangheli).

Pentru a diminua cheltuielile reale de întreținere a Cancelariei de Stat și a aparatului de lucru, o parte din cheltuielile efectuate în această direcție au fost finanțate parțial din fondul de rezervă al Guvernului și prin intermediul altor instituții și întreprinderi.

Astfel, pentru procurarea a 2 apartamente (cu 2 și 3 odăi) în mun. Chișinău pentru colaboratorul Cancelariei de Stat dl D. Cereș, fost președinte al Comitetului executiv raional Taraclia, Primăriei mun. Chișinău, prin două dispoziții ale Guvernului, în anul 1995 i-au fost transferați 80 mii lei. Tot dlui D. Cereș, din contul surselor bugetare, i-a fost acordat un ajutor material în sumă de 3,8 mii lei și neîntemeiat achitată cazarea în hotelul "Codru" pe perioada 19.08.96 - 01.01.97 în sumă de 5,4 mii lei. Pentru cazarea în același hotel a dlui D. Puntea au fost achitați 18,3 mii lei.

Prin intermediul firmei "Moldova-Exim", din fondul de rezervă și prin achitățile reciproce cu bugetul, au fost finanțate cheltuieli, care trebuiau finanțate prin Cancelaria de Stat - în mărime de 201,1 mii lei, prin intermediul Direcției de stat "Moldpres" - 48,9 mii lei.

O parte de cheltuieli sînt efectuate de Cancelaria de Stat cu încălcarea prevederilor actelor normative în vigoare ori în lipsa unor asemenea documente.

Încălcîndu-se actele normative în vigoare, pentru deservirea delegațiilor oficiale ale R.M. și deplasărilor în interes de serviciu ale membrilor Guvernului și colaboratorilor Cancelariei, au fost efectuate cheltuieli care pe anii 1995-1996 au alcătuit 630 mii lei. În luna noiembrie 1996, înainte de alegerile prezidențiale, numărul deplasărilor de serviciu, fără nici o necesitate de stat, a depășit de peste 10 ori nivelul mediu lunar.

În mod analogic au fost efectuate și cheltuielile pentru deservirea delegațiilor străine, care în această perioadă au alcătuit 482,5 mii lei. Devizele de cheltuieli pentru deservirea delegațiilor străine sînt aprobate nu pînă, ci după primirea lor, cînd de fapt sînt legiferate cheltuielile efectuate în mod real, care depășesc de cîteva ori normele stabilite prin actele normative respective. Numărul persoanelor din partea moldovenească care deservesc delegațiile străine, în unele cazuri, este mai mare decît însași componența numerică a acestor delegații (de pînă la 3 ori).

În lipsa actelor normative și a finanțării sînt efectuate cheltuieli pentru asigurarea cu produse alimentare și băuturi spirtoase a membrilor delegațiilor R.M. care pleacă peste hotare. Mai mult decît atît, această asigurare nu întotdeauna se desfășoară prin structurile de stat subordonate Cancelariei de Stat, ci prin intermediul unor structuri private, ceea ce duce la majorarea considerabilă a cheltuielilor din cauza aplicării de către acestea a unor adaosuri comerciale exagerat de mari.

Parțial, prin intermediul structurilor private, sînt deservite și delegațiile străine. O sticlă de coniac la prețul producătorului de 144 lei, procurată prin intermediul structurilor private, ajunge la prețul de 744-900 lei.

Au fost stabilite cazuri cînd din contul Cancelariei de Stat sînt suportate cheltuieli fără nici o argumentare documentară. În așa mod, prin dispozițiile Guvernului, a fost finanțată tranzacția dubioasă pentru editarea în Bulgaria a imprimatelor publicitare care în Cancelaria de Stat n-au fost luate la intrări, iar banii cheltuiți au fost trecuți la cheltuieli în baza unor documente falsificate întocmite și semnate de consilierii fostului Prim-ministru dnii V.Cuțîrchin, P.Tîltu, S.Cornețchi și șeful secției administrativ-locale dl T.Nirean.

Pentru a nu da publicității un șir de cheltuieli efectuate din fondul de rezervă al Guvernului, documentele respective neîntemeiat erau perfectate contrar Legii cu privire la secretul de stat, cu parafa "Secret".

Astfel, prin Dispoziția nr.523 din 13.12.96, Ambasadei R.M. în Federația Rusă i s-au alocat 135 mii lei, pentru procurarea unui mijloc de transport, iar dlor I.Ustian și V.Procopciuc, prin Dispoziția nr.525-ds din 17.12.96, li s-au acordat ajutoare materiale respectiv de 100,0 și 77,0 mii lei.

În perioada supusă controlului Cancelaria de Stat n-a asigurat gestionarea eficientă și rațională nici a patrimoniului de stat aflat în posesie, a admis cazuri de risipire a acestui patrimoniu. Astfel, sub presiunea conducerii Guvernului R.M., valoarea proprietății de stat aflate în posesia fostei cafenele "Codru", prin perfectarea cu încălcări ale prevederilor legislației în vigoare a unui șir de documente, a fost diminuată și introdusă în fondul statutar al Întreprinderii mixte moldo-germane "Cotour". Fondatorul acesteia din partea germană este firma "W.S.Touristic iW Import-Export", proprietarul căreia este fostul Consul Onorific al Republicii Moldova în Frankfurt-pe-Main dl S.Wasserstein. Estimarea patrimoniului de stat introdus în fondul statutar al ÎM "Cotour", în contradicție cu prevederile Legii despre investițiile străine nr.998-XII din 01.04.92 cu modificările ulterioare, nu s-a efectuat reieșind din prețurile mondiale. Valoarea indexată a patrimoniului de stat în sumă de 1989 mii lei a fost diminuată pînă la 200,0 mii lei, adică cu 1789 mii lei, ori cota statului a fost redusă de la 91% pînă la 50%; cota părții germane - majorată de la 9% pînă la 50%.

În pofida încălcărilor comise, Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat, în persoana viceministrului dl A.Cucu, a permis în decembrie 1994 înregistrarea întreprinderii mixte cu participarea capitalului de stat.

La momentul efectuării controlului erau pregătite proiectele de modificări în documentele de constituire a ÎM "Cotour", conform cărora cota statului trebuia să fie micșorată pînă la 28,1%, iar cota firmei germane trebuia să crească și să treacă în proprietatea privată a dlor S.Wasserstein și V.Țopa (cite 35,95%). În așa mod a încetat să existe întreprinderea de stat subordonată Cancelariei de Stat - cafeneaua "Codru".

Pentru necesitățile proprii dlui S.Wasserstein, printr-o dispoziție a Guvernului, de la baza auto a Guvernului, prin intermediul hotelului "Codru", i-a fost realizat la un preț diminuat de 27,3 mii lei autoturismul GAZ-31029, care era exploatat de dumnealui sub un număr de înmatriculare din seria guvernamentală. Tot dlui S.Wasserstein i s-a permis ocuparea în hotelul guvernamental "Codru" a două odăi pe o perioadă de 5 ani. În contradicție cu prevederile contractului încheiat, dl S.Wasserstein, la 01.06.97, n-a achitat plata pentru utilizarea celor două odăi (701 mii lei) și costul convorbirilor telefonice internaționale avute din hotel.

Într-un mod ilicit, cu participarea Cancelariei de Stat, Primăriei și Biroului de Inventariere Tehnică al mun.Chișinău, a fost efectuată privatizarea, în folosul firmei "Farmacom" S.R.L., a pavilionului cantinei Cancelariei de Stat, amplasat pe str. 31 August 78, mun.Chișinău. Pentru a desfășura această operație, a fost suspendat contractul de colaborare cu firma "Ural-Moldova" care a suportat cheltuielile pentru restabilirea pavilionului.

Fosta conducere a Cancelariei de Stat a făcut o încercare de privatizare ilicită și a cantinei Cancelariei de Stat cu S.A. "Basarabia", prin constituirea Întreprinderii cu capital mixt de stat și privat S.R.L. "Capcom", care a fost stopată în noiembrie 1996.

Prin intermediul întreprinderii subordonate Cancelariei de Stat, editurii "Universul", a fost construită o casă de locuit cu 71 de apartamente pentru un grup de persoane fizice unite în cooperativa de construcție nr.239 mun.Chișinău. Membrii cooperativei au introdus pentru această construcție 1,7 mii lei, celelalte cheltuieli fiind suportate de editură - 273,1 mii lei și efectuate din contul creditelor garantate de editură și Primăria mun.Chișinău în sumă de 1213,8 mii lei. Deși membrii cooperativei locuiesc în această casă din a.1995, cooperativa n-a achitat cheltuielile de construcție a acesteia în sumă de 5544,4 mii lei care sînt reflectate pînă în prezent în evidența contabilă a editurii "Universul" ca construcție nefinisată.

Un șir de încălcări și lacune au fost depistate și în activitatea altor întreprinderi subordonate Cancelariei de Stat.

Astfel, Întreprinderea de Transport a Cancelariei de Stat în anul 1995 a fost suprafinanțată cu 1,4 mil.lei, pentru procurarea automobilelor noi și a pieselor de schimb. Tot în acest an întreprinderea nominalizată a admis cheltuieli neîntemeiate ale mijloacelor speciale obținute de la prestarea serviciilor cu plată în sumă de 708,7 mii lei, netransferînd în bugetul statului 918,7 mii lei, iar în anul 1996, respectiv, 329,9 și 340,8 mii lei. Dl V.Miculeț, fiind conducătorul Întreprinderii de Transport a Cancelariei de Stat și paralel al S.A. "Moldgazavtoservis", precum și al Întreprinderii mixte moldo-germane "Autospace", pentru structura nestatală asigură desfacerea autoturismelor și pieselor de schimb la prețuri convenabile, iar pe întreprinderea "Autospace" o asigură cu suprafețe de producție cu arenda diminuată.

Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului R.M. în anii 1995-1996 a comis un șir de încălcări la darea în arendă a suprafețelor din clădirile aflate la balanța sa. La 01.04.97 datoriile debitoare la arendă alcătuiau 2,4 mil. lei. O parte din mijloacele financiare obținute de la arendă în loc să fie îndreptate la micșorarea alocațiilor bugetare, neîntemeiat sînt utilizate la acoperirea cheltuielilor pentru întreținerea fondului locativ, inclusiv a celui privatizat care se află la balanța direcției (7 case de locuit, 393 apartamente, inclusiv privatizate - 230 (58,5%)). Direcția a admis cazuri neîntemeiate de micșorare a arendei prin trecerea în cont a lucrărilor de reparație în sumă de 353,9 mii lei (anul 1996), efectuate de întreprinderile arendașe în interese proprii, inclusiv în relațiile cu liceul privat "Prometeu" - 118,7 mii lei, firma "Trio Line" S.R.L. - 220,6 mii lei.

Fostul Departament al Arhitecturii și Construcțiilor în anii 1995-1996 n-a respectat Legea contabilității nr.426-XIII din 04.04.95, precum și devizul de cheltuieli aprobat. Astfel, în anul 1995 la fondul de salarii au fost admise supracheltuieli de 12,3 mii lei din contul altor articole, inclusiv 10,1 mii lei - din contul contribuțiilor asupra salariului, care n-au fost transferați la timp în Fondul Social. Suma alocată pentru salarizare în anul 1996 a fost depășită cu 33,2 mii lei.

Conducerea departamentului (dnii V.Cebotari, I.Raileanu) n-a executat Hotărîrea Guvernului nr.662 și n-a întreprins măsuri de a trece la balanța departamentului clădirea și garajele de pe strada Cosmonauților 9, care pînă în prezent se află la balanța Direcției economice la autogestiune din subordonarea departamentului. Totodată, folosindu-se de patrimoniul statului (clădirea și garajele de pe strada Cosmonauților 9), Direcția economică presta servicii de arendă agenților economici, pe cînd veniturile obținute de la utilizarea patrimoniului statului n-au fost incluse în mijloacele speciale ale departamentului care trebuiau confirmate de Ministerul Finanțelor. Numai în perioada 1995-1996 direcția menționată a obținut nelegitim un beneficiu net de la darea în arendă a birourilor în sumă de 526,2 mii lei, ea fiind repartizată la fondurile proprii de stimulare.

Conducerea departamentului a acumulat și a utilizat incorect mijloacele speciale obținute de la licențierea persoanelor juridice și fizice din ramura de construcție, nerespectînd Hotărîrea Guvernului nr.581, a folosit o parte din aceste surse contrar destinației. Astfel, în anul 1995, la contul departamentului au fost acumulate mijloace speciale de la eliberarea licențelor în sumă de 105,4 mii lei, dintre care, pentru întreținerea Direcției licențe, nelegitim au fost cheltuiți 45,0 mii lei.

Datorită lipsei de control asupra transmiterii și primirii actelor de control privind volumele și costul lucrărilor în construcție, s-au fixat cazuri de dispariție a acestora, precum și de neexaminare a lor de către Direcția investiții capitale a Ministerului Finanțelor. Numai pe parcursul a doi ani (1995-

1996) din cele 88 de acte expediate de inspecția respectivă Direcției investiții capitale a Ministerului Finanțelor au lipsit 25 de acte cu suma încălcărilor depistate de 303,2 mii lei.

Datorită atitudinii neglijente a Inspectoratului de stat pentru supravegherea calității construcțiilor și Direcției investiții capitale a Ministerului Finanțelor față de funcțiile sale de serviciu, în bugetul statului n-au fost încasate sumele majorărilor neîntemeiate ale volumelor și costului lucrărilor efectuate în mărime de 998,3 mii lei. Iar Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, nerespectând Instrucțiunea Ministerului Finanțelor nr.08-09/101, n-a asigurat aplicarea sancțiunilor respective, în urma cărui fapt în buget n-au fost încasați 131,6 mii lei.

În perioada supusă controlului Compania de Stat "Teleradio-Moldova" (în continuare - compania), încălcând modul stabilit de actele normative în vigoare, a prestat servicii de publicitate fără aprobarea de către Ministerul Finanțelor a devizului de cheltuieli, iar mijloacele încasate de la această activitate practic se utilizau la discreția conducerii companiei.

Această situație a dat posibilitate ca în volumul serviciilor de publicitate să nu fie incluși 125000 USD - în a.1996 și 92500 USD - în a.1997. Aceste sume au fost transferate direct Băncii Europene de Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) din Londra, pentru rambursarea unui credit.

De asemenea a fost diminuat volumul serviciilor de publicitate acordate firmei "Procter & Gamble" contra seriale (în perioada anilor 1994-1997). Sumă de 1,3 mil. USD n-a fost inclusă nici în veniturile, nici în cheltuielile companiei. Este imposibil de stabilit prețul real al acestor seriale, primite spre difuzare potrivit contractelor de schimb barter.

Tot pe barter, contra casete video, se difuzează programul duminical pe teme religioase al Centrului internațional de misionari "Covceg". Contractele, prin împuternicirile date de fostul președinte al companiei dl A.Usafii, au fost semnate de directorul departamentului publicitate dl Gh.Corman.

În aceste contracte nu este stabilit termenul de livrare a casetelor și prețul lor. În anul 1996 compania, fără documente de însoțire și declarații vamale, a luat la intrări de materiale 600 de casete contra 60 de emisiuni a câte 30 de minute. În a.1997 casetele nu au fost reflectate la intrări de materiale.

Din lipsa de responsabilitate a contabilului-șef dna N.Baltea și din lipsa de control din partea Ministerului Finanțelor, volumul serviciilor de publicitate prestate în perioada supusă controlului în total a fost diminuat cu 1.517,5 mii USD, sau 6891,8 mii lei, ceea ce a dus și la denaturarea raportului privind executarea devizului mijloacelor speciale pe perioadele respective, prezentat Ministerului Finanțelor.

La reflectarea intrărilor de fonduri fixe compania în multe cazuri nu anexează facturile furnizorilor cu ștampila respectivă a vămilor prin care a fost importată marfa. Persoanele de răspundere, profitând de lipsa controlului, falsifică aceste documente. Astfel, marfa importată din Franța în baza contractului încheiat cu "Procter & Gamble" a fost apreciată de firma franceză în sumă de 67,2 mii USD, însă persoanele de răspundere ale companiei au întocmit o altă factură, în care au falsificat prețurile de livrare: un generator de efecte speciale a fost ieftinit cu 42 mii lei, majorând prețul la alte poziții din factură.

Persoana de răspundere care a întocmit această factură falsă nu a putut fi identificată.

Compania, fiind o instituție bugetară, în a.1993, fără aprobarea Guvernului, fără deviz de cheltuieli, a contractat procurarea unui sistem "Satelit" în sumă de 1 milion USD. Creditul acordat de BERD s-a rambursat parțial - 391,7 mii USD, inclusiv 50 mii USD au fost transferați din contul mijloacelor bugetare. Sistemul "Satelit" nu a fost și nu este reflectat în evidența contabilă a companiei, contabilitatea nu ține evidența achitărilor cu BERD privind rambursarea creditului și evidența datoriei creditoare față de furnizorul sistemului "Satelit".

Înscrierile contabile privind prestarea serviciilor de publicitate se efectuează nu la momentul prestării lor, potrivit Legii contabilității, ci la momentul transferului de bani BERD de către unele organizații, iar documentele anexate sînt contradictorii (lipsește originalul, în unele cazuri se anexează o parte a documentului).

Procurarea acestui sistem s-a efectuat fără nici o argumentare tehnico-economică privind necesitatea procurării și eficacitatea utilizării acestui sistem.

În a.1996, din contul mijloacelor bugetare, prin angajament trezorerial, fără aprobarea prețurilor de către Ministerul Economiei și Ministerul Finanțelor, de la Compania "Moldova-Leasing" s-

au procurat 4 autoturisme în sumă de 250 mii lei, costul lor, conform evidenței contabile la furnizor, fiind doar de 69,2 mii lei. Astfel, firma "Moldova-Leasing", prin intermediul companiei, a obținut din surse bugetare un profit de 180,8 mii lei. (Contractul a fost semnat de vicepreședintele companiei I.Verbeniuc).

De asemenea contra angajamente trezoreriale, în a.1996, în baza unui contract semnat de dl A.Usatfi, de la S.R.L. "Secol-Plus" a fost procurat un aparat de ultrasonografie în sumă de 312 mii lei.

Verificarea provenienței și prețului acestui aparat a fost imposibilă din motiv că la Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun.Chișinău a dispărut dosarul acestei firme. Contra angajamente trezoreriale au fost procurate bunuri materiale și de la firma "DAAC-HERMES", în unele cazuri fiind prezentate Ministerului Finanțelor acte false despre existența datoriei Companiei "Teleradio-Moldova" față de firma "DAAC-HERMES". În așa mod, de la această firmă în a.1996 au fost procurate bunuri materiale în sumă de 360 mii lei.

Fără a fi prevăzute la întocmirea devizului de cheltuieli, în a.1996, din mijloace bugetare, s-au procurat 15 telefoane mobile în sumă de 44,8 mii lei. Cheltuielile anuale pentru utilizarea acestor telefoane constituie 64 mii lei.

În a.1995, de asemenea prin angajamente trezoreriale, prin intermediul Asociației "Apolon", de la 2 persoane fizice (conform documentelor) s-au procurat 3 autoturisme ("GAZ-31", "Volvo-760" și microbuzul "Citroen). În documentele de realizare a acestor autoturisme prin intermediul S.R.L. "Consignație auto ABCD" s-a indicat prețul de realizare în sumă totală de numai 2,3 mii lei, în loc de 289 mii lei plățiți de companie. (Contractul a fost semnat de vicepreședintele companiei I.Verbeniuc).

Cheltuielile persoanelor fizice pentru achiziționarea automobilelor, potrivit documentelor de înregistrare la Centrul Republican de Înmatriculare a Transportului, au constituit 55 mii lei, compania achitând suma de 289 mii lei.

Contabilitatea companiei a admis și cazuri de micșorare a valorii mărfurilor primite în formă de donații. Astfel, antena "Satelit" - donația de la Radio "Canada International", a fost reflectată în evidența contabilă în sumă de numai 500 lei, cu toate că în declarația vamală valoarea acestei antene alcătuia 13680 lei. În așa mod, de către companie (dna N.Baltean) a fost încălcată Legea contabilității, neasigurându-se plenitudinea înregistrării în evidența contabilă a operațiilor economice efectuate.

În unele cazuri mijloacele de transport sînt casate de la bilanț fără a fi scoase de la evidență la Centrul Republican de Înmatriculare a Transportului. Actele de casare a 2 autobuze de model "PAZ" s-au întocmit în ianuarie 1995, dar s-au reflectat în evidența contabilă în ianuarie 1996, iar de la evidența Centrului Republican de Înmatriculare a Transportului s-au scos abia în august 1997, prin ce s-a încălcat modalitatea stabilită de casare a clădirilor, construcțiilor, mașinilor, utilajului, mijloacelor de transport și altor bunuri ce se referă la mijloacele fixe. În ianuarie 1996, în urma lichidării a 2 stații mobile de model "SMTV Magnolia-80", prețul părților componente ale lor (4 autobuze) nu a fost stabilit de comisia permanentă a companiei care întocmește, studiază și semnează actele de lichidare a fondurilor fixe, dar de serviciul contabilității.

Contrar actelor normative în vigoare, contabilul-șef dna N.Baltean a primit spre executare contracte care n-au fost avizate de serviciile respective ale companiei, inclusiv de serviciile contabil și juridic. În așa mod au fost executate: contractul nr.188 MDROM din 15.12.94, încheiat cu firma "Centron" Austria, semnat de dl A.Usatfi; contractul nr.2.4 din 16.06.95, încheiat cu "T.O.M. Vettriabs" din Germania, semnat de dl A.Usatfi; contractul fără număr din 02.07.93, încheiat cu firma "Șcientific Atlanta One tehnologie Park Way USA" (procurarea satelitului), semnat de dl A.Usatfi; contractul nr.1 din 08.10.93, încheiat cu BERD, privind acordarea creditului de 1 mil. USD, semnat de dl A.Usatfi; contractul fără număr din iulie 1994, încheiat cu "Procter & Gamble" GmbH, semnat de dl D.Țurcanu, directorul general al Televiziunii; 2 contracte încheiate cu Centrul internațional de misionari "Covceg", semnate de dl Gh.Corman etc.

Într-un șir de contracte nu s-au stipulat indicii obligatorii, cum sînt cantitatea, prețul și valoarea mărfii.

Compania împreună cu S.A. "Telecom" și Centrul Republican de Televiziune și Radiodifuziune (CRTvR) au fondat (cu cotele respective de 49%, 49% și 2% în fondul statutar)

S.R.L. "TV-Telecom", în scopul finanțării programului "ORT" (Rusia) pe teritoriul Republicii Moldova din contul prestărilor serviciilor de reclamă pe acest canal. Conducerea companiei n-a asigurat repartizarea profitului acestei societăți cu răspundere limitată conform cotelor de participare. Astfel, în a.1996 compania n-a încasat la contul propriu (conform cotei sale de 49%) suma de 51 mii lei.

Departamentul Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică, după adoptarea Legilor Cu privire la standardizare din 22 septembrie 1995 și Cu privire la metrologie din 17 noiembrie 1995, n-a revăzut și n-a înaintat spre aprobare Guvernului propriul Regulament, după cum prevăd cerințele acestor legi. Totodată, Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei și Departamentul Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică n-au îndeplinit Hotărîrea Guvernului nr.363 în vederea elaborării și aprobării de către Guvern a modului de finanțare a lucrărilor de la bugetul de stat și acumulării mijloacelor proprii ale departamentului conform articolelor 20 și 32 din Legile cu privire la standardizare și metrologie. Prin urmare, nu se asigură îndeplinirea Programului de stat de standardizare. Din 220 standarde naționale, prevăzute în program pentru 1996-1997, pe parcursul anului 1996 au fost înregistrate numai 47 de standarde.

Între timp, Inspecțiile pentru protecția drepturilor consumatorilor și controlul calității producției (serviciilor prestate), Inspectoratul metrologic, stabilind încălcări, n-au luat măsuri de tragere la răspundere a vinovaților, nu se întocmeau procese-verbale privind răspunderea administrativă, iar unele controale, mai ales în domeniul serviciilor prestate, poartă un caracter formal.

Din cele 340 de amenzi în sumă de 430,7 mii lei, aplicate în anul 1996 de către agenții economici, benevol au fost achitate doar 186 în mărime de 146,5 mii lei, 105 amenzi - de 215,6 mii lei au fost remise Judecătoriei Economice, iar 49 de prescripții cu amenzile aplicate de 168,6 mii lei n-au fost remise instanței judecătorești pentru examinare și perceperea forțată.

Departamentul, de comun acord cu Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției, în octombrie 1995, a aprobat mărimile plății pentru eliberarea licențelor esențial diminuate față de cele stabilite de către Ministerul Economiei și Ministerul Finanțelor prin hotărîrea comună nr.41p, adoptată în baza Hotărîrii Guvernului nr.581 din 17.08.95. Prin urmare, aplicarea tarifelor micșorate a dus la diminuarea părții de venituri a bugetului de stat pe anul 1996 cu 462 mii lei.

Departamentul a încălcat prevederile Legii bugetului de stat pe anul 1996 privind încasarea în buget a veniturilor obținute din prestarea serviciilor și din alte încasări. Din contul mijloacelor speciale, care urmau să fie încasate în buget, nelegitim s-au cheltuit contrar destinației 126,9 mii lei.

Conducerea departamentului (dnii D.Cimpoieș, I.Maxian și N. Suprovici), încălcînd cerințele art.11 din Legea serviciului public nr. 403-XII din 4 mai 1995, ocupă concomitent și funcții de conducători ai întreprinderilor subordonate, adică ei se controlează pe sine înșiși.

Conducerea Departamentului Statisticii nu îndeplinește cerințele Legii nr.412-XII din 18.12.90 "Cu privire la statistică" și Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.613 din 15 august 1994. Pe parcursul anilor 1996-1997 colaboratorii aparatului central al departamentului n-au efectuat nici un control la ministere și departamente asupra respectării legislației cu privire la statistică, iar la întreprinderile de producție s-au exercitat numai 3 controale.

La rîndul lor secțiile de statistică teritoriale nu iau măsurile de rigoare față de agenții economici care încalcă legislația. Astfel, la Direcția statistică a municipiului Chișinău, pe primul trimestru al anului 1997, din 10088 de agenți economici care trebuiau să prezinte formularul 5-C "Cheltuieli de producție și realizare a bunurilor", de facto au prezentat doar 5330, sau 52,8 la sută, iar procese-verbale privind aplicarea sancțiunilor pentru nerespectarea cerințelor Legii cu privire la statistică au fost întocmite numai în 2 cazuri. La secțiile raionale de statistică Strășeni și Călărași nici unui agent economic nui-au fost aplicate sancțiuni conform legislației.

Conducerea departamentului a comis un șir de încălcări ce au dus la supracheltuieli și la utilizarea contrar destinației a mijloacelor bănești. În anul 1996 cheltuielile reale au depășit cu 930,7 mii lei sumele alocate din bugetul statului.

Departamentul Statisticii, în pofida faptului că diferite organizații și firme comerciale care nu au nimic comun cu titularul ocupă mari suprafețe ale clădirilor sale din centrele raionale, nu aplică măsurile necesare, prevăzute în contracte și în Legea cu privire la arendă, față de chiriași, pentru încasarea plăților respective.

Datoriile pentru arenda încăperilor și serviciile comunale alcătuiau la 01.04.97 circa 109 mii lei.

Conducerea Departamentului Edituri, Poligrafie și Comerțul cu Cărți, în perioada supusă controlului, nu și-a realizat în deplină măsură sarcinile și funcțiile de bază, prevăzute în regulamentul departamentului, fapt ce a denaturat esențial politica de stat în domeniul editării operelor de artă, asigurării economiei naționale și populației cu producție editorial-poligrafică.

Departamentul n-a elaborat și, respectiv, nu s-a aprobat concepția editării cărții naționale, n-a coordonat programele de dezvoltare și de producție ale subdiviziunilor sale și n-a implicat în formarea comenzii de stat în domeniul editurii și poligrafiei.

În urma acestor neajunsuri, în activitatea de editare și poligrafie a structurilor respective s-a creat o situație dificilă. Astfel, dacă de către editurile din subordinea departamentului în anul 1991 au fost editate 83 de titluri cu un tiraj de 3088,5 mii exemplare, apoi în anii 1995, 1996 au fost editate doar, respectiv, 9 titluri cu un tiraj de 54,1 mii exemplare și 3 titluri cu un tiraj de 9 mii exemplare.

Factorii de decizie din cadrul departamentului nu și-au adus aportul convenit la atragerea mijloacelor financiare, prevăzute în anii 1995-1996 de Legea bugetului de stat. Finanțarea editării literaturii didactice în anul 1995 a fost efectuată doar în mărime de 4,3 mil. lei, sau 15,7 la sută din suma prevăzută în bugetul de stat de 27,3 mil. lei și, respectiv, în anul 1996 în mărime de 6,5 mil. lei, sau 50,4 la sută din suma prevăzută de 12,9 mil. lei.

Din lipsa de conlucrare a departamentului cu Ministerul Învățământului, 57 la sută din mijloacele prevăzute în bugetul de stat pentru editarea literaturii didactice (unicul domeniu în care există comanda de stat), n-au fost utilizate prin întreprinderile subordonate departamentului.

Departamentul nu exercită controlul asupra respectării de către agenții economici din Republica Moldova, indiferent de forma de proprietate, a actelor normative în vigoare ce reglementează activitatea de editare, poligrafie și difuzare a cărții. Se efectuează insuficient controlul asupra activității economico-financiare a structurilor din cadrul departamentului.

Conducerea Departamentului (dl Gh.Mazilu) n-a întreprins măsurile necesare pentru reorganizarea în anul 1996 a editurilor subordonate.

Bunurile materiale ale editurii lichidate "Universitas" n-au fost transmise editurii "Lumina". La 01.04.96 n-au fost transmise fonduri fixe în valoare inițială de 91,9 mii lei, datorii debitoare - de 390,1 mii lei și creditoare - în sumă de 466,8 mii lei, dintre care 89,4 mii - datorii față de bugetul de stat și Fondul Social. Mai mult decât atât, n-au fost închise conturile bancare, iar ștampilele fostei edituri "Universitas" la momentul controlului se aflau la fostul ei conducător dl Țurcan.

Factorii de decizie ai Departamentului n-au contribuit la gestionarea eficientă a bunurilor materiale, ce constituiau proprietatea de stat și se aflau la dispoziția structurilor din subordine. Astfel, conducerea Combinatului Poligrafic din Chișinău (proprietatea statului - 100%), fără consimțământul Departamentului, al Ministerului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat și în contradicție cu prevederile hotărârilor respective ale Guvernului, a efectuat înstrăinarea și lichidarea fondurilor fixe în anul 1995 în mărime de 497,9 mii lei, în 1996 - respectiv de 976,4 mii lei.

Încălcări flagrante au fost depistate și la S.A. "Cartea". În perioada supusă controlului au fost date în arendă pe termen îndelungat, la o plată derizorie, fonduri fixe pentru care plata nu se achită la timp și în deplină măsură. Conducerea S.A. "Cartea" n-a efectuat reevaluarea fondurilor fixe. Astfel, valoarea fondurilor fixe ale unor obiecte ale S.A. "Cartea", cum ar fi încăperile magazinelor "Bibliofil", "Hipocrat" și "Ciocîrlia", rămînea a fi diminuată și constituia respectiv 896, 1204 și 1680 lei.

Conducerea Departamentului Edituri, Poligrafie și Comerțul cu Cărți n-a ținut sub un control strict desfășurarea proceselor de deetatizare a obiectelor patrimoniului de stat ce se aflau la dispoziția structurilor din subordine.

Conducerea S.A. "Cartea" (dna Ghindă), neintroducînd modificările respective în actele de constituire (contractul de constituire, statutul etc.) a înregistrat la Comisia de Stat pentru Piața Hîrtilor de Valoare la 26.10.95 acțiunile S.A. "Cartea" ca acțiuni de circulație liberă.

Încălcînd prevederile contractului de constituire, acțiunile S.A. "Cartea" au fost realizate persoanelor fizice și juridice, care nu erau în relații de muncă cu fosta Asociație Republicană de Arendă "Cartea". Astfel, la prețul inițial de 8,3 mii lei, de către fosta șefă a librăriei nr.26 dna Ostașina au fost realizate FPC "Liusi" S.R.L. 1664 de acțiuni în sumă de 20 mii lei.

Dacă contractul de constituire și statutul S.A. "Cartea" inițial prevedeau limitarea numărului de acțiuni pentru un membru al colectivului pînă la 500 de acțiuni, după introducerea

modificărilor în documentele de constituire această reglementare a fost omisă. Aceasta le-a dat posibilitate unor persoane cu funcții de răspundere ale societății să-și mărească de zeci de ori din contul celorlalți acționari numărul de acțiuni.

Președintele cîrmuirii S.A. "Cartea" dna E.Ghindă numai în anul 1995, suplimentar la acțiunile anterior deținute, din contul mijloacelor bănești personale obținute în calitate de credite, sub garanția S.A. "Cartea", a procurat 10325 de acțiuni în sumă totală de 51625 lei, sau de 21 ori mai mult. La fel au procurat acțiuni și șeful parcului auto dl Vlasov - pînă la 8320 acțiuni (de 17 ori mai mult), șefele magazinelor nr.1 și 10 dnele Rusu și Sunireva - cîte 5605 (de 11 ori), contabilul-șef dna Doroș - 3304 (de 6 ori) ș.a.

Cu toate că S.A. "Cartea" este bazată pe proprietate mixtă (de stat și privată), Biroul de Inventariere Tehnică din Chișinău nelegitim a emis certificatele precum că librăriile S.A. "Cartea" sînt înregistrate în drept privat. În așa mod au fost eliberate 21 de certificate în sumă totală de 454,5 mii lei.

La S.A. "Cartea" valoarea inițială a fondurilor fixe a fost diminuată neîntemeiat cu 629 mii lei. În procesul de trecere a mijloacelor fixe de la balanța librăriilor la balanța S.A. "Cartea", valoarea lor s-a diminuat cu 182,5 mii lei. Totodată, a fost indicată nu valoarea inițială, ci cea reziduală. Astfel, micșorarea neîntemeiată a valorii inițiale a fondurilor fixe în ambele cazuri cu o sumă de 732,5 mii lei a contribuit la diminuarea impozitului pe bunurile imobiliare și la pierderea valorii inițiale a fondurilor fixe.

S.A. "Cartea", contrar prevederilor actelor normative în vigoare, beneficiul sau pierderile obținute în urma reevaluării mărfurilor nu le raporta la rezultatele financiare cu impozitarea ulterioară, ci neîntemeiat le reflecta la veniturile anticipate.

Raportarea adaosului comercial la veniturile anticipate neîntemeiat a fost permisă societății de către Ministerul Finanțelor prin scrisoarea nr.04-31145-01 din 18.04.94, semnată de viceministrul dl A.Cemîrtan care a permis societății să manevreze nemotivat cu nivelul prețurilor din contul veniturilor anticipate.

Din cauza că conducerea Departamentului Edituri, Poligrafie și Comerțul cu Cărți coordonează insuficient activitatea S.A. "Cartea", iar, la rîndul său, conducerea acesteia gestionează neeficient resursele materiale și financiare, starea economico-financiară a S.A. "Cartea" a fost și este destul de dificilă. Stocurile de marfă nerealizată în anul 1996, comparativ cu anul 1995, au crescut de la 2768,9 mii lei pînă la 3670,0 mii lei, adică s-au mărit cu 32,6 la sută. Datoriile creditoare ale S.A. "Cartea" la 01.01.97 au constituit 3547 mii lei, inclusiv față de fostele edituri de stat reorganizate: "Universitas" - 174 mii lei, "Hyperion" - 70,6 mii lei, "Gh.Asachi" - 91 mii lei și "Lumina" - 264 mii lei. Neținînd cont de mărimea stocurilor de mărfuri nerealizate, S.A. "Cartea" încheie noi contracte cu furnizori de mărfuri, conform cărora plata pentru marfă se efectuează indiferent de realizarea sau nerealizarea acesteia, fapt ce contribuie la imobilizarea mijloacelor bănești din circuitul întreprinderii.

Finanțarea cheltuielilor pentru întreținerea departamentului a fost inclusă în bugetul de stat pe a.1995 fără a fi aprobate regulamentul, structura și schema de încadrare.

Mijloacele bănești ale fondului special extrabugetar pentru conversiune și finanțarea acțiunilor în domeniul științei și culturii au fost utilizate contrar destinației. Practic ele au fost folosite pentru acordarea ajutorului financiar structurilor din subordonare.

În contradicție cu ordinea stabilită, departamentul nu prezenta Ministerului Finanțelor devizul de cheltuieli al mijloacelor speciale și nu introducea în buget depășirea veniturilor asupra cheltuielilor.

Contul bancar al mijloacelor speciale a fost deschis de către "Banca Socială", încălcîndu-se prevederile actelor normative în vigoare.

Departamentul Control Financiar și Revizie a fost instituit în contradicție cu legislația în vigoare.

Crearea Departamentului Control Financiar și Revizie pe lîngă Ministerul Finanțelor a contribuit la concentrarea și monopolizarea integrală a activității de dirijare și de control a finanțelor publice în cadrul acestui minister, lipsind atît Guvernul republicii, cît și ministerele, departamentele de posibilitatea de a efectua controlul și de a dispune de informația operativă și obiectivă privind nivelul de administrare și gestionare a resurselor financiare de către instituțiile și întreprinderile din economia națională.

Acest fapt a denaturat considerabil esența controlului intern financiar de stat și a diminuat simțitor rolul controlului financiar guvernamental la perfecționarea activității de dirijare și administrare

a mijloacelor financiare publice aflate la dispoziția instituțiilor și unităților economice.

Pînă în prezent nu este creat un cadru normativ bine determinat care ar reglementa, pe deplin și corect, activitatea de control a departamentului, inclusiv a subdiviziunilor lui, procedura de examinare și realizare a rezultatelor controalelor exercitate, măsurile preventive și de lichidare a încălcărilor depistate, modalitatea de recuperare a prejudiciului cauzat statului; lipsesc regulamentele și normativele ce ar stabili modul și cerințele privind desfășurarea controalelor și reviziilor, întocmirea și perfectarea actelor de control, proceselor-verbale, actelor de sechestrare a bunurilor materiale, a documentelor respective privind ținerea evidenței contabile a mărfurilor sechestrate, ceea ce contravine pct.8 din Regulamentul provizoriu.

Garda Financiară, ca subdiviziune specializată a Departamentului Control Financiar și Revizie, în perioada activității supuse controlului, și-a exercitat atribuțiile funcționale insuficient.

În activitatea de conducere a Departamentului Control Financiar și Revizie (dnii N.Bivol, C.Cotorcea) au avut loc cazuri de abrogare și suspendare neîntemeiată a hotărîrilor de sancționare a contraveniențelor, adoptate de către șefii subdiviziunilor teritoriale ale Gărzii Financiare. În anul 1996 neîntemeiat au fost abrogate și suspendate 4 hotărîri ale șefului Gărzii Financiare pe mun.Chișinău, în urma cărui fapt a fost ridicat sechestrul bunurilor materiale, iar bugetul a fost lipsit de mijloace bănești de la sancțiuni financiare în mărime de peste 2 milioane lei.

De rînd cu anularea sau abrogarea integrală de către conducerea departamentului a hotărîrilor subdiviziunilor teritoriale ale Gărzii Financiare privind sancționarea contraveniențelor, s-a constatat că în anul 1996 la S.A. "Caragasani-Vin" n-a fost aplicată pe deplin sancțiunea financiară asupra contravenientului. Ca rezultat, în bugetul de stat n-a fost vărsată amenda în sumă de 500,0 mii lei.

În urma acestui fapt, randamentul activității de încasare la buget a sancțiunilor aplicate de către Garda Financiară, pe parcursul activității perioadei supuse controlului, e la un nivel redus.

Din cele 8460 de controale exercitate de întregul efectiv de control al Gărzii Financiare în anul 1996, în 6270 cazuri (74 la sută) au fost stabilite încălcări și respectiv adoptate decizii de sancționare a contraveniențelor cu amenzi în sumă de 16144,6 mii lei, dintre care la buget au fost încasate numai 5157,8 mii lei, sau 32 la sută.

Aparatul central al Gărzii Financiare a aplicat sancțiuni în mărime de 5425,5 mii lei, iar la buget au fost încasate numai 1098,8 mii lei, sau 20 la sută.

În contradicție cu art.15 din Legea contabilității, la data de 01.01.96 sub sechestrul se afla marfă în suma totală de 239,4 mii lei, care nu a fost reflectată în evidența contabilă, iar în anul 1996 pe marfa sechestrată în sumă de 1747,9 mii lei evidența se efectua cu încălcări grave.

În urma înfăptuirii inventarierii la depozitul Gărzii Financiare s-a stabilit că din 106 de loturi de diferite mărfuri sechestrate 29 se păstrau în lipsa documentelor respective, iar în 26 de cazuri nu sînt indicate prețurile la mărfuri; costul lor total nu-i determinat și evidența contabilă a acestor mărfuri nu se efectuează nici de contabilitatea departamentului, nici de către înșiși șefii direcțiilor de control.

În cadrul Gărzii Financiare, în perioada activității supuse controlului, s-a efectuat insuficient evidența materialelor înaintate organelor de drept și anchetă. Ca rezultat, mulți contravenienți n-au achitat plata amenzilor la buget.

Direcția Generală Control Financiar și Revizie, ca subdiviziune a departamentului, în perioada supusă controlului, de asemenea nu pe deplin și-a exercitat atribuțiile funcționale.

În anul 1996, în urma controalelor și reviziilor efectuate de către Direcția Generală Control și Revizie, au fost stabilite pagube (surplusuri de bunuri materiale, utilizarea mijloacelor bugetare contrar destinației) în sumă totală de 34187,5 mii lei, iar de facto au fost restituiți numai 1178,5 mii lei, sau 3,4 la sută.

În același timp, de către direcția nominalizată au fost calculate diverse plăți la buget privind delapidarea veniturilor, aplicarea incorectă a prețurilor și, respectiv, aplicate sancțiuni financiare în mărime de 20571,6 mii lei, însă în realitate s-a asigurat încasarea la buget a numai 6174,9 mii lei, ceea ce constituie doar 30 la sută.

În activitatea de control și revizie a departamentului din perioada supusă verificării de către colaboratorii Curții de Conturi s-au stabilit cazuri de executare

necalitativă a controalelor. Astfel, în anul 1996 numai pe mun. Chișinău au fost constatate 3 cazuri de control necalitativ și formal: două - la Circul de Stat și unul - la S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei". Negativ asupra calității efectuării controalelor și reviziilor a influențat angajarea la serviciu a persoanelor necompetente.

În contradicție cu Legea bugetului de stat pe anul 1996 și cu alte acte normative în vigoare, conducerea departamentului a folosit contrar destinației mijloacele fondului centralizat în sumă de 11,4 mii lei.

Contrar Legii bugetului de stat pe anul 1996 și Hotărârii Guvernului nr.641 din 25.11.96, mijloacele bănești în sumă de 138,0 mii lei, parvenite din amenzi și sancțiuni și prevăzute numai pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale, departamentul le-a folosit în anul 1996 la premiere și plata salariului colaboratorilor săi.

În perioada supusă controlului Inspectoratul Fiscal Principal de Stat (IFPS) n-a asigurat în măsură deplină îndeplinirea funcțiilor prevăzute de legislația fiscală privind controlul asupra calculării corecte și vărsării complete și la termen a impozitelor și altor plăți obligatorii în buget, organizarea eficientă a activității inspectoratelor fiscale teritoriale, efectuarea măsurilor de lămurire a legislației în vigoare privind impozitele și alte plăți. Încasarea impozitelor calculate pe a.1996 s-a înfăptuit doar la nivel de 77,5 la sută. Restanțele neachitate în buget de către agenții economici au alcătuit la 01.01.97 suma totală de 665,8 mil.lei, inclusiv 461,7 mil.lei - pe a.1996 și 204,1 mil.lei - pe anii 1993-1995. Drept rezultat al activității nesatisfăcătoare a inspectoratelor fiscale teritoriale, în unele raioane impozitele și plățile obligatorii în buget au fost încasate doar la nivel de 17-30% (Camenca, Dondușeni, Dubăsari, Căinari).

Ca urmare a luării de către factorii de decizie ai Serviciului Fiscal de Stat a unor măsuri neadecvate, pe parcursul perioadei supuse controlului în bugetul statului au fost încasate doar 19 la sută din sancțiunile stabilite pentru încasare în urma controalelor efectuate. Acest fapt duce la o scădere bruscă a eficienței activității Serviciului Fiscal de Stat, la o neglijare de către agenții economici a legislației fiscale în vigoare, la dezorganizarea activității colaboratorilor operativi ai Serviciului Fiscal de Stat.

Din cauza conlucrării insuficiente a Serviciului Fiscal de Stat cu Camera Înregistrării de Stat, a Ministerului Finanțelor cu Ministerul Justiției, în perioada controlată n-a existat un sistem bine determinat de evidență a contribuabililor.

O parte din agenții economici, înregistrându-se la Camera Înregistrării de Stat și primind dreptul la activitatea de antreprenariat, nu se înregistrează la Serviciul Fiscal de Stat și nu plăteau impozitele. Prin controalele efectuate de inspectoratele fiscale în anii 1995-1996 au fost stabiliți 421 de agenți economici care nu erau luați la evidență în calitate de contribuabili, dispuneau de obiecte impozabile și nu-și onorau obligațiunile față de buget. Cadrul legislativ existent de reglementare a activităților de antreprenariat permite unor persoane să creeze mai multe structuri de antreprenariat, care sînt înregistrate paralel. Aceste structuri, avînd unii și aceiași fondatori și conducători, efectuînd între ele diferite manipulări de ordin economico-financiar, eludează legislația fiscală.

Din lipsa de conlucrare între Camera Înregistrării de Stat, Serviciul Fiscal de Stat și Departamentul Controlului Vamal sînt admise cazuri cînd unii agenți economici își continuă activitatea de antreprenariat după lichidarea lor oficială. Astfel, S.A. "Moldagrosnab" (Comrat), conform datelor Camerei Înregistrării de Stat, a fost oficial lichidată la 27.09.95, însă, cu toate acestea, a continuat să desfășoare activitatea de antreprenariat pînă în decembrie 1995, exportînd peste hotarele țării mărfuri în valoare de 2,4 mil.lei și, în același timp, neasigurînd repatrierea valutei și plata amenzilor în sumă de 1,8 mil.lei. Contul bancar a fost închis abia la 09.01.96. Din același motiv, precum și din lipsa de responsabilitate a colaboratorilor Inspectoratului fiscal al sect.Botanica, mun.Chișinău (dnele Istrati, Anoșkin, Sokolov, Revenco), firma "Sudexpo" (dl Calev) s-a eschivat de la achitarea în buget a accizelor pe carburanții importați în republică, termenul de plată al cărora a fost amînat de către Departamentul Controlului Vamal. Profitînd de necoordonarea activității Serviciului Fiscal de Stat și a departamentului nominalizat, conducerea firmei a transformat în dolari plățile disponibile mari, transferîndu-le la o bancă de tranzit din New-York, totodată lichidînd întreprinderea, fără onorarea obligațiunilor față de bugetul de stat în sumă de 0,8 mil.lei, și neasigurînd repatrierea valutei pentru mărfurile exportate în mărime de 0,7 mil.lei. Implicarea MAI și a Procuraturii Generale în

rezolvarea cazului menționat pînă în prezent n-a făcut posibilă restabilirea surselor neachitate în buget și tragerea la răspunderea prevăzută de legislația în vigoare a persoanelor vinovate. În baza unor documente falsificate, perfectate pe formularul cu antetul IFPS și ștampilate cu ștampila Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, din numele unor colaboratori neexistenți, Camera Înregistrării de Stat a înregistrat lichidarea S.R.L. "HB", care nu și-a onorat obligațiunile față de buget în sumă de 1,1 mil. lei.

Inspectoratul fiscal Călărași a eliberat certificate privind lipsa restanțelor față de buget și Fondul Social la 25 de agenți economici, care urmau să fie lichidați, efectuînd controale respective numai la 3 din ei. La rîndul său, Camera Înregistrării de Stat a înregistrat lichidarea a 3 agenți economici, fără a avea certificatele respective eliberate de inspectoratul fiscal. La Inspectoratul fiscal Briceni lipsesc actele de control la momentul lichidării a 2 agenți economici.

La efectuarea controalelor asupra încasării în buget a plăților, Serviciul Fiscal de Stat nu întotdeauna pătrunde în esența problemelor apărute, nu se fac sesizările și propunerile necesare Guvernului și Parlamentului R.M. privind reglementarea acestor chestiuni. Astfel, Serviciul Fiscal de Stat, de rînd cu Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Ministerul Afacerilor Externe n-au înaintat Guvernului și Parlamentului R.M. propunerile necesare pentru introducerea modificărilor adecvate în legislația în vigoare. Drept rezultat, în afară de formarea unui bilanț negativ de plăți pentru Moldova în relațiile cu Ucraina, bugetul de stat a suportat pierderi în sumă de 338 mil. lei, cauzate de neimpozitarea mărfurilor provenite din Ucraina.

Datorită lipsei unui control efectiv din partea Serviciului Fiscal de Stat, în perioada supusă controlului, Departamentul Controlului Vamal, încălcînd prevederile actelor normative în vigoare, neîntemeiat nu impozita cu TVA mărfurile, inclusiv carburanții importați în republică conform contractelor încheiate cu firmele înregistrate în C.S.I. și achitați firmelor înregistrate în țările din afara C.S.I. (Marea Britanie, Germania, Elveția, Austria etc). Din această cauză n-au fost impozitați cu TVA carburanții achitați de pe conturile bancare deschise în Moldova pe conturile bancare deschise peste hotarele C.S.I. de către întreprinderile importatoare de carburanți din Moldova - "LUKoil-Moldova" (6 mil. lei), "Ierusalem" (2,2 mil. lei), "Zimbru-Exim" (1 mil. lei), "Transconstrucția" (3 mil. lei), "Calbor-Corporation" (3 mil. lei). Aplicarea de către Departamentul Controlului Vamal și Serviciul Fiscal de Stat față de agenții economici a actelor normative privind impozitarea importului de carburanți în perioada supusă controlului a fost neuniformă. Dacă în această perioadă Întreprinderea de stat - Asociația de Stat de Producere pentru Combustibil (ulterior S.A. "Tirex-Petrol"), în toate cazurile cînd achitățile se efectuau cu firmele înregistrate peste hotarele C.S.I., era impozitată cu TVA la carburanții importați, atunci în cazurile cu structurile nestatale acest impozit n-a fost aplicat. Ținînd cont că cheltuielile S.A. "Tirex-Petrol", care includeau și TVA, serveau ca bază pentru stabilirea prețurilor de realizare pe piața republicii a carburanților, structurile nestatale, utilizînd la realizare aceste prețuri, au obținut suplimentar venituri (beneficiu) în mărimea TVA neachitată.

Din cauza lipsei controlului din partea Serviciului Fiscal de Stat asupra activității Departamentului Controlului Vamal privind exportul de mărfuri din republică, precum și a analizei desfacerii mărfurilor pe piața internă, sînt admise cazuri de perfectare a documentelor de export al mărfurilor atunci cînd ele, de fapt, rămîn și se comercializează pe piața republicii. Conform documentelor perfectate, S.A. "Tutun", din toată cantitatea de țigări produsă, a exportat în SUA, Anglia, Germania, Austria, Australia etc.: în anul 1995 - 61%, în anul 1996 - 78%, pe cînd majoritatea acestor țigări, fără plata în buget a accizelor și TVA, prevăzute de legislația în vigoare, practic erau realizate pe teritoriul republicii și țărilor-membre ale C.S.I. Suma înlesnirilor la accize și TVA la exportul țigărilor numai pe 9 luni ale a. 1996 a alcătuit 43 mil. lei.

Pentru evitarea plății impozitelor, în unele cazuri sînt folosite și depozitele vamale libere, deschise în baza licențelor de către agenții economici pe teritoriul vamal al Republicii Moldova. Controlul efectuat la firma "Global-Group", activitatea căreia este finanțată de Compania din Malta "Neftegasgroup" LTD, a depistat un caz cînd o partidă de 1070 cutii de țigări "Camel" și "Apollo-Soyuz", în valoare de 589,2 mii lei, a fost declarată la depozitul vamal liber al acestei firme de către firma din Letonia "Litt", ca fiind adusă din Letonia. În aceeași zi, conform documentelor perfectate, marfa este expedită înapoi în Letonia.

Conform certificatului vamal, întocmit la 24.08.96, marfa a fost primită sub controlul vamal de Vama

Chișinău, însă datele despre ieșirea mărfii de pe teritoriul vamal al republicii prin vamele de frontieră lipsesc. Certificatul vamal, conform datelor indicate în el, a fost perfectat la 24.08.96, dar ștampilat de Vama Chișinău la 23.08.96, adică cu o zi înainte de întocmirea lui. De asemenea și firma "Ibo-Com-91" LTD, care dispune de un depozit vamal liber în or. Chișinău, a efectuat o operație analogică cu o partidă de țigări primită din Turcia la 30.05.96, care a doua zi, conform documentelor întocmite, a fost reexportată în alte țări. În rezultatul unui astfel de control asupra impozitării exportului și importului de țigări, piețele din Chișinău sînt inundate de țigări mult mai ieftine decît cele produse în republică sau importate în mod legal.

Unele inspectorate fiscale, în anumite cazuri, emit agenților economici certificate de acordare a dreptului de a fi scutiți de TVA la import, fără o analiză concretă a activității lor. Conform certificatului nr. 01-21-02/70 din 22.01.96, emis de Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, S.A. "Neptun-Nord" a fost scutită de plata impozitelor pe importul peștelui și produselor din pește, sub pretextul că aceste mărfuri sînt utilizate ca materie primă. Însă contracontrolul efectuat a constatat că o parte din aceste mărfuri nu sînt utilizate ca materie primă, ci sînt direct comercializate pe piața republicii și, deci, neîntemeiat nu sînt supuse impozitării la momentul importării lor.

În multe cazuri, datorită nivelului redus de pregătire a colaboratorilor inspectoratelor fiscale, actele de control nu reflectă perceperea în complex a tuturor impozitelor și taxelor ce constituie sistemul fiscal, precum și calculele în baza cărora este determinată mărimea lor. Contracontroalele efectuate la S.A. "Neptun-Nord" și S.A. "Nistru-Lada" au constatat că, încălcîndu-se ordinea stabilită de reflectare în evidența contabilă a cheltuielilor de circulație, au fost admise cazuri de diminuare a beneficiului impozabil respectiv cu 269 mii lei și 153 mii lei, acestea nefiind stabilite de controalele exercitate de Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău.

Datorită activității insuficiente de selectare și promovare a cadrelor, în unele cazuri pregătirea colaboratorilor IFPS nu corespunde cerințelor de calificare a personalului Serviciului Fiscal de Stat. În calitate de inspectori fiscali de stat activează tehnicieni, manageri, merceologi, filologi, matematicieni, surori medicale etc. În urma unei asemenea selectări a cadrelor, o parte din controalele efectuate sînt necalitative. Controalele de inspectare depistează multe neajunsuri ce țin de executarea atribuțiilor prevăzute de Legea cu privire la Serviciul Fiscal de Stat, îndeplinirea prevederilor actelor legislative și normative privind bazele sistemului fiscal, asigurarea evidenței contribuabililor, popularizarea legislației fiscale, organizarea evidenței și efectuarea controlului asupra calculării corecte și vărsării depline și la termen în buget a impozitelor și altor plăți.

Deși Parlamentul R.M., prin adoptarea Legii cu privire la modul de urmărire a impozitelor, taxelor și altor plăți în buget și în fondurile extrabugetare nevărsate în termen nr.633-XIII din 10.11.95, a pus la dispoziția Serviciului Fiscal de Stat pîrghii suplimentare pentru intensificarea activității de acumulare a plăților în buget, în perioada supusă controlului inspectoratele fiscale teritoriale, cu excepția Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, n-au aplicat în practică prevederile acestei legi.

O parte din mijloacele financiare destinate formării bugetului de stat, dar acordate ca înlesniri fiscale agenților economici pentru stimularea finanțării diferitor cheltuieli de ordin social, sînt risipite din cauza lipsei unui control efectiv din partea IFPS asupra folosirii lor conform destinației indicate în hotărîrile de acordare a acestor înlesniri (S.R.L. "Olimpic-Club", S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei") și utilizate de structurile nestatale neîntemeiat.

Asupra formării părții de venituri a bugetului de stat influențează negativ lipsa de consecutivitate în adoptarea hotărîrilor privind încasarea impozitelor și cadrul normativ imperfect de organizare a acestei activități. După aprobarea bugetului de stat, de către organele puterii de stat sînt adoptate diferite hotărîri privind suspendarea plăților în buget și acordarea diferitor înlesniri, fără legătura necesară dintre partea de venituri și cea de cheltuieli a bugetului de stat. Prin Hotărîrile Guvernului nr.7 din 09.01.95, nr.306 din 15.05.95 și Dispoziția nr.1412-439 din 11.04.95, emise în contradicție cu art.7 din Legea privind bazele sistemului fiscal, unui șir de întreprinderi industriale le-au fost acordate vacanțe și diferite înlesniri fiscale.

În anul 1996 Consiliul Creditorilor de Stat a încheiat acorduri-memorandum cu 98 de întreprinderi, prin care au fost suspendate diferite plăți în buget în mărime de 532,3 mil.lei, ceea

ce constituie 34 la sută din bugetul pe anul 1996. Pe de o parte, întreprinderile cu care au fost încheiate acorduri-memorandum în majoritatea cazurilor nu îndeplinesc condițiile acestor acorduri privind mărirea volumului producției, micșorarea datoriilor debitoare și a stocurilor de producție finită, reducerea cotei-părți a operațiilor barter și, pe această bază, ameliorarea situației economico-financiare, iar pe de altă parte, Consiliul Creditorilor de Stat nu asigură luarea față de aceste întreprinderi a măsurilor stipulate în acorduri și prevăzute de legislația în vigoare, și anume: schimbarea conducerii întreprinderilor, anularea înlesnirilor fiscale, aplicarea prevederilor Legii cu privire la faliment. Drept rezultat, cu o așa poziție a Consiliului Creditorilor de Stat, condițiile acordurilor sînt îndeplinite numai din partea statului, prin acordarea de înlesniri fiscale, dar nu și din partea întreprinderilor, care nu poartă nici o responsabilitate pentru neîndeplinirea obligațiilor asumate. Situația financiară a majorității acestor întreprinderi nu s-a ameliorat, ci, dimpotrivă, s-a agravat.

Nici una din cele 98 de întreprinderi menționate n-a achitat pe deplin datoriile curente față de creditorii de stat (condiția obligatorie a acordării vacanțelor și înlesnirilor fiscale), avînd la 01.01.97 datorii curente pe anul 1996 în sumă totală de 232,5 mil. lei, inclusiv față de buget - 56,7 mil. lei.

Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și inspectoratele subordonate lui nu în toate cazurile iau măsurile necesare pentru lichidarea încălcărilor fiscale depistate de Curtea de Conturi. Pînă în prezent, din cauza unor tărăgănări nemotivate din partea factorilor de decizie, nu este îndeplinită Hotărîrea Curții de Conturi privind încasarea în buget a sumelor de 93,8 mii lei de la Compania "Neftegasgroup" (nr.8 din 16.01.96).

Asupra eficacității activității Serviciului Fiscal de Stat a influențat defavorabil și structura nedesăvîrșită a inspectoratelor, îndeosebi a celor din mun. Chișinău. Concentrarea efectuării controalelor în mun. Chișinău într-o singură secție duce atît la lipsa unui control oportun și efectiv, cît și la folosirea insuficientă a cadrelor.

Asupra activității Serviciului Fiscal de Stat influențează negativ multiplele scrisori și adresări din partea diferitor organe de stat și persoane cu funcții de răspundere, prin care se exercită presiune asupra acestuia pentru acordarea neîntemeiată a diferitor înlesniri fiscale și scutirea de diverse plăți obligatorii în bugetul statului a persoanelor juridice și fizice. Conducerea Serviciului Fiscal de Stat, deși în majoritatea cazurilor se opune îndeplinirii cerințelor acestor scrisori și adresări, în unele cazuri, neîntemeiat le îndeplinește. Astfel au fost scutite de plata impozitelor pe importul autoturismelor 98 de persoane fizice, iar S.A. "Bucuria" (8,1 mil. lei), firma agroindustrială "Moldova" (429,1 mii lei), Ministerul Apărării (600 mii lei), diferite organizații bugetare (469,5 mii lei) ș.a.

Inspectoratele Serviciului Fiscal de Stat pe parcursul a.1996 au întocmit 11992 procese-verbale privind contravențiile administrative pentru încălcarea legislației fiscale. Organelor judiciare le-au fost transmise 4771 de procese-verbale. Conform situației din 01.01.97, au fost examinate 2525, sau 52,2 la sută, respinse - 493 procese-verbale. O cauză a respingerii proceselor-verbale privind contravențiile administrative pentru încălcările legislației fiscale este prezentarea de către inspectoratele fiscale a unor materiale necalitative. Însă, de rînd cu aceasta, există și alte cauze care reduc eficacitatea activității pentru menținerea ordinii și respectarea legislației fiscale în vigoare. O bună parte a materialelor prezentate de inspectoratele fiscale sînt întocmite în conformitate cu legislația în vigoare, pentru ca persoanele vinovate să fie trase la răspundere. Însă organele de drept, inclusiv cele judiciare, încalcă termenele de examinare a materialelor. Din materialele remise organelor judiciare, pe mun. Chișinău au fost examinate doar 10 la sută, pe r-nele Telenești - 4,7 la sută, Cantemir - 8,3 la sută. Din 12 materiale pe r-nul Leova, înaintate organelor de drept, nu s-a examinat nici unul. Inspectoratul fiscal Edineț a remis organelor judiciare în luna octombrie 1996 trei materiale, care pînă în prezent n-au fost examinate, iar la interpelările repetate din partea inspectoratului, Judecătoria raională Edineț nici măcar nu reacționează. Cu toate argumentările întemeiate ale organelor vamale și fiscale privind cazurile de evaziune fiscală a S.A. "Sudexpo", S.R.L. "Meșterul Manole" și S.R.L. "BHB", remise MAI, persoanele vinovate de încălcările comise pînă în prezent nu sînt trase la răspunderea stabilită de lege.

Regulamentul cu privire la modul formării și folosirii mijloacelor fondului dezvoltării sociale nu reglementează modul de utilizare a mijloacelor destinate pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale. Modul de aplicare a acestui regulament a înlăturat colectivele inspectoratelor fiscale de la participarea în

gestionarea mijloacelor fondului special.

Deși regulamentul nominalizat prevedea participarea în comisia de repartizare a mijloacelor speciale și a reprezentanților inspectoratelor fiscale teritoriale, în perioada supusă controlului acești reprezentanți practic n-au participat la distribuirea acestor mijloace. În această perioadă fondul mijloacelor speciale a fost utilizat fără deviz de cheltuieli, la discreția conducerii Ministerului Finanțelor și a Inspectoratului Fiscal Principal de Stat (dnii V.Chițan și I.Prisacari).

În perioada supusă controlului din fondul special, contrar destinației, neîntemeiat, pentru necesitățile Ministerului Finanțelor, suplimentar la mijloacele bugetare alocate pentru întreținerea acestui minister au fost utilizați 182,3 mii lei, inclusiv 174,3 mii lei - pentru procurarea autoturismului model "Opel-Vectra" și a 3 autoturisme model VAZ.

Cu finanțarea din contul fondului special au fost încheiate unele contracte, care au avut o executare problematică. În august 1995, în baza unui contract pentru procurarea unui copiator "Xerox-5352", S.A. "Cep" i-au fost transferați 101,6 mii lei. Până în prezent, cu toate că termenul executării contractului a expirat în septembrie 1995, IFPS n-a primit nici copiatorul, nici banii, iar S.A. "Cep", nefiind lichidată oficial, și-a suspendat activitatea.

În urma controlului selectiv s-au stabilit cazuri când unele rechizite de birou sînt procurate prin intermediul cîtorva structuri comerciale. Imprimantele MT-691 (3 unități), la prețul final de 209,3 mii lei, au fost procurate prin intermediul firmelor "ITS-Moldova GMBH", S.R.L. "NAX", ÎI "RINA", ceea ce a dus la majorarea cheltuielilor de achiziționare a lor.

O parte din mijloacele fondului special au fost utilizate la efectuarea unor reparații luxoase în birourile conducerii IFPS, în timp ce încăperile unor inspectorate fiscale se află într-o stare deplorabilă. Inspectoratului fiscal al sect.Centru i-au fost transferați, fără a fi efectuate lucrările de reparație, 150 mii lei, care, ulterior, neîntemeiat au fost trecuți la cheltuieli.

Conducerea Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun.Chișinău (Gh.Trocin), nerespectînd legislația fiscală, încălcînd cerințele Legii cu privire la serviciul fiscal de stat și ignorînd art.25 din Legea privind Curtea de Conturi, n-a îndeplinit hotărîrea Curții de Conturi, n-a examinat actul de control la Societatea cu Responsabilitate Limitată "Olimpic-Club" și n-a luat decizia respectivă.

Prin urmare, în buget n-au fost încasați 1275,6 mii lei - mijloace acumulate peste devizul de cheltuieli pentru pregătirea către Jocurile Olimpice, după cum prevede Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.552-XIII din 21.07.95, și înlesnirile fiscale și vamale obținute neîntemeiat de către firma "Rimtex" - 61,7 mii lei și ÎM "Interforum-M" - 325,7 mii lei.

Inspectoratul n-a asigurat nici îndeplinirea propriei decizii "Despre aplicarea sancțiunilor financiare, pentru încălcarea legislației fiscale, către S.R.L. "Olimpic-Club". Astfel, dispozițiile de incaso pentru 6,7 mil.lei, prezentate la bancă de două ori pentru sustragerea forțată a sancțiunilor financiare aplicate, au fost retrase nelegitim și neargumentat prin două scrisori semnate de dl Gh.Trocin și dna L.Istrati (șef-adjunct) de la contul de decontări al firmei "Olimpic-Club" S.R.L. în BCA "Victoriabank". Între timp la contul acestei firme au avut loc intrări de mijloace bănești în sumă de 6438,4 mii lei, care imediat au fost decontate la contul valutar pentru convertire în dolari SUA.

Inspectoratul a indus în eroare Curtea de Conturi informînd-o incorect despre executarea cerințelor ei, comunicînd că la bancă au fost prezentate dispozițiile de incaso pentru suma totală de 6768,7 mii lei, și pînă la 5 martie 1997 au fost încasați 172,3 mii lei, ceea ce nu corespunde realității. În rezultatul iresponsabilității factorilor de decizie ai inspectoratului în buget n-au fost sustrași 8260,4 mii lei.

Direcția executivă a Fondului Social (dl V.Vasiloi, fost director executiv), instituită pe lîngă Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova, a admis o creștere a datoriilor agenților economici față de Fondul Social, care la 01.01.97 a atins suma de 687,2 mil. lei, nivelul achitărilor constituind doar 48,7%, situație menținută și pe parcursul semestrului întîi al anului 1997.

Pe parcursul anului 1996 din fond au fost alocate mijloace neprevăzute în Legea bugetului Fondului Social. Conform Dispoziției Guvernului R.M. nr. 35-a (semnatar dl I.Guțu), Societății Orbilor din Moldova i s-a alocat ajutor financiar unic în sumă de 300 mii lei. Au fost sponsorizați nelegitim revista "Femeia Moldovei" - cu 150 mii lei și Consiliul republican al veteranilor - cu 10 mii lei.

În legătură cu activitatea nesatisfăcătoare a Direcției executive a fondului, n-au fost achitate în termenul stabilit datoriile agenților economici pentru ajutorul umanitar în sumă de 44,4 mil.lei acordat

republicii de către Comunitatea Europeană.

În baza Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.275 din 15.05.96 a fost înfăptuită achitarea agenților economici cu Fondul Social prin distribuirea de mărfuri pensionarilor în sumă totală de 109,1 mil. lei, inclusiv prin Uniunea Asociațiilor de Consum - de 58 mil. lei, însă, la efectuarea acestor achitări față de fond, au fost admise încălcări ale prevederilor

Regulamentului provizoriu aprobat. Astfel, conducerea Fondului Social a încheiat la 15.11.96 un contract triplu între Fond, firma "MGC" și Areocop (or.Căinari), prin care a împuternicit Areocop să comercializeze producție firmei "MGC" în contul datoriei față de fond. Ca rezultat, Fondul Social, printr-un act de achitări reciproce, a achitat datoriile firmei față de Combinatul de șampanie și vinuri de marcă "Cricova" în sumă de 38,8 mii lei, primind în fond pentru achitări cu pensionarii cartofi din Belarus la prețul de 1,05 lei.

Un asemenea caz a avut loc și la achitarea unei părți a datoriei fondului față de baza "Angrocoop" din Cupcini unde, conform actului de achitări reciproce în sumă de 55 mii lei a fost stinsă datoria fondului față de baza indicată, a bazei față de S.A. "Moldovagazavtoservis" pentru un autoturism de marca GAZ-31029, iar a S.A. "Moldovagazavtoservis" - față de fond în mărime de 18 mii lei, fondul rămânând dator, în ultimă instanță, față de S.A. "Moldovagazavtoservis" cu 37 mii lei.

S-au admis achitări reciproce cu INIP "Energoreparația" în sumă de 165,9 mii lei - pentru realizarea mărfurilor fabricate peste hotarele țării și care nu avea datorii față de Fondul Social. Achitări reciproce care depășeau datoriile față de fond s-au efectuat cu Combinatul de panificare (mun.Bălți) - 307,5 mii lei, cu S.A. "Floarea-soarelui" (mun.Bălți) - 260 mii lei, cu baza "Angrocoop" (mun.Bălți) - 200,3 mii lei, cu Combinatul de produse cerealiere (mun.Chișinău) - 407 mii lei, cu firma "Ponti" (mun.Chișinău) - 17 mii lei.

Conducerea Fondului Social neîntemeiat a micșorat datoriile unor agenți economici față de fond. Astfel, nelegitim s-a acceptat micșorarea datoriiilor S.A. "Tutun" cu 1 mil. lei prin eliberarea Întreprinderii individuale "Bruc-Andronatii" din mun.Chișinău a unui lot de țigări în valoarea respectivă. Întreprinderea nominalizată s-a obligat, conform contractului încheiat, să se achite cu Fondul Social pînă la 01.04.97, în realitate, însă, la această dată a fost achitată doar suma de 200 mii lei (20 la sută).

Firmei "Vitfilm" S.R.L. din mun.Chișinău, formată din 2 persoane fizice, cu suma totală introdusă în fondul statutar de 720 lei (40%), fără nici o garanție, i s-a eliberat un lot de țigări de 500 mii lei cu termenul de achitare pînă la 01.04.97, însă achitări la data indicată n-au fost efectuate.

Fără nici o argumentare și fără consimțămîntul Guvernului și Parlamentului, printr-o scrisoare de garanție nr.001-SELC/CMIP din 25.10.96, neînregistrată la Fondul Social, dl D.Nidelcu și dl V.Vasiloi au garantat cu sursele Fondului Social obținerea creditelor în sumă de 300 mil. DM la o instituție neînregistrată în Republica Moldova - Cabinetul Miniștrilor IPSP (președinte dl N.Nidelcu). Fondului Social nu i-a fost cauzat prejudiciu numai datorită faptului că Banca Ungară a verificat legalitatea acestei garanții în Banca Națională a Moldovei.

Încălcările depistate au fost o consecință și a faptului că Guvernul, ignorînd Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.60 din 16.01.91, n-a aprobat în termenul stabilit Statutul Fondului Social al Republicii Moldova. De asemenea n-a fost aprobat Regulamentul comisiei de revizie, n-a fost înaintată și aprobată candidatura președintelui acestei comisii.

Conducerea Centrului Național de Cinematografie (dl Eugen Sobor) n-a asigurat controlul cuvenit asupra utilizării raționale și eficiente a mijloacelor bugetare alocate pentru producția cinematografică, a comis încălcări ale disciplinei financiare la executarea devizelor de cheltuieli aprobate. În anul 1995 s-au utilizat contrar destinației 495,4 mii lei, ori 29 la sută din mijloacele alocate din buget pentru producția cinematografică. Astfel, conducerea Studioului "Moldova-film"

în relațiile cu S.A. "Termocom" și S.A. "Moldtelecom" a efectuat creditări cu 427,7 mii lei, formînd datorii neîntemeiate față de studioul în mărime de 135,7 mii lei. În felul acesta, conducerea studioului a indus în eroare CNC și Guvernul Republicii Moldova în ce privește modul de utilizare a mijloacelor alocate din bugetul de stat (conform Dispoziției Guvernului nr.527-D) pentru reparația acoperișurilor și a sistemului de încălzire. Alți 67,7 mii lei au fost utilizați de Studioul "Flux-film" la procurarea unui transfocator de marca "COOKE-ZOOM 25-250m", neprevăzut în devizul de cheltuieli, și în lipsa documentelor respective de confirmare a importării acestuia.

Din creditele alocate pentru 1996 s-au admis cheltuieli de 689,5 mii lei pentru procurarea de la firma "Intrade Management Limited" a unui studiou-video "Betacam-SP". Eludînd art.39 din Legea bugetului de stat, procurarea a fost efectuată la un preț dezavantajos, cauzînd pierderi financiare în sumă de 197 mii lei (42,8 mii dolari SUA). Cu toate acestea, ulterior (august 1996), fără nici un temei, Studioul "Moldova-film" din sursele proprii a mai transferat pe același cont al firmei nominalizate încă 5,7 mii dolari SUA (26,5 mii lei), formînd o datorie debitoare în suma respectivă.

Deși procurarea a fost contractată cu firma "Intrade Management Limited", căreia i s-au transferat mijloacele financiare, livrarea echipamentului a fost efectuată de firma germană "PIK Fernșen-U Tonstudio Tehnic", prin documente neperfectate de vămile respective. Băzîndu-se pe aceste documente neidentice, ignorînd Legea bugetului de stat pe anul 1996, Vama Chișinău neîntemeiat a scutit echipamentul procurat de taxa vamală în sumă de 211,6 mii lei. Prin Hotărîrea nr.343, Guvernul a recomandat Băncii Naționale să acorde CNC un credit în scopul ameliorării situației financiare, reducerii cheltuielilor pentru achiziționarea filmelor și creării condițiilor pentru asigurarea localităților sătești cu filme. Însă, din vina directorului Î.S. "Cinemavideo-Chișinău" dl N.Dragan, creditul garantat de Guvern în sumă de 500 mii lei, eliberat de BCA "Banca Socială", n-a fost utilizat conform destinației, dar pentru acordarea ajutorului financiar gratuit întreprinderii particulare S.R.L. "Sel și C" (director Gr.Gurdîș), care timp de 4 luni a folosit în circuit propriu resursele financiare ale statului în mărime de 452 mii lei, iar cheltuielile legate de eliberarea creditului au fost suportate de Î.S. "Cinemavideo-Chișinău". Astfel, S.R.L. "Sel și C" a obținut o economie de cheltuieli de la utilizarea fără plată a resurselor financiare publice în sumă de 75,2 mii lei, iar Î.S. "Cinemavideo-Chișinău" - pierderi de 102,2 mii lei pentru deservirea creditului.

Conducerea CNC a admis realizarea din patrimoniul statului a 38 de automobile la prețul de 450-2500 lei și a 17 motociclete de marca MT-10 - la prețul de 55-250 lei, în sumă totală de 109,5 mii lei. Fiind împuternicită de conducere, comisia în frunte cu dl V.Grozav (vicedirector general al CNC) a stabilit prețuri derizorii de realizare, în rezultatul cărui fapt suma totală a diferenței dintre prețurile elaborate de Ministerul Economiei și cele evaluate de comisie a constituit 523 mii lei. Totodată, suma de 78,9 mii lei, obținută de la vînzarea autovehiculelor, contrar regulamentului în vigoare, a fost utilizată pentru plata salariilor și cheltuielilor de gospodărie, în loc să fie virată în buget.

În baza contractului, încheiat între administrația firmei "Autoservice" (dl S.Gorbaciov) și șeful echipei de autogestiuine (dl P.Panaiot), care practica activitate de antreprenoriat, dar în lipsa documentelor respective de instituire și utiliza încăperile firmei "Autoservice", acestea nu i-a fost stabilită și încasată arenda în sumă de 35,1 mii lei, inclusiv pentru energia electrică - 12,6 mii lei.

Pe parcursul anilor 1995-1997, conform actelor de lichidare, prezentate de președintele comisiei respective dl O.Grajdian și aprobate de directorul firmei "Autoservice" dl S.Gorbaciov, au fost lichidate 18 unități de transport, acestea fiind realizate ca metal uzat, fără acordul CNC și fără aplicarea adaosului comercial.

Neasigurînd îndeplinirea prevederilor Hotărîrii Ministerului Economiei nr.7 din 10.03.95, au fost încheiate contracte de arendă cu micșorarea neîntemeiată a coeficienților respectivi, apreciindu-se încorect și spațiul închiriat, în urma cărui fapt datoriile față de CNC s-au format în mărime de 119,9 mii lei, inclusiv 35,4 mii lei - serviciile comunale achitate din contul surselor bugetare prevăzute pentru îndeplinirea comenzii de stat.

La Compania de Stat "Moldenergo" în perioada anilor 1994-1996 au fost admise pierderi supranormative în sumă de 37,3 mil.lei, 49,3 mil. lei și 67,3 mil.lei, din care, în rezultatul controalelor efectuate, au fost restituiți, respectiv, 4,9 mil.lei, 5,3 mil.lei, 8,8 mil.lei.

Procurînd surse energetice la prețuri mărite, Companian-a întreprins măsuri de reducere a cheltuielilor. Ca urmare, C.S. "Moldenergo", pe parcursul perioadei de control, a suportat pierderi în sumă de 404,9 mil.lei.

Datoriile Companiei față de buget la 01.01.97 au constituit 11,54 mil.lei, inclusiv față de bugetul de stat - 11,2 mil.lei și față de Fondul Social - 0,34 mil.lei.

Pe parcursul anilor 1994-1996 C.S. "Moldenergo" i-au fost acordate sub garanția Guvernului credite în sumă de 339,1 mil.lei (76,3 mil.dol.SUA).

La 01.01.97 suma creditelor nerambursate constituia 101,7 mil. lei (21,7 mil. dol. SUA).

C.S. "Moldenergo" n-a asigurat rambursarea în termenele stabilite a împrumutului de 3 mil. dolari SUA, primit de la Ministerul Apărării al R.M. în conformitate cu Dispoziția Guvernului nr.202 din 27.06.94.

Pentru încălcarea termenelor de rambursare a acestui împrumut, Compania a plătit (conform hotărîrii Arbitrajului) o penalitate de 673,2 mii lei.

La 01.12.94 C.S. "Moldenergo", din partea Guvernului R.M., a încheiat cu Compania "Neftegasgroup" LTD din Malta Convenția de primire a unui credit de 50 mil. USD pentru procurarea a 100 mii tone de păcură și 1,7 mil. tone de cărbune.

În pofida nerealizării acestei Convenții, Guvernul R.M., prin Hotărîrea nr.906 din 14.12.94, semnată de fostul Prim-ministru dl A.Sangheli, vizată de Prim-viceprim-ministrul dl I.Guțu și ministrul finanțelor dl V.Chițan (neînregistrată la Cancelaria de Stat a R.M. și emisă nu pe formularul Guvernului; nepublicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova), obligă Ministerul Finanțelor să ramburseze Companiei "NGG LTD" creditul neprimit, iar Banca Națională a fost autorizată cu dreptul de a asigura transferul de 50 mil. USD din contul sumelor pe care Guvernul le va primi de la diverse organizații în primul rînd.

Ministerul Finanțelor, executînd hotărîrile indicate ale Guvernului și neverificînd primirea creditului de la Compania "NGG LTD", prin ordinele de plată din 22.12.94 și 10.02.95, a transferat acestei companii 26,9 mil. USD, adică a achitat o datorie neexistentă a Guvernului R.M.

Realizînd contractul (fără data întocmirii) de procurare a păcurii și cărbunelui, C.S. "Moldenergo" a primit în perioada anului 1995 mărfuri în valoare de 16,9 mil. USD. Adică Compania "NGG LTD" a rămas datoare Guvernului R.M. cu 10 mil. USD. Acești bani pînă în prezent sînt folosiți gratis de către Compania "NGG LTD".

Fără permisiunea Guvernului și Ministerului Finanțelor, în contradicție cu Regulamentul provizoriu privind decontările prin virament, prin acordul comun nr. A-NGG-MD-MG din 03.07.96, datoria Companiei "NGG LTD" a fost trecută de la Compania "Moldenergo" la Concernul "Moldova-Gaz". Doar în timpul controlului efectuat în februarie 1997, în baza demersului Ministerului Finanțelor din 03.10.96, a fost anulat acordul de transmitere a datoriilor și au fost restabilite datoriile reale, care constituie 10 mil. USD. Dobînda plătită Ministerului Finanțelor de către C.S. "Moldenergo" pentru mijloacele financiare de 10 mil. USD, folosite de Compania "NGG LTD", a constituit la 01.01.97, fără penalitățile prevăzute, 2,8 mil. USD.

Nevalorificînd sumele primite sub garanția Guvernului (în decembrie 1994 și februarie 1995), C.S. "Moldenergo" a mai luat în iulie 1995 un credit comercial (de la BCA "Petrolbank") de 64,1 mil. lei pentru procurarea carburanților și energiei electrice. Pentru valorificarea acestui credit, compania a încheiat cu firma "Transworld-Tehnologic" (întreprindere afiliată Companiei "NGG LTD") un contract pentru cumpărarea a 600 mii tone de cărbune la prețul de 34 USD tona. Achitarea pentru cărbunele furnizat trebuia să aibă loc în prealabil ori în decurs de 10 zile de la primirea lui.

Îndeplinind acest contract, C.S. "Moldenergo" a transferat partenerului său de contract în lunile august-decembrie 1995 costul a 425,9 mii tone de cărbune, adică 64,1 mil. lei. Firma "Transworld-Tehnologic", primind banii la cont, nu și-a onorat obligațiunile privind termenele furnizării cărbunelui. Mai mult decît atît, firma, rămînînd la 01.01.96 datoare cu 50,8 mii tone de cărbune, nemotivat, cu consimțămîntul C.S. "Moldenergo", a mărit prețul unei tone de cărbune de la 34 USD la 42 USD. În acest mod Compania "Moldenergo", în loc să primească (după 01.01.96) în contul banilor transferați 50,8 mii tone de cărbune, a primit doar 44,9 mii tone, rămînînd ea însăși datoare firmei "Transworld-Tehnologic" cu 2,3 mil. lei.

O parte însemnată a creditului indicat mai sus a fost achitată din contul creditului primit sub garanția Guvernului în decembrie 1995 de C.S. "Moldenergo", prin intermediul Ministerului Finanțelor, de la banca germană "Commerzbank". Conform Hotărîrii Guvernului nr.796 din 05.12.95, creditul de 10 mil. USD, primit de la banca "Commerzbank", trebuia să fie utilizat de către C.S. "Moldenergo" pentru procurarea resurselor energetice. Ministerul Finanțelor, încălcînd prevederile hotărîrii menționate a Guvernului, a admis utilizarea contrar destinației a acestui credit, transferîndu-l integral BCA "Petrolbank" în contul stingerii datoriilor C.S. "Moldenergo" față de această bancă,

inclusiv a datoriei de 2,6 mil. USD, termenul de rambursare a căruia era lunile octombrie-decembrie 1996, adică în prealabil.

În toate cazurile efectuării tranzacțiilor cu Compania "NGG LTD" și firma "Transworld-Tehnologic", Compania "Moldenergo", conform clauzelor contractelor încheiate, era obligată să asigure partenerii săi, adică firmele nominalizate, cu cota de livrare aprobată prin contractele încheiate între Guvernul R.M. și guvernele altor state.

Nerespectînd Hotărîrea Guvernului R.M. nr.798 din 27.12.93 "Despre Contractul-model de vînzare a mărfurilor" și Regulamentul "Cu privire la Contractul-model de vînzare a mărfurilor", în contractele încheiate cu furnizorii de cărbune nu este prevăzută responsabilitatea concretă pentru neîndeplinirea clauzelor contractului.

În majoritatea cazurilor conducerea companiei nu încheie contracte direct cu foștii furnizori permanenți, ci cu diferiți intermediari din rîndul structurilor comerciale nestatale, fapt ce duce la scumpirea energiei electrice.

Majoritatea creditelor au fost acordate fără documentele necesare pentru fiecare credit, cum ar fi: pronosticul activității financiare, studiul de fezabilitate și financiar supus expertizei, existența gajului, înregistrarea lui.

Nerespectînd prevederile Regulamentului de bază cu privire la structura cheltuielilor de fabricare și desfacere a producției incluse în prețul de cost și modul de formare a rezultatelor financiare ale întreprinderilor, compania, în perioada de control, a efectuat unele cheltuieli neîntemeiate, care au fost incluse în prețul de cost al energiei.

Astfel, neîndeplinînd condițiile contractului nr.1 din 05.01.95 de livrare-procurare a gazului natural, încheiat între C.S. "Moldenergo" și Concernul "Moldova-gaz", neîntemeiat au fost incluse în cheltuielile de producție ale C.S. "Moldenergo" pierderile de gaz natural suportate de Concernul "Moldova-Gaz" în mărime de 12802,7 mii lei (36979,6 mii m³), astfel micșorînd cu această sumă beneficiul de bilanț pe a.1995, fapt care a cauzat diminuarea impozitului pe beneficiu cu 4096,6 mii lei.

Fără a fi prevăzute în devizul de cheltuieli, la 20 iunie 1996 și la 29 august 1996 Asociației "Moldauditing" i-au fost transferate, respectiv, sumele de 42,9 mii lei și 30 mii lei pentru efectuarea controlului asupra veridicității evidenței contabile și a operațiilor economico-financiare. La cererile legitime ale controlorilor, documentele justificative n-au fost prezentate.

Neîntemeiat, în componența cheltuielilor au mai fost incluși încă 151,1 mii lei, ce țin de comanda curselor aeriene speciale, finanțarea studiilor persoanelor fizice și a cheltuielilor pentru deplasările de serviciu în străinătate.

Încalcînd prevederile actelor normative în vigoare, compania a încasat de la consumatori pentru energia livrată mijloace bănești în numerar în sumă de 316,4 mii lei, din care în bancă au fost depuși doar 154,7 mii lei. Compania, la rîndul său, a eliberat din casă în numerar 42,1 mii lei întreprinderilor din Transnistria în contul achitărilor reciproce.

Fără dobîndă și fără a fi prevăzută responsabilitatea de rambursare, pe parcursul anilor 1994-1996 colaboratorilor Companiei le-au fost acordate împrumuturi bănești în numerar în sumă de 197 mii lei, pe un termen de la 2 pînă la 36 luni (nu mai mult de 25 mii lei pentru o persoană), fapt ce a dus la sustragerea mijloacelor circulante ale companiei, ea fiind, totodată, nevoită să recurgă la credite bancare pentru a-și finanța activitatea de bază. Datoriile debitoare pe împrumuturile bănești acordate la 01.01.97 alcătuiesc 75,2 mii lei.

C.S. "Moldenergo", fără a dispune de surse în fondurile cu destinație specială, din cauza lipsei beneficiului, a efectuat diferite cheltuieli din contul mijloacelor circulante, astfel formînd o datorie pe fondul destinat manifestărilor social-culturale (conform situației din 01.01.97) în mărime de 5163,6 mii lei, inclusiv taxa de școlarizare pentru studenți în diferite instituții de învățămînt - 427,8 mii lei, acordarea împrumuturilor bănești - 197 mii lei, întreținerea clinicii de serviciu, punctului medical, ospătării, taberei pentru copii - 3081 mii lei, procurarea a 5 apartamente - 317,9 mii lei, sponsorizarea diferitor instituții de învățămînt - 24,6 mii lei, cota de participare la constituirea diferitor organizații - 32,0 mii lei etc. Din contul fondului de stimulare materială au fost admise supracheluieli în sumă de 685,5 mii lei.

În lipsa controlului asupra activității lor, fostul contabil-șef al companiei dl F.Eder împreună cu directorul Centrului de Calcul dl Șapovalov au efectuat o tranzacție dubioasă cu firma privată

"Hyperion". Acestei firme i-a fost transferată (în septembrie 1994) suma de 167,4 mii lei, care neîntemeiat a fost casată de la balanță la momentul efectuării controlului (I trimestru al a.1997) în contul transferului de bani de la firma "Hyperion" n-a fost primită producție în sumă de 103 mii lei.

Analogic în a.1993 firmei nominalizate i-au fost transferați și casați de la balanța C.S. "Moldenergo" 29,7 mii lei, iar 16 computere, 20 calculatoare și diferite piese, primite dedl Șapovalov în baza a 6 procuri neînregistrate pînă la încheierea controlului, n-au fost luate la evidență. Prejudiciul total pricinuit C.S. "Moldenergo", în urma tranzacțiilor nominalizate cu firma "Hyperion", alcătuiește 133,2 mii lei.

În același mod Companiei de Stat "Moldenergo", cu participarea dlui F.Eder, i-au fost pricinuite prejudicii în urma tranzacțiilor cu firmele private S.R.L. "Beau allonde Poligrafic" - 19,8 mii lei, S.R.L. "Rubicon" - 5 mii lei, "Oratex", "Soti", "Arioso" (prin falsificarea documentelor bancare) - 100 mii lei. Contrar prevederilor actelor normative în vigoare, CERS din Moldova (Cuciurgan), fără plată și fără oglindirea în evidența contabilă, i-a fost lăsată economia de carburanți în sumă de 10,5 mil.lei, obținută de la producerea energiei electrice în anul 1994.

De la S.A. "Tirex-Petrol" n-a fost încasat, și nici nu este reflectat în evidența contabilă, costul cărbunelui în sumă de 365,4 mii dolari SUA, utilizat la producerea energiei electrice exportate de această societate în România prin intermediul firmei "NGG LTD".

Comisia de Stat pentru Piața Hîrtilor de Valoare, fiind autorizată de Guvernul RM să reglementeze activitatea pieței hîrtilor de valoare, în activitatea sa a comis unele încălcări ale legislației în vigoare.

Astfel, Comisia de Stat pentru Piața Hîrtilor de Valoare n-a prezentat Guvernului RM dările de seamă asupra lucrului efectuat în vederea formării și reglementării pieței hîrtilor de valoare pe anii 1994, 1995.

Au fost stabilite cazuri de tărăgănare neîntemeiată din partea CSPHV a înregistrării acțiunilor emise de către societățile pe acțiuni la fondarea lor, fapt ce dă posibilitate ultimelor să nu plătească la timp în buget impozitul pentru emisia de acțiuni. Astfel, peste 2000 de societăți pe acțiuni privatizate, la situația din 01.01.97, încă nu au înregistrat emisiile hîrtilor de valoare la CSPHV. Printre aceste întreprinderi se numără "Moldcarton" cu capitalul statutar de 119 mil.lei, "MFC" (or.Strășeni) - 30,5 mil.lei etc.

La înregistrarea emisiilor hîrtilor de valoare, CSPHV în unele cazuri nu respectă cerințele propriilor instrucțiuni: dosarele juridice nu conțin informații depline despre emitenți, lipsesc bilanțurile contabile și dările de seamă cu privire la rezultatele subscrierii la acțiuni etc.

Unele încălcări au avut loc la înregistrarea emisiilor acțiunilor S.A. "Triada", S.A. "M-Credit", S.A. "Transworld-Invest", S.A. "Bucuria" etc.

În activitatea economico-financiară a CSPHV de asemenea au fost stabilite unele încălcări ale actelor normative în vigoare ce țin de utilizarea contrar destinației a mijloacelor bugetare, executarea devizului mijloacelor speciale, evidența fondurilor fixe, folosirea banilor în numerar la efectuarea operațiunilor economice etc.

Conform Memorandumului încheiat la 24.11.94 între Guvernul Republicii Moldova și Comunitatea Europeană și adendumului la acest memorandum, Republica Moldova a primit în martie - mai 1995, în calitate de ajutor umanitar, 74633 tone de grâu destinat pentru alimentarea populației și 98924 tone de secară alimentară, care au fost distribuite de către Departamentul Produselor Cerealiere pentru păstrare la 14 Combinate de Produse Cerealiere (CPC). Conform condițiilor Memorandumului, cerealele urmau să fie realizate și utilizate în republică, iar mijloacele obținute - să fie acumulate pe un cont special al Guvernului, de unde trebuiau să fie folosite pentru lichidarea consecințelor calamităților naturale și acordarea de ajutoare grupurilor socialmente vulnerabile. Prețul rambursabil de realizare s-a stabilit de 322-340 lei pentru o tonă de grâu și 200 lei - pentru o tonă de secară, pe cînd întreprinderile subordonate Departamentului Produselor Cerealiere (DPC), ignorînd prevederile Memorandumului, hotărîrile Guvernului și comisiei respective, au utilizat prețul grîului de 320 lei. În urma acestui fapt, bugetul Fondului Social a fost lipsit neîntemeiat de circa 302 mii lei.

Totodată, prin hotărîrea Guvernului, din ajutorul acordat a fost creată o rezervă de 10000 tone destinată pentru acordarea de împrumuturi gospodăriilor agricole în scopul procurării semințelor prin intermediul DPC, care n-a îndeplinit prevederile acestei hotărîri, limitîndu-se doar la eliberarea ordinelor de livrare a cerealelor. Acest formalism al DPC a dus la aceea că gospodăriile agricole, încheind cu CPC acorduri de împrumut în grîu, și-au rezolvat de fapt cu totul alte probleme. O parte din grîul împrumutat a fost în mod organizat colectat de firme particulare și exportat ca "grîu furager", încălcîndu-se flagrant condițiile Memorandumului care prevăd că "mărfurile livrate nu vor fi reexportate". Așa au procedat gospodăriile agricole din raionul Căinari, care au vîndut 1100 tone de grîu firmei "MGC" la prețul de 420 lei, grîul fiind încărcat la CPC din Florești și exportat în Republica Belarus la prețul de 450 lei. Analogic, firma "Acord" a exportat în Republica Belarus grîu în cantitate de 10069 tone.

DPC, CPC, diverse firme particulare, folosindu-se de toleranța Comisiei guvernamentale pentru reglementarea comerțului exterior, investițiilor străine, asistenței tehnice și ajutorului umanitar, a Ministerului Agriculturii, a Departamentului Relații Economice Externe din cadrul Ministerului Economiei și a Camerei de Comerț și Industrie, au încălcat obligațiunile internaționale luate de Guvernul R.M. prin Memorandumul semnat cu Comunitatea Europeană și prin Acordurile încheiate cu Guvernul SUA privind livrarea cerealelor conform programului PL-480, care a garantat să nu exporte și să nu reexporte acest ajutor umanitar, precum și alte cereale importate și de producție autohtonă.

Neavînd nici o bază legală, CPC din Florești (directorul V.Procopiuc) și elevatorul din Căușeni (director dl V.Ianaev) au încheiat cu firma comercială de producere "Real-D" S.R.L din Chișinău contracte pentru livrarea respectivă a 9200 tone de grîu cu 483 lei/t, și a 6000 t de grîu - cu 460 lei/t; CPC din Rădăuți a contractat 1800 t, iar elevatorul din Iargara - 3700 tone.

În baza acestor contracte, întreprinderile sus-menționate au livrat firmei "Real-D" 20080 tone de grîu umanitar, el fiind exportat în Rusia la prețul de 450 lei (mai redus decît a fost procurat pe piața internă), doar numai o parte (4026 tone) - la un preț favorabil de 539,36 lei/t.

Mai mult decît atît, firma "Real-D", inducînd în eroare comisia, a anunțat că va efectua exportul a 20000 tone de grîu furager, achiziționat de la gospodăriile agricole din republică, încălcînd totodată și condițiile comisiei privind exportul grîului prin Concernul de Stat "Moldresurse".

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Departamentul Produselor Cerealiere al Ministerului Agriculturii și Alimentației, fiind însărcinați să încheie cu agenții economici autohtoni contracte de livrare a secarei umanitare la prețul de 200 lei/t cu condiția rambursării sumei respective la contul Fondului Social, n-au asigurat îndeplinirea hotărîrii respective a Comisiei guvernamentale pentru lichidarea consecințelor calamităților naturale.

Agenții economici au încheiat contracte directe cu Fondul Social pentru 75894 t de secară în sumă de 15,2 mil. lei, însă la contul Fondului Social au fost achitați doar 3,0 mil. lei. La crearea situației a contribuit și activitatea insuficientă a aparatului Fondului Social, care practic s-a redus numai la încheierea contractelor-tip cu gospodăriile agricole beneficiare. Profitînd de aceasta, unele gospodării, în cazul vînzării secarei contra bani, au preferat să achite alte datorii (colhozul "Cașcalia", Căinari, vînzînd secara, nu s-a achitat cu Fondul Social, dar a achitat creditul acordat de către "Agroindbank").

O bună parte din secara primită a fost transportată de către agenții economici la CPC din Bender. Cu toate că această zonă nu a suferit de pe urma secetei și nu are relații economice cu Republica Moldova, Comisia guvernamentală, la insistența Ministerului Agriculturii și Alimentației și DPC, a inclus acest combinat în lista sinistraților pentru acordarea ajutoarelor care, contractînd cu Fondul Social, a primit 7947 tone de secară în sumă de 1,6 mil. lei, achitînd doar 393 mii lei.

CPC din Bender, fără consimțămîntul Fondului Social, i s-au livrat 8962 tone de grîu umanitar, neindicîndu-se în contract prețul, suma și termenul de achitare cu Fondul Social. CPC din Bender n-a asigurat nici o achitare.

Guvernul Republicii Moldova în anii 1994-1996 a beneficiat de trei ajutoare financiare (granduri),

acordate de Guvernul Olandei, în sumă de 20 mil. guldeni olandezi, însă Ministerul Finanțelor nu a prezentat nici un document oficial, adoptat de către organele responsabile privind valorificarea grandului olandez. Nu au fost prezentate nici dările de seamă despre achitățile și plățile efectuate din aceste granduri.

Între timp Agenția pentru Restructurarea Întreprinderilor și Asistență (ARIA) a utilizat contrar destinației pentru plata muncii, achitățile cu Fondul Social, remunerarea consultantilor străini, procurarea echipamentului, arenda încăperilor, reparație, organizarea seminarelor, conferințelor, procurarea rechizitelor de birou, cheltuieli de deplasări, achitarea serviciilor de telecomunicație 1092,8 mii lei, ori 46 la sută din suma transferată.

Conducerea Agenției pentru Restructurarea Agriculturii, primind suma de 250 mii dolari SUA (1188,7 mii lei), a utilizat pentru remunerarea muncii, procurarea autovehiculului "Toyota-Ruver", reparația oficiilor, procurarea mobilei și a tehnicii de calcul etc. 618,1 mii lei, sau 52% din suma transferată, neasigurând, totodată, executarea cheltuielilor prevăzute în devizul aprobat de către președintele Consiliului de observatori, viceprim-ministrul dl V.Bulgari. Fiind prevăzuți pentru reparația oficiului 92 mii lei, real s-au cheltuit 184,5 mii lei, supracheltuindu-se 92,5 mii lei.

Din 200 mii dolari SUA (900 mii lei), primiți de Secretariatul Consiliului Creditorilor de Stat, pentru remunerarea muncii, deplasări de serviciu, procurări și achiziții, cheltuieli de gospodărie au fost utilizați 398,9 mii lei, ori 43% din suma transferată (inclusiv remunerarea muncii - 38%).

Valorificarea neeficientă și incorectă a grandului de 20 mil. guldeni olandezi a fost posibilă în rezultatul lipsei de control la Ministerul Finanțelor a datelor referitor la primirea, distribuirea și utilizarea ajutoarelor financiare.

Creditele acordate Guvernului Republicii Moldova de către Guvernul Federației Ruse la 28 mai 1993 în mărime de 50 miliarde rub. și 40 miliarde rub. au fost utilizate neeficient, aducând prejudicii statului.

Astfel, creditul în sumă de 50 miliarde rub. a fost acordat Guvernului Republicii Moldova de către Guvernul Federației Ruse în urma semnării de către ambele guverne a "Acordului privind creditul de stat destinat procurării în anul 1993 a mărfurilor". Proiectul acestui Acord a fost elaborat de Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor fără o analiză economico-financiară a condițiilor de rambursare a creditului, fapt ce a condus la pierderi neîntemeiate. Deși în Acord era prevăzută achitarea trimestrială a dobânzii aferente, plata trebuia să fie efectuată la nivelul LIBOR plus 1 la sută anual pentru depozitul de șase luni în loc de trei. Ca rezultat, bugetului de stat i s-au cauzat pierderi de 60,6 mii dolari SUA la achitarea dobânzii.

Un credit de 40,0 miliarde RUR a fost format în rezultatul activității comercial-economice dintre agenții economici din Republica Moldova și Federația Rusă pe parcursul anilor 1992-1993, ca urmare a evaluării soldurilor conturilor corespondente reciproce ale băncilor ambelor țări. Însă Comisia guvernamentală pentru reglementarea operativă a chestiunilor legate de achitări reciproce între țările din zona rublei (dl V.Cunev) a activat nesatisfăcător, purtând și un caracter formal. Doar la prima etapă au avut loc șase ședințe ale acestei comisii, hotărîndu-se efectuarea transferurilor în Rusia în sumă de circa 36 miliarde ruble; paralel, Banca Națională trebuia să înfăptuiască transferuri de circa 22 miliarde ruble. Cu toate acestea, fără decizia comisiei, Banca Națională a înfăptuit transferuri de cel puțin 4,0 miliarde rub., contribuind astfel la creșterea datoriei statului.

În rezultatul îndeplinirii nesatisfăcătoare a obligațiilor, prevăzute de Acordurile încheiate, de către Comisia guvernamentală (dl V.Cunev), Ministerul Finanțelor (dna C.Melnic, dl O.Crasnojon), Banca Națională (dl L.Talmaci), S.A. "Moldovatransgaz" (dl V.Coțiubinskii), pe parcursul valorificării creditelor de 40,0 și 50,0 miliarde rub., bugetului de stat i-au fost cauzate pierderi în sumă de peste 8,7 mil.dolari SUA.

Încălcări analogice pe diferite aspecte ale legislației au fost depistate în urma efectuării controlului și asupra valorificării creditului în sumă de 30 mil. dolari SUA, acordat Corporației "Vininvest" S.R.L. de către BERD, și creditului extern de 9,4 mil. DEM, acordat Ministerului Sănătății pentru procurarea utilajului medical.

S.A. "Basa-Farm", anterior Asociația "Moldova-Farm" (dl I.Rîbac) în perioada anilor 1992-1997, beneficiind de trei credite externe și de un credit intern, acordate în baza garanției de stat, nu a asigurat valorificarea eficientă și fără pierderi a acestora. Astfel, împrumutul

de 6,35 mil. ECU, acordat din contul Comunității Economice Europene (CEE), a fost valorificat irațional, societatea admițând pierderi în sumă de 211,7 mii lei (medicamente cu termenul expirat).

Cu consimțământul Ministerului Finanțelor, rambursarea completă a împrumutului și a dobânzii a fost efectuată de societate în mărime de numai 10,0 mil. lei, adică doar 21% din suma de 48,3 mil. lei (6,35 mil. ECU cu dobânda respectivă), achitată de Ministerul Finanțelor către CEE, cauzele principale fiind devalorizarea rapidă a monedei naționale, realizarea medicamentelor la prețuri mai reduse decât cele de import.

Pentru procurarea medicamentelor din împrumutul în mărime de 5,1 mil. dolari SUA, acordat de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD), a fost organizat un tender internațional și încheiate contracte privind procurarea medicamentelor. Însă condițiile impuse de Ministerul Finanțelor au fost dezavantajoase comparativ cu cele acordate de BIRD, fapt ce a dus la majorarea prețurilor de realizare a medicamentelor, influențând negativ și asupra stării financiare a asociației. Astfel, datoria societății pentru acest împrumut a fost apreciată la 28,24 milioane lei, însă odată cu creșterea cursului dolarului s-a majorat și această sumă. Achitând în anul 1996 suma de 3,6 mil. lei (912,5 mii dolari SUA) din principalul creditului, apreciat inițial la 19,4 mil. lei (5,1 mil. dolari SUA), societatea de fapt a rămas datoare Ministerului Finanțelor cu 19,36 mil. lei (4174,6 mii dolari SUA), achitând practic doar creșterea datoriei provenite în urma schimbului de curs valutar. Totodată, plătind în anii 1995-1997 dobânda în mărime de 7,2 mil. lei (1586,8 mii dolari SUA), depășind cu mult suma prevăzută inițial, la 01.11.97 societatea mai datora încă 2,12 mil. lei (474,5 mii dolari SUA), iar penalitățile calculate de Ministerul Finanțelor au alcătuit 2,8 milioane dolari SUA. În total, după achitățile efectuate, datoria societății față de minister constituia 7,42 mil. dolari SUA. Ca rezultat, Parlamentul Republicii Moldova a elaborat Hotărârea nr. 1328-XIII din 26.09.97, conform căreia Ministerul Finanțelor trebuie să reducă suma penalităților, precum și a diferenței de curs pentru datoriile neachitate de instituțiile medicale finanțate din buget.

Însă din vina fostei conduceri a societății (dl I.Rîbac), care n-a întreprins măsuri eficiente pentru realizarea medicamentelor, la 01.11.97 au rămas în stoc preparate farmaceutice în sumă de 3,1 milioane lei (10%), dintre care cu termenul expirat - 1,9 milioane lei (6%), care urmează a fi lichidate și trecute la pierderi.

Din medicamentele în sumă de 4,8 miliarde lei românești, procurate din contul creditului acordat de Guvernul României, au rămas nerealizate (la 01.11.97) - 565,4 mii lei moldovenești, inclusiv cu termenele expirate - 555,5 mii lei (pierderi directe cauzate statului). Până în prezent rambursarea acestui credit practic n-a început, cu toate că termenul de achitare a expirat încă în anul 1996. Soldul nerambursat alcătuiește 12,3 milioane lei moldovenești, care urmează să fie achitat prin decontări reciproce între bugetul de stat și bugetele locale.

Neefectiv a fost utilizat și creditul intern în sumă de 4 milioane lei, acordat societății pentru procurarea medicamentelor de către BC "Moldova-Agroindbank" în baza garanției Guvernului din 22.05.95, eliberată de Ministerul Finanțelor. Circa 50 la sută din acest împrumut a fost utilizat nelegitim pentru creditarea fără dobândă a firmei particulare "Farmacomî S.R.L.", iar cheltuielile pentru deservirea acestei părți a creditului (convertirea banilor și plata dobânzii) în sumă de 239 mii lei au fost suportate de Societatea "Basa-Farm". De menționat că rambursarea creditului în sumă de 4478 mii lei a fost asigurată de către Ministerul Finanțelor prin decontări reciproce cu BC "Moldova-Agroindbank" din contul impozitelor pe venit ale băncii.

Creditele externe și interne, acordate societății în baza garanțiilor de stat, au fost valorificate și rambursate cu încălcări flagrante, în lipsa unui control eficient din partea Ministerului Finanțelor (responsabil de garanțiile eliberate), fapt ce a dus la achitarea datoriilor de 41,9 mil. lei din contul statului (prejudiciu), dintre care 2,66 mil. lei - pierderi directe în urma expirării termenelor de valabilitate a medicamentelor, iar 239 mii lei - dobânda achitată din contul bugetului pentru utilizarea unei părți a creditului de către firma particulară "Farmacomî S.R.L."

În procesul de etatizare, privatizare și acționării Combinatului de pâine din Chișinău au fost comise un șir de încălcări flagrante ale legislației ce reglementează aceste procese.

Întreprinderea de Stat Combinatul de pâine Chișinău a trecut la relațiile de arendă în anul 1991.

În anul 1993, în legătură cu adoptarea Legii cu privire la arendă, contractul de arendă a fost reînnoit. În urma reorganizării întreprinderii de arendă în societate pe acțiuni în anul 1995s-a format S.A. "Franzeļuța" cu proprietate mixtă(56% - proprietate de stat, 44% - proprietate privată, inclusiv 30% - produsul de arendă).

Astfel, într-o perioadă de activitate de 3,5 ani în condiții de arendă (în timpul scăderii volumului de producție și a măririi prețului de cost) a fost obținut produsul de arendă în mărime de 30% din capitalul statutar al societății pe acțiuni.

Prin controlul corectitudinii respectării legislației în vigoare în procesul de pregătire și privatizare a S.A. "Franzeļuța"s-au depistat încălcări ale legislației care reglementează procesul de privatizare. Ca rezultat, cota-parte a statului a fost neîntemeiat diminuată, iar cea a colectivului de arendă neîntemeiat majorată.

Astfel cota colectivului de arendă (produsul de arendă), introdusă în capitalul statutar al S.A. în sumă de 10,5 mil.lei, nu este argumentată.

Estimarea patrimoniului a fost efectuată fără inventarierea lui, evaluarea bunurilor s-a înfăptuit contrar intereselor statului, nerespectându-se art.10 din Legea cu privire la privatizare nr. 627 din 4 iulie 1991.

În procesul de reorganizare a întreprinderii de arendă în societate pe acțiuni nu a fost respectat art.19 din Legea cu privire la arendă nr.861 din 14.01.92. Astfel, patrimoniul de stat transmis în arendă nu a fost întors în mărimea inițială.

Arenda stabilită nu a permis restabilirea valorii restante a fondurilor fixe arendate.

S-a stabilit că valoarea estimativă a bunurilor de stat introduse în capitalul statutar al societății pe acțiuni, exprimate prin fonduri fixe, a fost diminuată cu suma de 932,3 mii lei.

Concomitent cu diminuarea cotei statului cota colectivului de arendă la compartimentul fonduri fixe a fost neîntemeiat majorată cu 317,1 mii lei.

Diminuarea cotei statului la compartimentul "construcții nefinisate" constituie suma de 214 mii lei, respectiv valoarea estimativă a produsului de arendă, exprimat prin compartimentul "construcții nefinisate", a fost neîntemeiat majorat cu 2631,7 mii lei. Reorganizarea întreprinderii de arendă în societate pe acțiuni s-a efectuat în contradicție cu prevederile art.15 p.2 din Legea cu privire la societățile pe acțiuni nr.847 din 31.01.92.

În perioada supusă controlului conducerea S.A."Viorica-Cosmetic" nu a asigurat dirijarea efectivă și rațională a patrimoniului statului aflat în gestiunea întreprinderii (cota statului în fondul statutar - 96,19 %).

În anul 1996 comparativ cu a.1995 volumul de producție în expresie naturală s-a micșorat cu 45,6%, în expresie valorică - cu 40,1%, volumul de realizare - cu 11,8%, beneficiul de bilanț a scăzut de la 2287 mii lei pînă la 617 mii lei (cu 73%); a crescut considerabil prețul de cost al producției fabricate, iar rentabilitatea medie a producției s-a redus de la 31,7% pînă la 8%, nivelul utilizării capacităților de producție s-a micșorat de la 37,8% pînă la 20%. Activitatea de producție a societății în prima jumătate a anului 1997 a continuat să se înrăutățească, întreprinderea încheind această perioadă cu pierderi de bilanț în mărime de 256,5 mii lei. La 01.07.97 datoriile față de buget au alcătuit 4,0 milioane lei, față de Fondul Social - 1,5 milioane lei, datoriile debitoare au atins nivelul de 1,6 milioane lei, inclusiv pentru producția finită - 1,1 milioane lei, volumul valutei nerepatriate constituind 0,9 milioane lei.

Conducerea societății (dl M.Bolohan, dnele V.Șevciuc, V.Rasneanskaia) în perioada supusă controlului intenționat au neglijat obligațiunile societății față de buget și Fondul Social. Nivelul operațiilor barter se află în creștere continuă și a atins 84%. În cazul livrării producției contra bani, decontările se efectuează în numerar, prin casa întreprinderii, fără introducerea lor în bancă. În perioada supusă controlului în casa societății au fost încasați 2 milioane lei, care, fără a fi depuși pe contul bancar, au fost utilizați pentru necesitățile curente de activitate a întreprinderii (remunerarea muncii, procurarea materialelor de producție și a combustibilului, finanțarea deplasărilor etc.). În anii 1995-1996 o parte însemnată din venitul de realizare a filialelor societății, amplasate în C.S.I., a fost încasată pe loc, în numerar, de către diferiți reprezentanți ai societății și utilizată pentru diferite plăți în țările de reședință a filialelor, parțial introdusă în casa societății. Numai de la filialele amplasate pe teritoriul Rusiei în această perioadă au fost încasate în numerar 102 milioane ruble rusești. În anul 1995, prin excluderea contului bancar, au fost

efectuate decontări reciproce în sumă de 11,7 milioane lei, cu partenerii economici.

Asupra activității S.A. "Viorica-Cosmetic" a influențat negativ ruperea relațiilor economice directe cu furnizorii tradiționali de materie primă și trecerea la aprovizionarea prin intermediul diverselor firme private, care are ca rezultat mărirea considerabilă a prețului de achiziționare a materiei prime. La 09.11.95 societatea a primit două partide de spirt de la Combinatul de zahăr și spirt din or. Rîbnița (furnizor tradițional al acestei materii prime). Costul 1 dal de spirt primit direct de la combinat a fost de 23,35 lei, iar costul 1 dal de spirt primit de la același combinat, dar prin intermediul firmei "Inessa" a fost de 43,32 lei, adică practic s-a dublat. Efectuarea unei tranzacții de procurare a spirtului de la Uzina biochimică din Bender cu participarea structurilor private "Industrialno-Tehnologhiceskii Tentr" (Moscova), "Nivel" (Chișinău) a dus la majorarea costului de achiziționare de la 59,1 mii lei pînă la 144 mii lei, adică cu 84,8 mii lei (cu 143,5%).

Achiziționarea materiei prime, mai ales a spirtului, care este unul din cei mai scumpi componenți de producție, se făcea în baza contractelor semnate din partea societății în majoritatea cazurilor de directorul general dl M. Bolohan și prim-vice-directorul, inginerul-șef dl V. Romaniuc, fără efectuarea unui studiu al prețurilor, în condiții dezavantajoase pentru societate.

Semnificative în acest plan sînt tranzacțiile efectuate de societate în baza contractelor semnate de dnii M. Bolohan și V. Romaniuc cu firma "Inessa", care în anii 1995-1996 a fost unul din intermediarii principali de furnizare a spirtului de la Combinatul de zahăr și spirt din Rîbnița. Prețul 1 dal de spirt furnizat societății în anul 1995 (5150 dal) și în 1996 (7021 dal) a fost majorat comparativ cu prețurile de pe piața republicii cu 30-40%, iar societatea a suportat cheltuieli suplimentare la achiziționarea spirtului în sumă de 190 mii lei.

În contul achitării spirtului societatea furniza firmei "Inessa" producție finită de parfumerie și cosmetică. La determinarea costului acestei producții nu erau utilizate prețurile în vigoare, ci niște prețuri calculate cu încălcarea prevederilor actelor normative în vigoare, care erau aproximativ de 2 ori mai mici, iar în unele cazuri și mai joase decît cheltuielile de producție. În total, în anii 1995-1996, venitul ratat de la realizarea producției finite firmei "Inessa" la prețuri neîntemeiat diminuate a alcătuit 436,8 mii lei, inclusiv pierderile directe de la utilizarea prețurilor de realizare mai mici decît prețul de cost - 209,9 mii lei. La indicațiile dlor M. Bolohan și V. Romaniuc de la firma "Inessa" a fost procurată o partidă de apă de colonie "Alușta" și "Junior-Turbo" la prețul de 41,7 mii lei, care anterior i-a fost realizată firmei cu 26,8 mii lei, adică societății i-au fost cauzate pierderi în sumă de 14,9 mii lei.

Cu toate că după procurarea producției de la S.A. "Viorica-Cosmetic" proprietar al mărfii era firma "Inessa", în cazurile cînd această producție era exportată din Moldova, perfectarea documentelor vamale era efectuată de societate, deoarece firma "Inessa" n-a fost și nu este amplasată pe adresa juridică indicată în contracte, nu era înregistrată în organele fiscale și la Camera Înregistrării de Stat, nu dispunea de cod fiscal. Începînd cu luna mai 1995, de cînd a început conlucrarea cu S.A. "Viorica-Cosmetic", pe conturile bancare ale firmei "Inessa", deschise în or. Chișinău, n-au fost înfăptuite nici un fel de operații bancare.

Cazuri de diminuare a prețurilor de realizare a articolelor de parfumerie și cosmetică față de prețurile în vigoare la societate au mai avut loc și la efectuarea tranzacțiilor în baza contractelor semnate de dnii M. Bolohan și V. Romaniuc cu firmele "Elga" (Chișinău), "Vels" (Chișinău), "Afet" (Sankt-Petersburg), "Acord-Invest" (Chișinău) ș.a.

Suma totală a veniturii ratat de la diminuarea prețurilor pe anii 1995-1996 a alcătuit 1111,4 mii lei, inclusiv pierderile de la realizarea producției la prețuri mai joase decît prețurile de cost ale ei - 453,6 mii lei.

La determinarea prețurilor pentru agenții economici sus-numiți nu s-a respectat Regulamentul cu privire la modul de reglementare a prețurilor (tarifelor) la producția și serviciile agenților economici monopolști, care prevedea aplicarea uniformă a prețurilor față de toți cumpărătorii producției finite (p.2.12).

Supportînd pierderi considerabile de la diminuarea prețurilor la producția realizată prin structurile intermediare peste hotarele republicii, totodată S.A. "Viorica-Cosmetic", încălcînd modalitatea de elaborare și aprobare a prețurilor la mărfurile monopoliste realizate pe piața republicii, a majorat aceste prețuri și a obținut un venit nelegal, conform actului de control al Departamentului Control Financiar și Revizie din 21.03.97, în sumă de 369,7 mii lei. Din vina conducerii

acestui Departament, actul n-a fost examinat și suma respectivă n-a fost încasată în buget pînă în prezent.

S.A. "Viorica-Cosmetic" suportă pierderi și de la executarea altor contracte necalitative. În iunie 1996 dl M.Bolohan a încheiat un contract cu firma franceză "Aroma-France", care, printre altele, prevedea furnizarea de către S.A. "Viorica-Cosmetic" acestei firme și a uleiului de mentă în sumă de 58,6 mii USD. În legătură cu faptul că contractul încheiat nu stipula toate condițiile de apreciere a calității materiei prime furnizate din Moldova și modul de rezolvare a divergențelor apărute, firma franceză, după primirea uleiului de mentă, în mod unilateral, a micșorat conținutul mentolului în ulei de la 40%, apreciat de laboratorul societății, pînă la 35%, iar prețul de furnizare - de la 12 USD pentru 1 kg pînă la 5 USD, respectiv suma totală a contractului - de la 67,5 mii USD pînă la 34,4 mii USD. Venitul ratat de la efectuarea acestei tranzacții pentru S.A. "Viorica-Cosmetic" a alcătuit 34,1 mii USD.

Prin intermediul firmei "Parfumex" (Moscova) sînt acumulate o parte din datoriile debitoare formate pe teritoriul Rusiei, care apoi parțial sînt utilizate de această firmă la procurarea materiei prime pentru S.A. "Viorica-Cosmetic". Lipsa de contracte directe cu firmele străine de aprovizionare cu materie primă generează majorarea cheltuielilor de achiziționare, deoarece firma "Parfumex", pentru serviciile de intermediar, încasează 12% din suma tranzacțiilor efectuate.

Din cauza încheierii unor contracte de livrare a producției finite cu un șir de agenți economici, fără studierea situației financiare a acestora, fără existența unor garanții financiare pentru eliberarea în prealabil a producției, au fost admise cazuri de sustragere pe o perioadă îndelungată a mijloacelor circulante în datorii debitoare. În așa mod, prim-vice-directorul general, inginerul-șef dl V.Romaniuc a încheiat un contract cu Întreprinderea individuală "Gusakov și K" (or.Kerci) în baza căruia acestei întreprinderi i-au fost livrate fără plată, în prealabil, articole de parfumerie și cosmetică în sumă de 33,1 mii lei. În prezent întreprinderea nominalizată, neachitîndu-se cu societatea, este recunoscută falită. Din anul 1995 și pînă în prezent pentru producția primită nu s-au achitat firmele "GIS" (Galițino-2) - 10 mii lei, S.R.L. "Ciaika" (Iaroslavli) - 23,3 mii lei, S.A. "Djulia" (Moscova) - 59,9 mii lei. Ultima firmă, după primirea producției, se eschivează de la achitare, iar conducerea ei se ascunde. Măsurile întreprinse de conducerea S.A. "Viorica-Cosmetic" prin intermediul organelor de drept ale Rusiei pînă la încheierea controlului nu au rezolvat problemele achitării pentru producția furnizată. Datoriile debitoare ale agenților economici de peste hotarele republicii față de S.A. "Viorica-Cosmetic", formate în anii 1994-1995, alcătuiesc 495 mii lei.

Din vina fostului contabil-șef dna V.Șevciuc și a șefului secției de desfacere dl Iu.Volcov (executor T.Grebeniuk), care nu au controlat intrarea banilor pe conturile bancare respective, a fost permisă livrarea producției de parfumerie și cosmetică în sumă de 80,0 mii lei prin intermediul S.A.T.Î. "Parfum" (Murmansk) unei firme din Sankt-Petersburg. În rezultatul măsurilor întreprinse de conducerea S.A.

"Viorica-Cosmetic" reprezentantul S.A.T.Î. "Parfum" dl Petrenko, care pentru a primi producția a prezentat un set de documente bancare falsificate, a fost reținut de organele de drept ale Republicii Moldova și, pentru efectuarea cercetărilor necesare, a fost predat Comisariatului de poliție Buiucani, mun.Chișinău. După achitarea parțială a datoriei (3,0 mii USD) dl Petrenko a evadat, iar partea neachitată a datoriei în mărime de 66,5 mii lei nu poate fi încasată, deoarece firmele pe care le reprezenta dl Petrenko nu există.

La efectuarea tranzacției cu firma "El-Petrus"(Albania) a fost încălcată ordinea stabilită de perfectare a documentelor privind furnizarea unui lot de articole de parfumerie și cosmetică. Pentru acest lot de producție au fost perfectate două seturi diferite de documente, unul din care conținea costul real al producției, al doilea - pentru efectuarea procedurilor vamale de export-import cu costul producției diminuat de 6 ori (11,9 mii USD și 2,0 mii USD). Banii pe acest lot au fost introduși pe contul societății în numerar de către casierul societății dna N.Durakova. Cu toate că furnizarea producției a avut loc în cantitățile și la prețurile prevăzute de contract, pe cont au fost introduși cu 200 USD mai puțin.

O parte din persoanele cu funcții de răspundere din cadrul aparatului de conducere al S.A. "Viorica-Cosmetic", sînt fondatori și colaboratori ai diferitor întreprinderi private și, folosindu-se de posibilitățile care le au ca persoane cu funcții de răspundere în cadrul societății, încheie și efectuează diferite tranzacții între aceste firme private și societate, dezavantațoase pentru S.A. "Viorica-Cosmetic".

Cu S.R.L. "Fion", fondator al căreia este juristul S.A. "Viorica-Cosmetic" dl I.Begleț, iar

în calitate de contabil-șef activa paralel fostul contabil-șef al societății dna V.Șevciuc, a fost încheiat contractul din februarie 1995, conform căruia S.A. "Viorica-Cosmetic" contra plății preventive și achitărilor reciproce trebuia să furnizeze articole de parfumerie și cosmetică în sumă de 100,0 mii lei.

Neefectuând în contul acestui contract nici o plată preventivă, S.R.L. "Fion" a primit producție în sumă de 75,8 mii lei. În contul stingerii acestei datorii S.R.L. "Fion" a livrat S.A. "Viorica-Cosmetic" un lot de tapete la prețuri majorate cu 18,8 mii lei (36,2 - 17,5), iar o parte de datorii - în mărime de 6,1 mii lei a fost stinsă neîntemeiat în rezultatul unor manipulări cu înscrierile contabile efectuate în evidența contabilă a S.A. "Viorica-Cosmetic" de către dna V.Șevciuc. Pe parcursul controlului dl I.Begleț a refuzat să dea lămuriri asupra tranzacției nominalizate și s-a concediat de la S.A. "Viorica-Cosmetic".

Fără nici un fel de argumentări documentare, în anul 1995 dna V.Șevciuc a transferat de la contul bancar al S.A. "Viorica-Cosmetic" 15,1 mii lei la contul firmei "Vioplast", proprietari ai căreia în mărime de 87,5% sînt persoane private, inclusiv directorul general și prim-vicedirectorul general, inginerul-șef al S.A. "Viorica-Cosmetic" dnii M.Bolohan (16,3%) și V.Romaniuc (16,3%). Dnii M.Bolohan și V.Romaniuc, folosindu-se de faptul că sînt și conducătorii S.A. "Viorica-Cosmetic" și ai firmei "Vioplast" (dl V.Romaniuc - șeful Consiliului directorilor, dl M.Bolohan - membru al acestui consiliu), de unde primesc salarii și dividende (în perioada 1995 - I jumătate a anului 1997 cîte 31,2 mii lei), în perioada supusă controlului au efectuat între aceste întreprinderi un șir de tranzacții avantajoase pentru firma "Vioplast" și dezavantajoase S.A. "Viorica-Cosmetic". Firma "Vioplast" totalmente este amplasată pe teritoriul societății, utilizează încăperile și capacitățile de producție ale acesteia contra unor tarife simbolice de arendă. Pentru arenda utilajului tehnologic în sumă de 469,5 mii lei (în prețurile anului 1994), firma "Vioplast" a plătit anual arenda în sumă de 2,3 mii lei, pe cînd numai uzura anuală alcătuiește 36,7 mii lei. În perioada 1995 -I jumătate a anului 1997 diferența dintre uzura calculată și arenda luată la decontări a constuit 83,8 mii lei. Plata neachitată pentru arendarea încăperilor a alcătuit în această perioadă 20,4 mii lei.

La prețuri simbolice sînt achitate și alte servicii acordate de societate.

Conform contractelor încheiate, S.A. "Viorica-Cosmetic" trebuie să asigure firma "Vioplast" cu materie primă necesară, încăperi de producție, utilaj tehnologic, apă, căldură, aer comprimat, energie electrică, servicii de canalizare, fiind totodată și unicul cumpărător al producției finite.

La utilizarea nerațională și neefectivă a proprietății statului aflate în gestuinea S.A "Viorica-Cosmetic" și la obținerea de venituri de către structurile private de la exploatarea acestei proprietăți prin intermediul societății nominalizate contribuie și acel fapt că reprezentantul statului în această societate economică, șeful Direcției centrale pentru industria alimentară a MAA dl V.Buligac, în schimbul salarizării d-lui, practica autoînlăturat de la participarea în dirijarea patrimoniului de stat. Salarizarea dlui V.Buligac în S.A. "Viorica-Cosmetic" contravine prevederilor legislației în vigoare, și de aceea banii primiți de dl V.Buligac de la această societate (la momentul controlului - 6,0 mii lei) trebuie restituiți în casă ori la contul societății.

Încalcînd prevederile Legii contabilității, conducerea S.A. "Viorica-Cosmetic" (dl M.Bolohan, dnele V.Șevciuc, V.Rasneanskaia) n-au asigurat veridicitatea dărilor de seamă contabile, neincluzînd în balanța societății balanțele filialelor. Din lipsa de control (dl M.Bolohan) filialele societății (9), înregistrate ca persoane juridice pe teritoriul Rusiei și Ucrainei, nu prezintă fondatorului nici un fel de dări de seamă, prevederile regulamentelor filialelor sînt neglijate atît de conducătorii acestora, cît și de colaboratorii aparatului central al societății. În perioada supusă controlului asupra activității filialelor n-a fost efectuată nici o revizie financiară. La 01.07.97 datoriile filialelor față de fondator (S.A.) pentru producția de parfumerie și cosmetică primită alcătuiau 318,6 mii lei, ori 17% din datoriile pentru producția finită. Sînt admise cazuri de stingere neîntemeiată a datoriilor filialelor față de societate. În luna aprilie 1997 filiala din or.Breansk (Rusia), în contul mărfii primite anterior de la societate, furnizează pe lîngă alte mărfuri și 15 denumiri de articole de parfumerie și cosmetică produse de societate, inclusiv 3 denumiri anterior livrate de societate unor structuri private. Dacă pe aceste 3 poziții marfa livrată costa 29,8 mii lei, atunci la returnare această marfă, în baza autorizației semnate de dl M.Bolohan, a fost

apreciată în sumă de 56,2 mii lei, adică pierderile directe ale societății au alcătuit 26,4 mii lei.

Din lipsă de control sînt admise multiple cazuri de neachitare cu procurile eliberate. La momentul controlului erau neachitate 170 de procuri, inclusiv din anul 1996 - 113 (ori 24% din procurile eliberate în acest an). Într-un șir de cazuri înscrierile contabile se efectuează în lipsa documentelor justificative.

O parte din cheltuieli se înfăptuiesc în lipsa surselor de finanțare, ce generează sustragerea mijloacelor circulante de la finanțarea producției. La 01.07.97 cheltuielile fondurilor de consum neacoperite cu sursele financiare respective au alcătuit 640,9 mii lei.

O parte din bunurile materiale sînt luate în evidența contabilă la niște prețuri simbolice, ori evidența contabilă a acestora lipsește. Inventarierea efectuată la finele a.1996 a depistat lipsa a 486 kg de uleiuri de parfumerie, costul total al cărora, conform evidenței contabile era de numai 0,73 lei. La depozitul de compoziții aromatice se păstrau 105,5 kg de ulei de levănțică cu costul total de 5,28 lei, 147 kg - cu costul total de 32,55 lei; 17 kg de ulei de trandafir natural - cu costul de 20,1 lei, 17 kg - cu costul de 135,5 lei, 1348,7 kg de ulei de salvie - cu costul total de 242,7 lei; 168 kg de ulei eteric de trandafir - cu costul total de 926,7 lei. Fără apreciere în expresie valorică, la acest depozit se păstrau 154 kg de ulei de levănțică și 98 kg de ulei de salvie.

Fără nici un suport juridic, în legătură cu expirarea termenelor de utilizare, de la cumpărători sînt returnate cantități însemnate de articole de parfumerie și cosmetică. Numai în perioada 1996 - I jumătate a anului 1997 au fost returnate 283,9 mii unități de asemenea articole. Lipsește evidența valorică a mărfii returnate.

Societății pe acțiuni de tip închis (S.A.T.Î.) "Fondul Mitropoliei", fondată de Mitropolia Chișinăului și a întregii Moldove și mănăstirea "Țigănești", la o lună după înregistrare i-au fost acordate de Parlament înlesniri fiscale. Suma acestor înlesniri trebuia să fie utilizată la construcția, restaurarea și reparația edificiilor de cult și mănăstirilor ce prezintă valoare culturală și sînt incluse în Registrul monumentelor ocrotite de stat.

Legea bugetului de stat pe anul 1996 nu prevedea scutirea S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" de plata TVA pentru mărfurile importate. Încălcînd art.26 din această lege și art.7 din Legea privind bazele sistemului fiscal, Comisia parlamentară pentru buget și finanțe, prin scrisoarea sa, de comun acord cu ministrul finanțelor dl V.Chițan, scutește S.A.T.Î. de plata în buget a TVA pentru mărfurile importate, în baza căreia șeful Inspectoratului Fiscal Principal de Stat dl I.Prisacari a dat indicație I.F.S. pe mun.Chișinău să scutească S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" de plata TVA pentru volumul mărfurilor importate. Astfel, bugetul de stat a suportat pierderi suplimentare în mărime de 3340,4 mii lei.

Documentele de constituire a S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" prevăd peste douăzeci de tipuri de activitate, dar nici unul din ele nu se referă la scopurile prevăzute de lege, adică la construcția, restaurarea și reparația edificiilor de cult.

"Fondul Mitropoliei", dispunînd de surse fiscale, n-a luat măsurile necesare pentru acumularea acestor mijloace în scopurile prevăzute, însă a început să se ocupe de un singur tip de activitate - prestarea serviciilor de intermediar diverselor firme privind importarea fără taxe vamale și fără impozite a mărfurilor.

Timp de 10 luni ale anului 1996 S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" (mai precis prin intermediul ei) a importat mărfuri (produse alimentare de import, automobile, tehnică de uz casnic, mărfuri-radio, benzină, motorină etc.) în sumă de 20,6 mil.lei. Suma totală a înlesnirilor fiscale pe 10 luni ale a.1996, obținute de S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei", a constituit 6,6 mil.lei.

Ordinea de formare a prețului de livrare a dat posibilitate ca de înlesnirile fiscale acordate să beneficieze nu S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei", ci așa structuri private ca S.R.L. "Fidesco", S.R.L. "Rodaj", S.A. "Acorex-Trading", S.R.L. "Elita-5", S.R.L. "Interforum-M", S.R.L. "Texcom", "Catalan" etc.

După cum denotă rezultatele contracontroalelor, o serie de cumpărători ai S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" inițial aveau contracte directe încheiate cu firme din țările străine pentru livrarea producției. După intrarea în vigoare a Legii bugetului de stat pe anul 1996, o parte din agenții economici s-au dezis de contractele directe cu partenerii străini în favoarea S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei", ulterior încheind cu aceasta contracte privind livrarea producției nominalizate mai sus.

Astfel, S.R.L. "Rodaj" inițial a încheiat cu firma austriacă "Velis LTD" un contract privind livrarea

automobilelor "VAZ" și în februarie 1996 a primit primul lot de 20 de unități de diferite modele, achitînd în buget toate taxele vamale și TVA pentru import. Din martie 1996 procurarea automobilelor de către firma "Rodaj" s-a înfăptuit prin intermediul S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei". Pînă în octombrie 1996 firma a primit prin intermediul S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" 245 automobile "VAZ" de diferite modele în sumă de 6205,9 mii lei. Întocmirea documentelor de importare a autovehiculelor prin S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" i-a permis firmei să nu plătească taxele vamale și TVA pentru import în suma totală de 1196,1 mii lei. În urma acestei afaceri firma "Rodaj" dispunea pe piața republicii de o situație economică mult mai avantajoasă în comparație cu alți importatori de automobile.

Pe parcursul anilor 1995-1996 S.R.L. "Fidesco" a importat mărfuri alimentare prin intermediul întreprinderilor cărora Parlamentul R.M. le-a acordat înlesniri fiscale. În anul 1995 "Fidesco" a importat mărfuri prin firma "Olimpic-Club". După intervenția Curții de Conturi și închiderea acestui canal nelegal de înlesniri, firma "Fidesco", din ianuarie 1996, a efectuat importarea produselor alimentare și altor mărfuri prin intermediul S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei", adică a utilizat un alt canal, pentru a se eschiva de la plata impozitelor. Președintele firmei "Bolid", or.Frankfurt-pe-Main (RFG), care livra marfă S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" și fondatorul principal al S.R.L. "Fidesco" - L.Zusman (54% din capitalul statutar), care cumpără această marfă de la S.A.T.Î., este una și aceeași persoană. Pînă în octombrie 1996 firma a primit prin intermediul S.A.T.Î. mărfuri în sumă totală de 6898 mii lei.

Întocmirea documentației pentru importarea produselor alimentare și altor mărfuri prin mijlocirea S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" i-a permis S.R.L. "Fidesco" să nu plătească taxele vamale și TVA pentru import în sumă totală de 2,2 mil.lei, fapt ce i-a creat întreprinderii condiții mult mai avantajoase în comparație cu alte întreprinderi similare.

S.A. "Acorex-Trading" este, conform ponderii, al treilea cumpărător al producției importate prin S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei". Din iunie pînă în septembrie 1996 S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" a livrat S.A. "Acorex-Trading" mărfuri - produse alimentare, bere, hrană pentru animale domestice, obiecte electrice de uz casnic și mărfuri-radio în sumă totală de 2397,1 mii lei. Procurarea acestei producții din țările străine prin intermediul S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" a dat posibilitate S.A. "Acorex-Trading" neîntemeiat să nu achite în buget taxele vamale în mărime de 554,8 mii lei (inclusiv pentru bere - 238,5 mii lei) și TVA pentru import - 373,3 mii lei, iar în total - 928,1 mii lei.

Pe parcursul anului 1996 S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" a fost supusă controlului atît de Departamentul Control Financiar și Revizie, cît și de secția control nr.3 a Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău.

Controlul de la Departamentul Control Financiar și Revizie a fost efectuat de către dl M.Boclaci în mod superficial, nefiind stabilite nici un fel de încălcări ale legislației în vigoare privind problema corectitudinii și plenitudinii evidenței înlesnirilor fiscale.

În urma controlului exercitat de inspectorul principal al secției control a sectorului nr.3 al Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun.Chișinău dl V.Goian s-a constatat ilegalitatea scutirii S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" de plata TVA pentru mărfurile importate și faptul că în evidența contabilă a S.A.T.Î. nu sînt înregistrate înlesnirile acordate, nu se creează un fond aparte și că aceste mijloace nu sînt acumulate la un cont special. Obținînd asemenea informație, nici Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun.Chișinău (dl Gh.Trocin), nici IFPS(dl I.Prisacari), nici Ministerul Finanțelor (dl V.Chițan) n-au luat măsuri pentru redresarea la timp a situației, asigurarea metodologică a evidenței contabile, neadmiterea folosirii contrar destinației a mijloacelor bugetare și neadmiterea pierderilor pentru bugetul de stat.

Încălcările comise la realizarea hotărîrii Parlamentului despre acordarea înlesnirilor fiscale S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" și utilizarea lor sînt o consecință a acordării înlesnirilor fiscale unor subiecți aparte ai antreprenoriatului în contradicție cu art.8 din Legea despre antreprenoriat și întreprinderi din 01.04.92 care prevede crearea de către stat pentru toți antreprenorii a condițiilor egale de drept și economice de gospodărire și cu art 5(1) din Legea privind limitarea activității monopoliste și dezvoltarea concurenței din 29.02.92 ce interzice adoptarea hotărîrilor orientate spre crearea condițiilor discriminatorii sau, invers, prielnice pentru activitatea unor subiecți aparte ai antreprenoriatului; depășirii atribuțiilor și împuternicirilor

de către unii factori de decizie, care a dus la tratarea liberă și necorectă, fără consimțământul Parlamentului, a art.26(8) din Legea bugetului de stat pe a.1996; neglijării legislației în vigoare și lipsei de principialitate și responsabilitate a ministrului finanțelor dl V.Chițan și șefului Inspectoratului Fiscal Principal de Stat dl I.Prisacari.

Societatea pe acțiuni "Vibroprigor" în cadrul fondării și privatizării a comis încălcări ale legislației în vigoare, ce reglementează procesele în cauză. Ca rezultat, cota statului în capitalul statutar al societății pe acțiuni formate în baza Întreprinderii de Stat "Vibroprigor" constituie doar 30 la sută.

E necesar de remarcat faptul că cota statului în capitalul statutar constituie tot imobilul, fondurile fixe și circulante ale Întreprinderii de Stat "Vibroprigor". Restul capitalului statutar s-a repartizat în felul următor: 67 la sută aparține cooperativei "Omega" care a introdus proprietatea intelectuală ce consta în elaborarea documentară a aparatului APD-01-2 (NONA-2); 3 la sută aparține concernului "Vias", care a introdus 20 de aparate pentru dializa peritoneală APD-01-2 (NONA-2) în valoare de 2,0 mil.lei.

Crearea S.A."Vibroprigor" cu capitalul mixt (de stat și privat) a fost efectuată contrar intereselor statului. Patrimoniul de stat, introdus în capitalul statutar în contradicție cu legislația în vigoare, nu a fost estimat la prețuri reale, diminuându-se considerabil cota statului în capitalul statutar al societății pe acțiuni. Astfel, valoarea unui metru pătrat de spațiu în clădirea blocului cu trei etaje cu suprafața de 2731,6 m² constituie 12,2 lei, pe când valoarea unui metru pătrat a unei asemenea încăperi în mun.Chișinău alcătuiește nu mai puțin de 900 lei; 5 automobile GAZ-52 (anul de producere 1989) au fost evaluate la prețuri de 174 lei fiecare etc.

Estimarea depunerilor cooperativei "Omega" (proprietatea intelectuală în sumă de 44,3 mil.lei) a fost efectuată prin calcule nejustificate, dubioase și introduse nelegitim în fondul statutar al S.A. "Vibroprigor" de însăși cooperativă în contradicție cu Legea cu privire la societățile pe acțiuni. Concomitent veridicitatea estimării proprietății intelectuale a cooperativei "Omega" nu poate fi justificată de Agenția de Stat pentru Protecția Proprietății Industriale.

Crearea S.A. "Vibroprigor" n-a ameliorat starea economico-financiară a întreprinderii în cauză, ci invers, a agravat-o, ceea ce o demonstrează indicii economici ai activității societății pe acțiuni în perioada după acționare. În prima jumătate a anului 1997 volumul de producție în prețuri curente s-a redus de 3 ori față de aceeași perioadă a a.1996, volumul de realizare (fără TVA) s-a micșorat de 1,7 ori, pierderile de la activitatea de bază la 01.07.97 au alcătuit 225,4 mii lei.

Controlul documentar-tematic asupra activității economico-financiare a depistat un șir de încălcări și abateri de la legislația în vigoare, pierderi neîntemeiate și folosirea irațională a patrimoniului S.A. "Vibroprigor".

Administrația Zonei Antreprenoriatului Liber "Expo-Business- Chișinău", fiind organul de administrare a Zonei libere, nu-și îndeplinește pe deplin sarcinile și funcțiile atribuite pentru atingerea scopurilor principale de dezvoltare social-economică a teritoriului zonei, atragerea capitalului și tehnologiilor străine în Republica Moldova, lărgirea producției mărfurilor și serviciilor de larg consum, precum și pentru asigurarea respectării legislației Republicii Moldova în Zona liberă.

Astfel, administrația zonei și rezidenții ei, beneficiind de înlesniri fiscale și vamale în sumă totală de 35,1 milioane lei, au efectuat investiții în infrastructura zonei numai de 8,6 milioane lei.

Din 8 tipuri de activitate au fost desfășurate doar 5, majoritatea rezidenților ocupându-se numai de comerț, dar nu și de producția mărfurilor de larg consum.

Nu se îndeplinește una din sarcinile și funcțiile principale ale administrației prevăzute în Regulamentul zonei - privind eliberarea certificatelor de proveniență a mărfurilor din zonă.

În baza Regulamentului cu privire la impunerea Zonei Antreprenoriatului Liber "Expo-Business- Chișinău" și rezidenților ei, aprobat de ministrul finanțelor (dl V.Chițan), Departamentul Controlului Vamal a eliberat importul mărfurilor în zonă de taxa pe valoarea adăugată și accize - facilități neprevăzute de Legile cu privire la Zona Antreprenoriatului Liber "Expo-Business- Chișinău" și Privind zonele antreprenoriatului liber. Numai pe parcursul perioadei 1 iunie 1996 - 1 mai 1997 administrația zonei și rezidenții ei au beneficiat de aceste facilități nelegitime în sumă de 25,9 milioane lei (taxa pe valoarea adăugată - 14,7 milioane lei, accize - 11,2 milioane lei).

Controlul Curții de Conturi a depistat încălcări și la unii rezidenți ai Zonei libere. Astfel, au fost stabilite micșorări neîntemeiate ale beneficiului impozabil cu 96,4 mii lei, în urma cărui fapt în buget nu s-a încasat impozitul pe beneficiu în sumă de 14,8 mii lei.

Casa de Comerț "Expo", din mijloacele bugetare de 200 mii lei, destinate pentru efectuarea lucrărilor de pregătire și organizare a expoziției, a utilizat contrar destinației pentru procurarea unui autoturism - 30,1 mii lei, pentru servicii de recalculare a fondurilor fixe - 1,5 mii lei și pentru premiera factorilor de decizie - 3,1 mii lei.

Contrar Legii cu privire la societățile pe acțiuni, Ministerul Economiei și Reformelor, în calitate de fondator, a declarat constituirea Societăților pe Acțiuni "Centrul internațional de expoziții "Moldexpo" și "Casa de Comerț "Expo", pe când unicul împuternicit să exercite funcțiile de fondator al societăților pe acțiuni este Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat. Statutele acestor societăți au fost aprobate cu capitalul statutar respectiv - 1274,6 mii lei și - 273,6 mii lei, sau cu 705,4 mii lei mai puțin decât activele lor (proprietatea statului), transmise gratuit. Totodată, după reevaluarea efectuată în baza Hotărârii Guvernului nr.30 din 16 ianuarie 1996, capitalul statutar al acestora constituia 10796,5 mii lei (C.I.E. "Moldexpo" - 7925,4 mii lei, iar C.C."Expo" - 12871,1 mii lei), ori cu 9248,3 mii lei (fără mijloacele circulante) mai mult decât cel inițial, care nu a fost revăzut de fapt. Totodată, conducerea acestor societăți este exercitată de directori desemnați de Ministerul Economiei (ca fondator) în lipsa adunării generale a acționarilor și comisiei de revizie.

Conducerea Academiei de Studii Economice (ASEM), la formarea și utilizarea mijloacelor speciale, provenite în marea majoritate în baza contractelor cu persoanele fizice și juridice pentru serviciile acordate la pregătirea specialiștilor în cadrul instituției, pe parcursul anilor 1994-1996 a comis un șir de încălcări financiare. S-au admis cheltuieli din contul unor măsuri prevăzute în devizul aprobat pentru efectuarea de fapt a altor măsuri nepreconizate.

În anul 1995 s-au supracheltuit la art.3 - 416,4 mii lei, la art.12 - 1835,2 mii lei etc., aceste sume nefiind prevăzute în devizul aprobat de Ministerul Învățământului.

Disponind de considerabile mijloace financiare libere, provenite pe baza contractelor și alocate din bugetul de stat, conducerea ASEM a admis cheltuieli neeficiente și nelegitime. Odată cu depunerea la depozit în Banca Socială a mijloacelor speciale provenite în baza contractelor, cu o dobândă de 30 la sută, conducerea ASEM a negociat creditele indicate de la aceeași bancă, însă la un procent de 35-38 la sută. Numai pentru creditele de 2,7 mil.lei, primite pe parcursul anului 1996 din contul mijloacelor speciale, s-a plătit dobânda bancară în sumă de 223,5 mii lei, cu 22,9 mii lei mai mult decât suma procentelor obținute de la depozitarea în același an a 2,9 mil.lei.

Conducerea ASEM a realizat unor colaboratori 3 unități de transport și unei întreprinderi - o unitate la un preț simbolic, ignorând ordinea stabilită privind vânzarea patrimoniului de stat prin licitație. Suma încasată a constituit numai 18,9 mii lei, pe când, conform prețurilor elaborate de Ministerul Economiei, acestea se evaluau la 132,3 mii lei, cu 113,4 mii lei mai mult. Totodată, pentru completarea parcului auto, au fost procurate 4 mijloace de transport, cheltuindu-se 173,8 mii lei.

Pentru deservirea comisiei de admitere în anul 1995 s-au admis cheltuieli neprevăzute de 38,8 mii lei, inclusiv: alimentarea - 5,9 mii lei, deservirea cu băuturi răcoritoare - 3,2 mii lei, odihna fără plată a membrilor comisiei - 29,7 mii lei.

Cheltuielile suportate de ASEM pentru serviciile acordate unor agenți economici au constituit pe parcursul a 3 ani (1994-1996) circa 479 mii lei, ele fiind efectuate din contul mijloacelor bugetare, pe când o parte din aceste achitări de 31,5 mii lei au fost înregistrate ca venituri la contul mijloacelor speciale, încălcându-se astfel ordinea stabilită.

Din contul mijloacelor speciale, provenite în baza contractelor, pe parcursul anului 1996 s-au efectuat cheltuieli de 894,5 mii lei pentru finalizarea lucrărilor de construcție-montaj ale căminului nr.6, însă conducerea ASEM n-a asigurat un control asupra prețurilor și volumelor de lucrări executate.

În baza unui contract (dezavantajos pentru ASEM), încheiat la 15.03.95 cu FCP "Alianța", de 137 mii lei au fost procurate mijloace antiincendiare într-o cantitate ce depășea considerabil necesitățile Academiei. Ca rezultat, prin control s-a depistat depozitarea fără folosire mai mult de 2 ani a unei părți din inventarul procurat de 55,5 mii lei.

Conducerea ziarului "Moldova Suverană" (dl A.Hropotinschi) în anul 1996 și semestrul întâi al a.1997 a admis pierderi în sumă de 405,2 mii lei, parțial ele fiind acoperite de Ministerul Finanțelor

cu subvenții bugetare de 190 mii lei și 7,2 tone hîrtie de ziar (30,9 mii lei).

Realizînd ziarul prin abonare, la prețuri simbolice, redacția a suportat pierderi în sumă de 527,7 mii lei sau 26 bănuți pentru un exemplar. Pe parcursul anului 1996 au fost înregistrate cheltuieli în sumă de 105,1 mii lei ce nu țin de realizarea producției poligrafice.

În scopul publicității campaniei electorale prezidențiale, în lunile septembrie-decembrie 1996, de către colaboratorii redacției au fost editate și distribuite suplimentar circa 23,5 mii exemplare în sumă de 8,7 mii lei, cheltuielile efectuate fiind incluse în cheltuielile generale ale redacției.

În rezultatul înregistrării incorecte în evidență, contabilitatea ziarului a majorat artificial și neîntemeiat beneficiul cotidianului cu 61,6 mii lei. N-a fost asigurat un control riguros asupra procurării și trecerii la cheltuieli a hîrtiei. Pe parcursul anului 1996 s-a practicat procurarea hîrtiei la prețuri neconvenabile, totodată formîndu-se stocuri la depozit care depășeau necesitățile lunare de peste zece ori și aducîndu-se pierderi de peste 66 mii lei.

Contrar Legii cu privire la arendă nr.861-XII din 14.01.92 și clauzelor contractuale, redacția ziarului, fără consimțămîntul proprietarului, a dat în subarendă spațiu de la care a încasat 56,7 mii lei. În lipsa unui control respectiv, conducerea cotidianului (dl A.Hropotinschi) a acceptat pentru anul 1997 exploatarea de către firma "Estar" a imobilului închiriat, aceasta neachitînd taxa de arendă pe trimestrul întîi. Numai convorbirile telefonice au constituit la 01.08.97 peste 3,1 mii lei.

Un "contract de colaborare", nefavorabil pentru redacție, a fost încheiat cu o persoană particulară, neînregistrată la Camera Înregistrării de Stat pe lângă Ministerul Justiției, care a instalat într-un birou două aparate "xerox", prestînd servicii de xerocopie și care, pe parcursul a 18 luni, n-a achitat nici un bănuț pentru energia electrică, pază, arendă, toate cheltuielile fiind suportate de redacție (270 lei lunar).

Conducerea Serviciului de Stat pentru supravegherea asigurărilor în perioada supusă controlului (anii 1996-1997) nu și-a exercitat în deplină măsură funcțiile de bază privind reglementarea, coordonarea și exercitarea controlului asupra activității de asigurare a asigurătorilor, precum și protecția drepturilor și intereselor legitime ale asiguraților.

Din cele 119 organizații de asigurare (conform Registrului de Stat) de către colaboratorii Serviciului în anul 1996 și 10 luni ale a.1997 a fost supusă controlului activitatea de asigurare a numai 20 de asigurători, ceea ce constituie doar 17 la sută din numărul total al organizațiilor de asigurare.

Conducerea serviciului n-a întreprins măsurile respective pentru asigurarea conformității documentelor de constituire a societăților de asigurare. Serviciul nu prezintă copiile hotărîrii privind crearea, reorganizarea și lichidarea organizațiilor de asigurări organelor administrației publice locale, organelor fiscale, statistice și de asigurări sociale, iar pentru organizațiile care dispun în fondul statutar de cote-părți ale statului - și organului respectiv de administrare a patrimoniului statului.

Conducerea serviciului a comis în activitatea sa încălcări la ținerea Registrului Unic de Stat al asigurătorilor și la acordarea licențelor pentru activități de asigurare. S-au admis cazuri cînd în unul și același registru se fixa atît înregistrarea, cît și acordarea de licențe.

Acordarea licențelor pentru activitatea în domeniul asigurărilor s-a efectuat fără prezentarea argumentării economice, programului protecției privind reasigurarea și alte garanții de realizare a obligațiilor de asigurare, precum și a informației despre calitățile conducătorilor lor.

În conformitate cu atribuțiile sale, serviciul elaborează actele normative pentru reglementarea unor aspecte ale activității de asigurări, executarea cărora n-o urmărește. În așa mod, Companiile "ASITO", "Afes-M", "Moldova-Astrovaz", "Întrepriz-Polis", "Auto", "Mobias", "Garanție", "Vis", "Medaso" n-au respectat corelația normativă de plasare a rezervelor prevăzute de regulament privind plasarea rezervelor de asigurare, precum și rambursarea în termen a lor, ceea ce a influențat negativ asupra situației financiare și solvabilității companiilor.

Pe parcursul a doi ani de cînd au fost aprobate normativele și direcțiile de investire a rezervelor unele Companii: "Moldova-Astrovaz", "Garanție", "Mobias" etc. n-au îndeplinit prescripțiile serviciului.

Fiecare a treia companie nu respectă principiul diversificării investirii rezervelor. La sfîrșitul

a.1996 de rezerva de asigurare în mărime de 14,5 mil. lei dispuneau 26 de organizații, care pe parcursul anului nu au obținut venituri de la investirea lor, ceea ce a generat scăderea eficienței activității lor de asigurare.

Biroul de Inventariere Tehnică Central, neasigurând în activitatea sa îndeplinirea funcțiilor sale principale, încasa pentru întreținerea sa defalcări de la profitul birourilor teritoriale. Veniturile obținute de către BITC din alocațiile BIT subordonate sînt utilizate în fond nu la înzestrarea BIT, ci pentru plata salariilor și premiilor. Mijloacele obținute sînt utilizate neeficient și contrar destinației, din cauza lipsei unui control asupra formării și utilizării lor.

S-au constatat multiple cazuri de executare a comenzilor clienților pentru evaluarea proprietății, însă îndeplinirea lucrărilor de acest fel nu intră în competența biroului central.

N-au fost întocmite și nu au fost aprobate în modul stabilit devizele de cheltuieli pentru întreținerea BITC peanii 1995, 1996, 1997.

Evidența contabilă se ține în mod nesatisfăcător. În timpul controlului Curții de Conturi s-a constatat că bilanțurile contabile și dările de seamă asupra rezultatelor financiare au fost falsificate. De asemenea au fost denaturate și dările de seamă prezentate organelor de statistică.

E necesar de menționat și faptul că contabilul-șef al BITC dna L. Rurac în perioada supusă controlului a activat în calitate de contabil-șef și la firma "Ariman" cu care BITC a stabilit relații economice.

Astfel, din vina fostului contabil-șef dna L. Rurac, BITC a admis utilizarea neefectivă și contrar destinației a creditului primit în sumă de 60,0 mii lei, transmițându-l firmei particulare "Ariman", acesta fiind folosit timp de jumătate de an fără dobîndă.

Conducerea dlui A. Vitanov a admis folosirea neeficientă a încăperilor ocupate de BITC, precum și utilizarea proprietății de stat în interesele firmei particulare SRL "Radial". În decurs de 3,5 ani firma nominalizată utilizează 100 m² fără achitarea taxei de arendă adecvate suprafeței ocupate și a costului serviciilor comunale.

Biroul de Inventariere Tehnică al mun. Chișinău nu în deplină măsură își îndeplinește sarcinile principale: examinarea obiectelor de inventariere; înregistrarea modificărilor curente; formarea, păstrarea și renovarea arhivei documentației tehnice, acumularea și sistematizarea datelor inventarierii.

În activitatea BIT al mun. Chișinău au fost constatate încălcări ale legislației în vigoare în ce privește modul de transmitere a întreprinderilor de stat, organizațiilor, instituțiilor, a subdiviziunilor lor, inclusiv clădirilor, construcțiilor și altor mijloace fixe la inventarierea imobilului întreprinderii, privind privatizarea atelierilor de creație și evidența proprietarilor apartamentelor privatizate.

Prin controlul selectiv al dosarelor de inventariere tehnică s-a constatat că în majoritatea lor lipsesc documentele necesare pentru înregistrarea juridică a obiectelor; în multe dosare colaboratorii BIT neîntemeiat au introdus schimbări privind construcțiile neautorizate, construcțiile anexe; în unele cazuri au înregistrat transmiterea nelegitimă a proprietății de stat.

CAPITOLUL II

Măsurile întreprinse pentru lichidarea încălcărilor depistate în activitatea unităților economice supuse controlului

În perioada nominalizată (01.01.97 - 01.01.98) s-au desfășurat 41 de ședințe ale Curții de Conturi, la care s-au examinat rezultatele controalelor exercitate la 49 de unități economice.

Toate hotărârile Curții de Conturi au fost adoptate conform Legii privind Curtea de Conturi și altor acte normative în vigoare, urmărind scopul de utilizare rațională a alocațiilor bugetare și a patrimoniului statului, de recuperare a prejudiciului material cauzat statului, de tragere la răspundere a persoanelor ce au comis încălcări ale legislației în vigoare, de îmbunătățire a evidenței contabile și a activității economico-financiare și bancare.

Conform hotărârilor Curții de Conturi, a fost compensat prejudiciul cauzat statului, în sumă de 17,3 mil. lei, inclusiv în bugetul de stat s-au încasat 6,2 mil. lei, s-au restituit alocații bugetare de 10,2 mil. lei, în Fondul Social au fost virăți 380,2 mii lei, în fondul extrabugetar - 1,1 mil. lei. Pentru încălcările comise la îndeplinirea atribuțiilor funcționale, 101 factori de decizie au fost sancționați pe linie disciplinară, inclusiv 10 persoane responsabile au fost eliberate din funcție.

Controlul strict exercitat de Curtea de Conturi asupra executării de către factorii de decizie a

hotărîrilor privind rezultatele controalelor efectuate a dat posibilitate ca în decursul perioadei nominalizate să fie îndeplinite un șir de cerințe ale acestor hotărîri.

Astfel, în scopul îndeplinirii Hotărîrii Curții de Conturi nr.1 din 10.01.97 Privind rezultatele controlului la Ministerul Finanțelor asupra executării bugetului de stat pe 9 luni ale a.1996, Ministerul Finanțelor a precizat calculul deficitului bugetar pe anul 1996 în urma prezentării de către Ministerul Afacerilor Externe a dării de seamă privind utilizarea taxelor consulare încasate în sumă de 4,1 mil. lei, care au fost reflectate la veniturile și cheltuielile bugetului de stat.

Concomitent s-au introdus modificările respective, care urmau a fi apreciate conform cerințelor Statisticii Financiare Publice a Fondului Monetar privind reflectarea depozitului bancar în sumă de 13,3 mil. lei, specificînd-o ca o operațiune nouă în procesul executării bugetului de stat pe anul 1996. O atenție deosebită s-a acordat controlului asupra utilizării angajamentelor trezoreriale, prin care au fost modificate mecanismele folosirii acestor angajamente. Astfel, începînd cu 1 ianuarie 1997, a fost anulată efectuarea achitărilor reciproce prin intermediul angajamentelor trezoreriale.

Pentru executarea Hotărîrii Curții de Conturi nr.22 din 06.06.97, Ministerul Finanțelor a prezentat Guvernului Republicii Moldova modificările privind ratificarea Acordului de împrumut dintre banca germană Kreditanstalt für Wiederaufbau și Republica Moldova pentru procurarea utilajului medical de la firma "Siemens" A.G. În problema abordată Guvernul și Parlamentul Republicii Moldova au adoptat hotărîrile respective (nr.1099 din 27.11.97, nr.1423-XIII din 23.12.97).

Întru executarea Hotărîrii Curții de Conturi nr.26 din 12.06.97, Guvernul R.M. a adoptat Hotărîrea nr.742 din 7 august 1997 "Privind modificarea și completarea Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr.803 din 5 decembrie 1995 ("Cu privire la lichidarea Asociației de Stat "Cartea Moldovei" și aprobarea structurii și Regulamentului Departamentului Edituri, Poligrafie și Comerțul cu Cărți"), prin care s-au introdus modificări în structura și Regulamentul Departamentului, aducîndu-le în corespundere cu necesitățile reale de reglementare de stat a ramurii respective.

Pentru soluționarea propunerilor Curții de Conturi a R.M., expuse în Hotărîrea nr.40 din 02.10.97, Guvernul R.M. a adoptat Hotărîrea nr.1021 din 04.11.97 "Privind rezultatele reviziei financiare efectuate în Cancelaria de Stat și ale controlului asupra activității economico-financiare a unor instituții subordonate acesteia".

Curtea de Conturi a propus Guvernului să examineze oportunitatea funcționării ulterioare a Uniunii "Moldova-Service" (ținînd cont de epuizarea sarcinilor acesteia fixate în actele de constituire) în calitate de agent economic de sine stătător, practic izolat pe parcursul ultimilor ani de întreprinderile ce au intrat în componența sa. Guvernul a acceptat această propunere și peste puțin timp a fost elaborată Hotărîrea nr.1196 din 26.12.97 "Privind abrogarea Hotărîrii Guvernului R.M. nr.310 din 29.08.90".

În baza Hotărîrii Curții de Conturi nr.12 din 28.03.97, Academia de Studii în Domeniul Administrării Publice pe lângă Guvernul R.M. a stabilit un sistem strict de control și măsuri concrete privind neadmiterea cheltuielilor nejustificate; a fost definitivat statutul Academiei, pentru a fi înaintat spre aprobare Guvernului; statele de funcțiuni au fost reduse cu 31 persoane, iar categoriile de salarizare sporite nelegitim au fost aduse în conformitate cu normativele în vigoare; Ministerul Finanțelor a micșorat cu 95,7 mii lei planul de finanțare pe a.1997.

În baza Hotărîrii nr.8 din 20.02.97 privind creditele externe acordate de către Federația Rusă, Banca Națională a Moldovei a prezentat Ministerului Finanțelor informația privind deschiderea unui cont pentru Guvernul Republicii Moldova în Centrul de Informatizare al Băncii Centrale a Federației Ruse și altor conturi pentru evidența analitică.

Pentru executarea Hotărîrii Curții de Conturi nr.58 din 03.10.96 "Privind rezultatele controlului efectuat asupra activității economico-financiare a Academiei de Științe a Moldovei", Ministerul Economiei și Reformelor, în comun cu Ministerul Finanțelor și Academia de Științe a Moldovei a elaborat un Regulament privind formarea, executarea și aplicarea în economia națională a comenzilor de stat în domeniul științei, care a fost aprobat de către Guvernul R.M. prin hotărîrea nr.631 din 19.11.96 și prezentat Parlamentului spre examinare.

Ministerul Finanțelor a micșorat volumul de finanțare pentru Academia de Științe privind cheltuielile bugetare neîntemeiat efectuate în sumă de 233,9 mii lei. Academia de Științe a creat o comisie pentru revizuirea statutului Academiei în deplină corespundere cu actele normative în vigoare, care urma a fi înaintat Guvernului spre aprobare.

În scopul executării cerințelor Hotărârii Curții de Conturi nr.16 din 13.06.97 "Privind rezultatele controlului asupra activității economico-financiare a Companiei de Stat "Moldenergo" a Departamentului Energetică, Resurse Energetice și Combustibil", Guvernul R.M. a aprobat Hotărârea nr.724 din 30.07.97 "Privind restructurarea datoriilor Companiei "Neftegasgroup" LTD față de Compania de Stat "Moldenergo", prin care s-a acceptat transferul în posesia statului a 62,6 procente ale pachetului de acțiuni în BCA "Petrolbank" în contul stingerii datoriei față de C.S. "Moldenergo" cu condiția că pachetul de acțiuni se va realiza contra livrării energiei electrice și termice în valoare de 10 mil. dolari SUA.

C.S. "Moldenergo" a transferat în bugetul statului 4,1 mil. lei, în urma diminuării impozitului pe beneficiu pe a.1995; a format o comisie pentru organizarea achiziționării combustibilului în bază de concurs;

organelor de anchetă-le-au fost înaintate materialele privind încălcările modului stabilit de luare la evidență a mijloacelor fixe, comise de dl V.Șapovalov, și care au pricinuit C.S. "Moldenergo" daune în sumă de 133,2 mii lei.

Executînd Hotărârea Curții de Conturi nr.6 din 06.02.97 "Privind rezultatele controlului tematic asupra unor probleme ale activității economico-financiare a Societății pe Acțiuni "Tirex-Petrol" în perioada 1994-1996", Ministerul Economiei și Reformelor a înaintat în Guvernul R.M. propunerea privind modul formării prețurilor la produsele petroliere, la baza cărora Guvernul, prin Hotărârea sa nr.293 din 26.03.97, a decis că Societatea pe Acțiuni "Tirex-Petrol" stabilește prețurile la produsele petroliere cu aplicarea rentabilității în mărime de 30 la sută în raport cu cheltuielile de circulație reale.

S.A. "Tirex-Petrol" a revăzut contractele de livrare a produselor petroliere și a combustibilului în scopul ridicării responsabilității părților contractante pentru achitarea la timp și aprovizionarea ritmică. S-au introdus modificări în activitatea de aprovizionare cu produse petroliere și combustibil solid și de achiziționare a acestora la prețuri fixe.

Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat a executat cerințele Hotărârii Curții de Conturi nr.10 din 10.02.97 "Privind rezultatele controlului tematic asupra activității unor structuri de antreprenoriat, unde în calitate de conducător a activat dl V.Grec" privind destituirea din postul de președinte al S.A. "Tutun" a dlui V.Grec, ținînd cont de implicarea lui în activitatea multiplălor structuri de antreprenoriat, precum și de încălcările comise de către acestea sub conducerea lui. Însă pînă în prezent n-a fost convocată conferința membrilor Asociației "Amacon", pentru determinarea activității dlui V.Grec în calitate de conducător al acesteia și examinarea oportunității activității ulterioare a acestei asociații.

De la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat s-a cerut luarea măsurilor prevăzute de legislația în vigoare față de Asociația "Ascoflot" or.Chișinău, pentru comiterea încălcărilor prevederilor actelor normative ce reglementează activitatea de antreprenoriat, evidența contabilă a operațiilor economice și impunerea fiscală. Pentru neexecutarea cerințelor nominalizate, Asociației "Ascoflot" or.Chișinău i-au fost înaintate sancțiuni în sumă de 21,3 mil. lei.

În scopul executării Hotărârii Curții de Conturi nr.14 din 28.03.97 "Privind rezultatele controlului asupra activității Ministerului Industriei al Republicii Moldova", pentru organizarea activității de comercializare a activelor neutilizate și stoparea irosirii proprietății statului, Ministerul Industriei, de comun acord cu Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat, a instituit o comisie pentru determinarea activelor ce nu pot fi comercializate.

Pentru lichidarea neajunsurilor depistate de Curtea de Conturi, Ministerul Finanțelor a micșorat cu 5 mil. lei cheltuielile prevăzute în proiectul bugetului de stat pe a.1997 pentru întreținerea Ministerului Apărării (inclusiv a Forțelor de Menținere a Păcii). Evidența cheltuielilor pentru întreținerea Forțelor de Menținere a Păcii, conform Hotărârii Parlamentului nr.969-XIII din 24.07.96 și ordinului Ministerului Finanțelor nr.05 din 02.06.97, se ține în mod separat.

În vederea soluționării problemelor de rambursare a creanțelor și achitării datoriilor față de țările

C.S.I. și Țările Baltice (Hotărîrea nr.8 din 20.02.97 "Privind rezultatele controlului asupra valorificării creditelor externe acordate Guvernului RM de către Guvernul Federației Ruse la 28 mai 1993 în sumă de 40,0 mlrd.rub. și 50,0 mlrd.rub. la Ministerul Finanțelor, Banca Națională și beneficiari", Banca Națională a Moldovei a concluzat cu Ministerul Finanțelor asupra întocmirii Actului de verificare și stabilire a datoriilor reciproce între Banca Națională a Moldovei și Ministerul Finanțelor, parvenite din reglementarea creanțelor și a datoriilor Republicii Moldova.

S-au definitivat și reglementat creanțele și datoriile față de următoarele state: Ucraina, Uzbekistan, Kîrgîzstan, Belarus, Turkmenistan, Armenia, Tadjikistan, Rusia.

Faptul reglementării creanțelor Republicii Moldova numai cu Ucraina și Turkmenistan a permis completarea bugetului Republicii Moldova la partea venituri cu peste 40 milioane dolari SUA.

În baza cerințelor Hotărîrii Curții de Conturi nr.25 din 17.06.97 "Privind rezultatele controlului tematic asupra activității Ministerului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat", Guvernul Republicii Moldova, prin Hotărîrea sa nr.692 din 24.07.97, a stabilit mecanismul și modul de dare în arendă și de calculare a cuantumului arendei mijloacelor circulante, încăperilor nelocuibile, utilajelor, unităților de transport, altor fonduri fixe arendate.

Conform Hotărîrii Curții de Conturi nr.4 din 30.01.97 "Privind rezultatele controlului asupra activității economico-financiare a Companiei de Asigurare pe Acțiuni "ASITO", pentru realizarea propunerilor Curții în vederea extinderii bazei fiscale, Serviciul de Stat pentru supravegherea asigurărilor pe lângă Ministerul Finanțelor a făcut propuneri privind desăvîrșirea modalității de formare a rezervelor de asigurare, a impozitării și reglementării evidenței contabile a operațiilor de intermediere în asigurări și altele.

În contul finanțării Întreprinderii de transport a Cancelariei de Stat pentru a.1997 s-a inclus suma depășirii veniturilor asupra cheltuielilor în a.1995 în mărime de 210 mii lei. Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a efectuat controlul asupra stabilirii veniturilor impozabile provenite din activitatea de antreprenoriat, determinînd suma TVA, care trebuia să fie virată în buget în mărime de 305,2 mii lei.

Au fost remise, pentru informare și luare de atitudine:

Parlamentului - 26 hotărîri, Președintelui R.M. - 25 hotărîri, Guvernului R.M. - 40 hotărîri, iar pentru a fi date publicității - Direcției de stat pentru asigurarea informațională "Moldpres" - 8 hotărîri.

Măsurile întreprinse n-au dus la lichidarea deplină de către organele de resort a restanțelor privind îndeplinirea hotărîrilor Curții de Conturi.

La 1 ianuarie 1998 rămîn neexecutate 142 cerințe (18 din a.1996) ale hotărîrilor Curții de Conturi, inclusiv de către: Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat - 21 cerințe, Ministerul Finanțelor - 12, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat - 26 etc. Guvernul n-a soluționat 15 propuneri din hotărîrile Curții de Conturi.

Conform Hotărîrii Curții de Conturi nr.1 din 10.01.97 "Privind rezultatele controlului la Ministerul Finanțelor asupra executării bugetului de stat pe 9 luni ale a.1996", în termen pînă la 19 februarie 1997, Ministerului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat, în comun cu Ministerul Finanțelor, li s-a cerut elaborarea unui mecanism de percepere a dividendelor pe cota-parte a statului în capitalul statutar, în cazul cînd societățile pe acțiuni n-au desfășurat adunările generale ale acționarilor în termenele stabilite. S-a solicitat suplimentar executarea acestei cerințe pînă la 16.06.97, însă pînă în prezent ea rămîne neîndeplinită și ignorată.

E necesar de menționat că iresponsabilitatea și eschivarea conștientă a multor factori de decizie de la îndeplinirea nu numai a hotărîrilor Curții de Conturi, ci și a atribuțiilor funcționale, au adus prejudicii considerabile statului.

Astfel, în urma controlului la "Olimpic-Club" S.R.L., efectuat în comun cu Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun.Chișinău (actul semnat de ambele părți), depistînd încălcări financiare și fiscale ale legislației în vigoare, Curtea de Conturi, în baza materialelor acestui control, a adoptat Hotărîrea nr.70 din 26 decembrie 1996 "Despre rezultatele controlului asupra executării Hotărîrii Parlamentului nr.552-XIII din 21.07.95 "Privind unele măsuri de susținere a mișcării olimpice", prin care a însărcinat inspectoratul nominalizat ca în termen de două luni să întreprindă măsurile prevăzute de legislația fiscală în vigoare. S.R.L. "Olimpic-Club" n-a executat în

termenul stabilit decizia inspectoratului sus-numit despre micșorarea impozitelor în sumă de 8,4 mii lei și a sancțiunilor financiare în mărime de 6767,6 mii lei, în urma cărui fapt Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun.Chișinău a prezentat la 04.12.96 BC "Victoriabank" dispoziția de incaso pentru sustragerea forțată a sumelor sancțiunilor fiscale de la contul de decontări al S.R.L. "Olimpic-Club". Peste 7 zile, în baza unei scrisori a Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun.Chișinău, BC "Victoriabank" a retras de la contul S.R.L. "Olimpic-Club" dispoziția de incaso a acestor sume. După un termen de două luni Inspectoratul fiscal (sect.Botanica) prezintă la BC "Victoriabank" iarăși o dispoziție de incaso, pe care Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun.Chișinău o retrage din nou fără executare, nefiind sustrasă mai mult nici o sumă.

Din informația primită de la BC "Victoriabank" reiese că în intervalul de două luni, de când a fost retrasă dispoziția de incaso, la contul S.R.L. "Olimpic-Club" s-au efectuat intrări de mijloace bănești în sumă de 6438,4 mii lei, care au fost decontate imediat la contul valutar pentru convertire în dolari SUA. Însă Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun.Chișinău n-a comunicat Curții de Conturi despre retragerea în două cazuri a dispoziției de incaso.

În baza celor expuse Curtea de Conturi a efectuat un control suplimentar, conform rezultatelor căruia a adoptat Hotărârea nr.21 din 06.06.97 "Privind rezultatele controlului asupra executării Hotărârii Curții de Conturi nr.70 din 26.12.96 de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun.Chișinău", în care Inspectoratului Fiscal Principal de Stat i s-a cerut repetat să întreprindă măsurile respective prevăzute de legislația fiscală în vigoare față de S.R.L. "Olimpic-Club". Conform prezentei hotărâri, colegiul Ministerului Finanțelor, la ședința din 14.07.97, a obligat Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun.Chișinău (dl Gh.Trocin) să execute incontestabil Hotărârea Curții de Conturi nr.70 din 26.12.96.

La 05.08.97 Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun.Chișinău a informat că la contul de decontare al S.R.L. "Olimpic-Club" au fost prezentate din nou dispozițiile de incaso respective, care, pentru aceeași sumă, au fost înaintate și la conturile valutare.

În scopul ridicării responsabilității pentru executarea hotărârii nominalizate, prin demersul din 25.09.97, Curtea de Conturi a cerut de la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat (dl I.Prisacari) să prezinte, pînă la 5 octombrie 1997, informația despre sumele deja restituite în buget (conform datelor din 01.10.97) și copiile dispozițiilor de plată puse la incaso cu viza băncii respective.

În răspunsul din 03.10.97 Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a informat că dispoziția de incaso de la contul valutar a fost returnată de către bancă la 21.08.97, peste 45 zile, nefiind clară cauza, fără copia acestei dispoziții. La insistența Curții de Conturi dispoziția de incaso repetată a fost prezentată la contul valutar abia la 03.09.97.

În urma neexecutării acestor cerințe ale hotărârii nominalizate, în bugetul de stat de asemenea n-au fost vărsate mijloacele financiare acumulate peste devizul de cheltuieli pentru pregătirile către Jocurile Olimpice, prevăzut de Hotărârea Parlamentului R.M. nr.552-XIII din 21.07.95 "Privind unele măsuri de susținere a mișcării olimpice" (art.4, alin.2), în sumă totală de 904,8 mii lei, precum și cele obținute neîntemeiat în urma acordării înlesnirilor fiscale și vamale de către firma "Rimtex" or.Chișinău în mărime de 61,7 mii lei și de către ÎM "Interforum-M" - 325,7 mii lei, termenul executării expirînd la 01.03.97. La 05.08.97 Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun.Chișinău a informat că S.R.L. "Rimtex" deja e lichidată.

Inspectoratul nominalizat, efectuînd controlul (actul de control din 04.02.97), a constatat că mijloacele financiare obținute în urma acordării înlesnirilor la import în sumă de 464,8 mii lei, din care 80% au fost destinate Comitetului Național Olimpic, constituie 371,8 mii lei.

Decizia de încasare a sumei de 371,8 mii lei, reflectată în actul de control al secției de control nr.5 a Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun.Chișinău, pentru îndeplinirea Hotărârii Parlamentului nr.552-XIII din 21.07.95, de asemenea n-a fost adoptată.

La 13 noiembrie 1997 Curtea de Conturi a prezentat Ministerului Finanțelor o informație suplimentară despre faptele expuse și, solicitînd efectuarea unei cercetări din oficiu, a cerut luarea măsurilor conform legislației în vigoare, la care a urmat un răspuns formal.

La soluționarea acestei probleme Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun.Chișinău a încălcat nu numai Legea privind bazele sistemului fiscal nr.1198-XIII din 17.10.92, dar și Legea cu privire la modul

de urmărirea impozitelor, taxelor și altor plăți la buget și în fondurile extrabugetare nevărsate în termen nr.633-XIII din 10 noiembrie 1995.

O astfel de activitate a Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun.Chișinău (dl Gh.Trocin), cu motive neargumentate în decurs de un an, a determinat neîncasarea pînă în prezent în bugetul de stat a sumelor stabilite în actele de control ale Curții de Conturi și Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun.Chișinău în mărime de: 6596,4 mii lei - amenda pentru încălcarea disciplinei de casă; 1276,6 mii lei - mijloace financiare acumulate în urma înlesnirilor acordate S.R.L. "Olimpic-Club" peste devizul de cheltuieli pentru pregătirile către Jocurile Olimpice;

387,4 mii lei - înlesniri fiscale și vamale de care au beneficiat neîntemeiat ÎM "Interforum" și firma "Rimtex"; în total - 8260,4 mii lei.

Analogic Curtea de Conturi a cerut de la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat (04.08.97) efectuarea controalelor respective pentru încasarea în bugetul de stat de la S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" a mijloacelor financiare obținute de la acordarea înlesnirilor fiscale nelegitime, inclusiv din contul sumelor datoriiilor debitoare ale unor structuri comerciale.

Numai în urma controalelor la S.R.L. "Fidesco" și S.R.L. "Rodaj" S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" i-au fost calculate suplimentar impozite în sumă de 1,2 mil. lei, pentru ce Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun.Chișinău a înaintat dispoziții de incaso. Însă Banca Comercială "Moldova-Agroindbank", filiala "M.Costin" reține pe un termen de 10 zile dispoziția de incaso, ca mai apoi să reîntoarcă dispoziția în cauză, precum că "Fondul Mitropoliei" a închis contul de decontare în banca sus-numită. S.A.T.Î. "Fondul Mitropoliei" a refuzat să prezinte unele documente pentru efectuarea controlului. Pînă în prezent suma indicată n-a fost încasată în bugetul de stat.

Pentru ridicarea responsabilității privind executarea unor hotărîri, în adresa Ministerului Finanțelor, Ministerului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat au fost remise scrisori de revenire, însă aceste și alte măsuri n-au dus la lichidarea totală a neajunsurilor depistate pe parcursul controalelor.

Reieșind din importanța problemelor abordate, a fost solicitat aportul Guvernului la lichidarea unor încălcări de ordin economico-financiar, care nemijlocit depind de activitatea acestuia, la ridicarea responsabilității Ministerului Finanțelor și Ministerului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat privind executarea hotărîrilor Curții de Conturi.

Materialele controalelor, în care s-au constatat infrațiuni financiare, au fost remise Procuraturii Generale a R.M.

Astfel, în Procuratura Generală a Republicii Moldova au fost expediate 38 de materiale, inclusiv 16 - în a.1997, pentru a fi examinate în conformitate cu art.93 al CPP al R.M. Din acestea, în 17 cazuri au fost intentate procese penale, în 10 - au fost adoptate ordonanțe de refuz, iar 11 materiale se examinează.

E necesar de subliniat și faptul că, în cazul intentării proceselor penale, ancheta depășește cu mult termenul prevăzut de legislație.

Astfel, la 07.06.96 Curtea de Conturi a expediat Procuraturii Generale materialele controlului asupra activității economico-financiare a S.A."Mioara" or.Bălți, în cadrul căruia s-a constatat că, în rezultatul încheierii contractelor nefavorabile, statului i-au fost cauzate prejudicii materiale considerabile. În urma examinării acestor materiale, la 12.08.96 a fost intentat un proces penal. Ancheta continuă pînă în prezent.

Aceeași soartă au avut-o și materialele controlului la S.A."Ascoflot" și S.A."Amacon" privind irosirea patrimoniului statului și tănuirea obiectelor impozabile, suma prejudiciului constituind 21 mil. lei. Materialele au fost expediate Procuraturii Generale la 17.03.97, iar la 02.04.97 a fost intentat un proces penal (în baza art.184 (al.2) al CP al R.M.). Actualmente anchetarea continuă.

Pe cele 17 materiale au fost deschise 23 de dosare penale, dintre care 7 au fost expediate în judecată, persoanele vinovate fiind deferite justiției și condamnate.

Pe parcursul anului 1997 în Curtea Supremă de Justiție de către ordonatorii principali de credite au fost contestate 8 hotărîri ale Curții de Conturi.

În toate cazurile Curtea Supremă de Justiție a confirmat legalitatea hotărîrilor Curții de Conturi, refuzînd în satisfacerea cerințelor reclamanților.

ÎNCHEIERE

În urma analizei materialelor privind activitatea economico-financiară a obiectelor controlate în perioada nominalizată s-a constatat că cele mai grave și tipice încălcări sînt cauzate de:

- formarea și folosirea incorectă a bugetului de stat, lipsa unor norme metodologice corecte privind formarea și utilizarea bugetului de stat, finanțarea structurilor și măsurilor neprevăzute de legislația în vigoare;

- folosirea irațională și neeficientă de către instituțiile de stat a mijloacelor bugetare, datorită finanțării dezorganizate a structurilor de stat bugetare, fapt ce duce la irosirea unor enorme sume bănești ale statului, utilizarea contrar destinației a alocațiilor și subvențiilor primite, inclusiv a resurselor valutare, precum și transmiterea lor unor structuri comerciale care le folosesc timp îndelungat gratuit sau la o plată simbolică;

- utilizarea irațională și neeficientă a investițiilor și creditelor, ca urmare a distribuirii neîntemeiate a mijloacelor bănești ale statului, folosirea contrar destinației a investițiilor și creditelor acordate agenților economici;

- eschivarea de la achitarea impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii în bugetul de stat;

- încălcarea disciplinei prețurilor, mai cu seamă majorarea neîntemeiată a lor;

- risipirea patrimoniului public, drept rezultat al neînregistrării

intenționate în evidența contabilă a unor obiecte - proprietatea statului, arendării nelegitime a încăperilor, utilajului, mașinilor, privatizării ilicite sau neîntemeiate a bunurilor statului;

- încheierea și efectuarea unor tranzacții iraționale și neeficiente cu diverși agenți economici, mai cu seamă cu structurile nestatate;

- starea deplorabilă a evidenței contabile a operațiunilor și proceselor economico-financiare, care permite factorilor de decizie necinstiți să folosească liber patrimoniul statului, inclusiv mijloacele bugetare, pentru satisfacerea intereselor personale.

Conform rezultatelor materialelor de control, Curtea de Conturi consideră că principala cauză a comiterii de către factorii de decizie a încălcărilor legislației și disciplinei financiare este iresponsabilitatea unor conducători, ca oameni de stat, față de îndeplinirea atribuțiilor lor funcționale, nerespectarea de către aceștia a legislației în vigoare, principiilor raționalității și eficienței utilizării și gestionării averii publice, aflate la dispoziția lor, subminînd astfel prosperarea și chiar existența statului.

În Raportul anual privind controlul efectuat în anul 1996 Curtea de Conturi a considerat necesar ca Guvernul R.M. să propună Parlamentului R.M. restabilirea impozitării sporite a supraprofitului întreprinderilor monopoliste, să acorde agenților economici garanții de stat pentru împrumuturile interne analogic cu modalitatea de acordare a creditelor externe, să suprimeze orice încercare de acordare a facilităților fiscale nelegitime, să interzică Departamentului Controlului Vamal întocmirea declarațiilor vamale fără plata preventivă pentru mărfurile exportate de agenții economici care au admis cazuri de nerepatriere a valutei, să propună modificări legislative privind restabilirea în cadrul ministerelor, departamentelor și altor instituții de rang republican a controlului economico-financiar intern etc. Însă nici una din aceste probleme n-a fost rezolvată.

Cele menționate reliefează necesitatea soluționării urgente a acestor chestiuni, pentru asigurarea eficacității controlului financiar, ridicarea gradului de respectare a legislației ce reglementează activitatea economico-financiară în Republica Moldova și pentru realizarea mai deplină a sarcinilor Curții de Conturi.

PREȘEDINTELE

CURȚII DE CONTURI

Vasile COZMA